

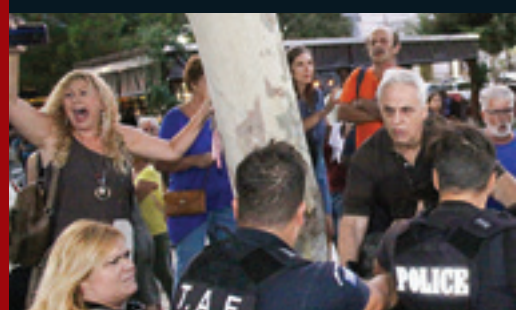
Τεύχος 3 / Σεπτέμβριος 2019

ΛΑΣΤΙΧΟ ΩΡΑΡΙΟ-ΛΑΣΤΙΧΟ ΖΩΗ

ΟΡΓΑΝΩΣΟΥ ΤΩΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ

περιεχόμενα

ΔΙΕΘΝΗ	Συνάντηση της Εκτελεστικής Γραμματείας της ΠΔΟΓ.....	4-6
ΕΥΕΛΙΚΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ		
—	Δεν αρκεί να αγανακτούμε.....	7
—	Επισιτισμός - Τουρισμός.....	8-9
—	Για τις νέες εργαζόμενες στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής.....	10-11
—	«Οφελούμενες»... κι από την αρχή να 'ναι όλα τελειωμένα.....	12-13
—	Οι εργαζόμενες μπήκαν μπροστά στην απεργία στην εταιρεία "MELLON".....	14-15
—	Εργαζόμενη στην έρευνα.....	16-17
—	Χρονογράφημα: «Το πρωί στο Μετρό».....	18
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ		
	Διαβάζω θα πει εξερευνώ... «Βιβλίο; Και τι στην ευχή να το κάνεις;...».....	19-21
ΕΡΓΑ & ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ		
	Ένα κακοπαιγμένο «σίκουελ»... σε βάρος των δικαιωμάτων της γυναίκας.....	22-23
ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ		
	Με αφορμή... την καθιέρωση από την Ιερά Σύνοδο της ημέρας «αγέννητου παιδιού».....	24-25
ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ		
—	Δημόσιες & δωρεάν δομές προσχολικής αγωγής που να καλύπτουν όλες τις ανάγκες... ..	26-27
—	Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση στο στόχαστρο Ε.Ε. και κυβερνήσεων.....	28-29
ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ	Ξενώνες φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων προσφυγόπουλων.....	30-31
ΙΣΤΟΡΙΑ	Η καταγωγή της φράσης... «Παιδιά, Κουζίνα, Εκκλησία».....	32-33
ΡΕΠΟΡΤΑΖ	Χώροι εποπτευόμενης χρήσης ναρκωτικών.....	34-35
ΕΡΓΑ & ΗΜΕΡΕΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ		
—	Κατάργηση του ακαδημαϊκού ασύλου.....	36
—	Κόκκινο Λιμανάκι, Μάτι, Νέος Βουτζάς, Προβάλινθος: Ένας χρόνος μετά.....	37
—	Να κλείσει ο ΧΥΤΑ Φυλής.....	38-39
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ		
	Κλιματική αλλαγή: Μπορεί αυτός που προκαλεί το πρόβλημα να το λύσει.....	40-41
ΡΕΠΟΡΤΑΖ	Μελέτη ΟΟΣΑ για το ασφαλιστικό.....	42-43
ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	Κωνσταντίνος Θεοτόκης: «Η τιμή και το χρήμα».....	44-45
Η ΟΓΕ ΠΑΕΙ ΘΕΑΤΡΟ	Προμηθέας Δεσμώτης.....	46-47

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΛΤΙΟΥ

Υπεύθυνη: Πόπη Ξεκαλάκη

Μέλη: Βούλα Λίτσιου, Δέσποινα Μαστροθέων, Γεωργία Τριανταφύλλου, Ολυμπία Χαλτσοτάκη, Άννα Ψυχογιού

της Σύνταξης

Αγαπητές αναγνώστριες,

Σας αποχαιρετήσαμε εν μέσω προεκλογικής περιόδου και ανταμώνουμε με νέα κυβέρνηση, αλλά πάντα στη γνωστή πεπατημένη...

Με το «καλημέρα» η νέα κυβέρνηση της ΝΔ, ήδη στις προγραμματικές της δηλώσεις, ξεκαθάρισε τις προτεραιότητές της. Παίρνοντας τη σκυτάλη από την προηγούμενη του ΣΥΡΙΖΑ, προχωρά "χωρίς ανάσα" στη «βιώσιμη» ανάπτυξη, συνεχίζοντας το δρόμο της «δίκαιης», με ακόμα μεγαλύτερο τσάκισμα των εργατικών, λαϊκών δικαιωμάτων. Μια πρώτη γεύση παίρνουμε με τις νέες αντιδραστικές αλλαγές στο ακαδημαϊκό άσυλο, στο συνδικαλιστικό νόμο, στο παραπέρα χτύπημα του απεργιακού δικαιώματος, που προωθούνται.

Την τιμητική της έχει η μητρότητα και η εργαζόμενη γυναίκα... Βρέθηκαν στο επίκεντρο της αντιπαράθεσης ανάμεσα σε νυν και πρώην υπουργούς. Επιδόματα, εξαγγελίες και ανώδυνες κοκορομαχίες. Ένας ψευτοκαυγάς, που αποτελεί πρόκληση για τις νέες γυναίκες, τις νέες μητέρες που διαχρονικά δέχονται την επίθεση όλων των κυβερνήσεων στα εργασιακά, ασφαλιστικά, κοινωνικά τους δικαιώματα. Αυτό προσπαθούμε να αποκαλύψουμε και σε άρθρο αυτού του τεύχους, δηλαδή τις δύο όψεις του ίδιου αντιλαϊκού νομίσματος των διαδόχων της κυβερνητικής εξουσίας, που στις ίδιες ράγες του ευρωενωσιακού τρένου της «συμφιλίωσης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» προωθούν τις «ίσες ευκαιρίες» στην εκμετάλλευση και καταπίεση των γυναικών των λαϊκών οικογενειών.

Εξάλλου, στο όνομα των "ίσων ευκαιριών", ΕΕ και κυβερνήσεις προωθούν τις ελαστικές εργασιακές σχέσεις, ιδιαίτερα για τις γυναίκες εργαζόμενες, στις οποίες αφιερώνουμε το τεύχος αυτό. Σκοπός, βέβαια, δεν είναι η περιγραφή της βαρβαρότητας, αλλά να συνειδητοποιήσουμε ποιος είναι ο λόγος που τη βιώνουμε, ποιος είναι οι συνέπειες για τις εργαζόμενες, ποιος ωφελείται απ' αυτήν. Ας προβληματιστούμε γιατί οι γυναίκες εργαζόμενες είναι αναγκασμένες να υφίστανται την ευελιξία, την ανασφάλεια, τη δουλειά χωρίς εργασιακά ασφαλιστικά δικαιώματα, ενώ υπάρχουν σήμερα όλες οι προϋποθέσεις για να ζούμε καλύτερα, με λιγότερες ώρες δουλειάς και περισσότερο ελεύθερο χρόνο, με σταθερή και μόνιμη δουλειά, με διευρυμένα εργατικά δικαιώματα, με ολόπλευρη προστασία της μητρότητας.

Σ' αυτό το τεύχος, μιλάμε μεταξύ άλλων, για τις ανάγκες και τα σύγχρονα δικαιώματα των παιδιών: Για δημόσια και δωρεάν προσχολική αγωγή. Για δημόσιες, δωρεάν, αναβαθμισμένες δομές για τις ειδικές ανάγκες των παιδιών με αναπηρία. Για μέτρα που πρέπει να παρθούν για τα εκατοντάδες ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα, που έχουν φτάσει στη χώρα μας, όταν οι κυβερνήσεις ΕΕ και ΝΑΤΟ με τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις τους οδηγούσαν στο ξεριζωμό τους.

Πολλά και ενδιαφέροντα τα άρθρα μας, αλλά επιλέγουμε να αναφερθούμε σε μια μεγάλη μας αγάπη: το βιβλίο. Είναι γεγονός ότι η καλή συνήθεια του διαβάσματος βρίσκεται αρκετά μακριά από την πλειονότητα των σημερινών παιδιών, αλλά και πολλών γυναικών. Ωστόσο, εμείς επιμένουμε, στο μέτρο των δυνάμεών μας, να προκαλούμε το ενδιαφέρον σας μέσα από τα άρθρα μας, για να σας γνωρίσουμε την περιπέτεια της ανάγνωσης, την πρόκληση να σας φέρουμε σε επαφή με την πραγματικότητα των σύγχρονων αναγκών μας, της δυνατότητας να ζήσουμε καλύτερα.

Καλή ανάγνωση, λοιπόν!

Συνάντηση της Εκτελεστικής Γραμματείας της ΠΔΟΓ

ΝΑΜΙΜΠΙΑ

9-12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2019

Η Εκτελεστική Γραμματεία της Παγκόσμιας Δημοκρατικής Ομοσπονδίας Γυναικών (ΠΔΟΓ) συνεδρίασε στην Windhoek, πρωτεύουσα της Ναμίμπια Αφρικής από 9 - 12 Αυγούστου 2019. Έκανε απολογισμό της δράσης της για το 2019 και προγραμματισμό για το επόμενο διάστημα που θα πραγματοποιηθεί και το 17ο Συνέδριο της ΠΔΟΓ, στο τέλος του 2020.

Το σύνθημα της συνάντησης ήταν:

**«Ισότητα των φύλων, Παγκόσμια Ειρήνη,
Κοινωνική Δικαιοσύνη για όλους».**

Την ΟΓΕ εκπροσώπησαν η πρόεδρος Χριστίνα Σκαλούμπακα και η αντιπρόεδρος Μαίρηνη Στεφανίδη. Παρούσες ήταν αντιπρόσωποι γυναικείων οργανώσεων - μελών της ΠΔΟΓ από Κύπρο, Πορτογαλία, Ισπανία, Ρωσία, Τουρκία, Κούβα, Αργεντινή, Πουέρτο Ρίκο, Σαν Σαλβαδόρ, Βιετνάμ, Λίβανο, Παλαιστίνη, Ιράκ, Αγκόλα, Νότια Αφρική, Γουινέα-Μπισάου, Ζιμπάμπουε και βέβαια από Ναμίμπια.

Η αντιπροσωπεία της ΟΓΕ, που έχει την ευθύνη του συντονισμού των Ευρωπαϊκών οργανώσεων της ΠΔΟΓ, παρουσίασε Εκθεση αναφορικά με την πολιτική της ΕΕ για τις γυναίκες και τις συνέπειες που έχει αυτή στα δικαιώματά τους. Αναδείχτηκε ότι οι οργανώσεις της ΠΔΟΓ στην Ευρώπη αναπτύσσουν τη δράση τους μέσα σε συνθήκες που οξύνονται οι ενδοιμπεριαλιστικές αντιθέσεις και ανταγωνισμοί ενώ οι ΗΠΑ, ΕΕ και ΝΑΤΟ σπέρνουν πολέμους, φτώχεια, και προσφυγιά. Γι' αυτό και ο αγώνας ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς αποτελεί όρο επιβίωσης για τις γυναίκες και τις οικογένειές τους.

Στη συνέχεια, η αντιπροσωπεία της ΟΓΕ παρουσίασε την πλούσια δράση των Συλλόγων και Ομάδων το προηγούμενο διάστημα, ενώ αντίστοιχη παρουσίαση έκαναν και οι συμμετέχουσες ευρωπαϊκές οργανώσεις για τη δική τους δραστηριότητα.

Επίσης, η αντιπροσωπεία μας πρότεινε και κοινό Ψήφισμα των Ευρωπαϊκών Οργανώσεων ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους, στις επιπτώσεις στα δικαιώματα των γυναικών και επικεντρωμένο στην εγκληματική δράση του ΝΑΤΟ και την επικίνδυνη παρουσία των Νατοϊκών βάσεων

Αντίστοιχες Εκθέσεις και Ψηφίσματα προτάθηκαν και από εκπροσώπους των άλλων ηπείρων.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης πραγματοποιήθηκε πορεία των αντιπροσώπων με συμμετοχή πολλών γυναικών της Ναμίμπια σε κεντρική λεωφόρο, με τα αιτήματα που περιέχονται στο σύνθημα της συνάντησης. Η πορεία κατέληξε σε υπαίθριο θέατρο, όπου παρουσιάστηκαν πολιτιστικά δρώμενα και έγινε εκδήλωση αλληλεγγύης στους λαούς της Παλαιστίνης, της Βενεζουέλας και της Κούβας, με ομιλήτριες τις εκπροσώπους συντονίστριες των ηπείρων.

Η επόμενη συνάντηση της Εκτελεστικής Γραμματείας αποφασίστηκε να γίνει πριν το Συνέδριο του 2020 στον Λίβανο, σε συνδυασμό με επίσκεψη αλληλεγγύης στην Παλαιστίνη.

ΜΑΙΡΗΝΗ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ
Α΄ Αντιπρόεδρος της ΟΓΕ

Ακολουθεί το ψήφισμα που υιοθετήθηκε, μετά από πρόταση της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδας (ΟΓΕ), με αφορμή τη μαύρη επέτειο από το ιαπωνικό έγκλημα κατά του ιαπωνικού λαού στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι:

«Σήμερα, 74 χρόνια μετά το ιμπεριαλιστικό έγκλημα των ΗΠΑ εναντίον του λαού της Ιαπωνίας, όταν το πυρηνικό μανιτάρι εξαφάνισε από το πρόσωπο της Γης χιλιάδες ανθρώπους από τη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι (6 και 9 Αυγούστου 1945), το NATO έχει στα σχέδιά του τη δυνατότητα της πραγματοποίησης του πρώτου πυρηνικού πλήγματος, σύμφωνα με την απόφαση της Συνόδου Κορυφής της Βαρσοβίας το 2016.

Οι οργανώσεις της ΠΔΟΓ αναπτύσσουμε τη δράση μας κάτω από συνθήκες όπου οι ενδοϊμπεριαλιστικές αντιπαραθέσεις οξύνονται και ο ανταγωνισμός τους εξαπλώνει τη φτώχεια, τη δουλειά χωρίς δικαιώματα, αλλά και τους πολέμους και την προσφυγιά. Όταν το σύστημα εκμετάλλευσης δεν μπορεί να λύσει τις αντιθέσεις του είτε με συμφωνίες είτε με εμπορικούς πολέμους, τότε τη διέξοδο δίνουν οι ιμπεριαλιστικοί πόλεμοι. Καθώς οι γυναίκες είναι τα πρώτα θύματα αυτών των πολέμων, οι οργανώσεις του ΠΔΟΓ σηκώνουν τη σημαία τους εναντίον τους.

Είναι προφανές ότι οι γυναίκες των λαϊκών στρωμάτων σηκώνουν πολλά βάρη στους ώμους τους και αποτελούν την πλειοψηφία, μαζί με τα παιδιά τους, των προσφύγων και των εκτοπισμένων. Κατά τη διάρκεια των πολέμων οι γυναίκες είναι επίσης τα θύματα σεξουαλικής βίας.

Αυξάνονται οι κίνδυνοι για τους λαούς

Ζούμε σε μια περίοδο που είναι εξαιρετικά επικίνδυνη για τους λαούς του κόσμου.

- Η επιθετικότητα των ΗΠΑ - NATO - ΕΕ ενισχύεται και οξύνονται οι ανταγωνισμοί με τη Ρωσία, την Κίνα και το Ιράν, με την ενεργή συμμετοχή δεκάδων χωρών.
- Η απόφαση των ΗΠΑ να αποχωρήσουν από τη Συνθήκη για τη μη διάδοση των πυρηνικών όπλων καταδεικνύει πόσο επικίνδυνα κλιμακώνονται οι ανταγωνισμοί μεταξύ των ιμπεριαλιστικών κέντρων.
- Η ΕΕ οργανώνει το δικό της στρατό, τη Μόνιμη Διαρθρωμένη Συνεργασία (PESCO), γεγονός που αποκαλύπτει την όξυνση των συγκρούσεων στο πλαίσιο του NATO επίσης.
- Οι περιοχές της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων, της Ουκρανίας και του Περσικού Κόλπου βρίσκονται στο μάτι του κυκλώνα, καθώς διαθέτουν σημαντικούς φυσικούς πόρους και αποτελούν επίσης οδούς μεταφοράς πρώτων υλών και αγαθών από την Κεντρική Ασία, την Κασπία Θάλασσα και τη Μέση Ανατολή που προορίζονται για τη Δύση, καθώς και προς τις αναδυόμενες ασιατικές δυνάμεις.
- Οι πρόσφατες εξελίξεις στα στενά του Ορμούζ του Περσικού Κόλπου στο πλαίσιο του ανταγωνισμού με το Ιράν, φέρνουν τον κίνδυνο ακόμη πιο κοντά στους λαούς μας.
- Παράλληλα με την κύρια σύγκρουση ΗΠΑ-Τουρκίας, η επιθετικότητα της τουρκικής αστικής τάξης οξύνεται και έχει φτάσει στο σημείο της ανοιχτής παραβίασης της Κυπριακής Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) από τουρκικά γεωτρήματα, ενώ αμφισβητεί τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας στο Αιγαίο.
- Η εδραίωση του NATO στα Βαλκάνια υλοποιείται σήμερα με την υπογραφή της συμφωνίας των Πρεσπών.

Η ειρήνη και η ζωή των λαών μας τίθενται σε άμεσο κίνδυνο για τα συμφέροντα των γιγαντιαίων επιχειρηματικών ομίλων. Ο αγώνας μας εναντίον του NATO και της ΕΕ είναι απαραίτητος για την επιβίωσή μας.

Εντείνουμε τον κοινό μας αγώνα ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους και τη συμμετοχή των χωρών μας σε αυτούς.

Ενισχύουμε την αλληλεγγύη μας με τις γυναίκες θύματα των ιμπεριαλιστικών παρεμβάσεων του NATO, των ΗΠΑ και της ΕΕ, με τις χιλιάδες πρόσφυγες και τα παιδιά τους. Τα συμφέροντα των γυναικών των λαϊκών στρωμάτων είναι κοινά, ανεξάρτητα από την εθνότητα, τη φυλή, τη θρησκεία, τις πολιτιστικές παραδόσεις. Ο εχθρός μας είναι ένας και κοινός, η κοινωνία της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης.

Εκφράζουμε την πλήρη αλληλεγγύη μας στον δίκαιο αγώνα του παλαιστινιακού λαού, ιδιαίτερα των γυναικών, κατά της ισραηλινής κατοχής της παλαιστινιακής γης, που ενθαρρύνεται και υποστηρίζεται από τις ΗΠΑ, την ΕΕ και το NATO. Καταδικάζουμε την ισραηλινή επιθετικότητα ενάντια στον παλαιστινιακό λαό. Θα είμαστε στο πλευρό του μέχρι τον τερματισμό της κατοχής, την απελευθέρωση των πολιτικών κρατουμένων, τον τερματισμό των εποικισμών, μέχρι να αποκτήσουν το δικό τους κυρίαρχο, ανεξάρτητο κράτος στα σύνορα του 1967, με πρωτεύουσα την Ανατολική Ιερουσαλήμ και υπό την κυριαρχία των λαών.

Υποστηρίζουμε το δικαίωμα κάθε λαού να αποφασίζει τόσο για την τρέχουσα κατάσταση όσο και για το μέλλον του. Γι' αυτό τον λόγο στεκόμαστε δίπλα στο λαό της Βενεζουέλας, τις γυναίκες και τα λαϊκά στρώματα που βιώνουν τα αποτελέσματα της ιμπεριαλιστικής εισβολής στις ΗΠΑ και του πραξικοπήματος εναντίον της εκλεγμένης κυβέρνησης για να εγκαταστήσουν τη μαριονέτα τους, Γκουαϊδό.

Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας στον κουβανέζικο λαό, που εξακολουθεί να αντιμετωπίζει τον απάνθρωπο αποκλεισμό των ΗΠΑ και ζητάμε τον άμεσο τερματισμό του.

Η συνεχιζόμενη κατοχή της Κύπρου από την Τουρκία εδώ και 45 χρόνια πρέπει να σταματήσει, επιτρέποντας στους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους να συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις για διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, όπως αυτή προβλέπεται στο σχετικό ψήφισμα του ΟΗΕ με

στόχο την επανένωση του νησιού. Εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας προς τις γυναίκες της Κύπρου, που έπεσαν θύματα βιασμού το 1974 και ζητούμε την τιμωρία των δραστών.

Ο συνεχής και επίμονος αγώνας των λαών είναι απαραίτητος και οι γυναίκες των λαϊκών στρωμάτων έχουν το δικό τους μερίδιο σε αυτόν, για να αναπτύξουν την πάλη ενάντια στην αιτία που προκαλεί τους ιμπεριαλιστικούς πολέμους. Αυτή η αιτία συνδέεται άρρηκτα με τη φύση της σημερινής κοινωνίας, της οποίας ο ακρογωνιαίος λίθος είναι η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Δεν θα υποκύψουμε στον αρνητικό συσχετισμό, αλλά θα εντείνουμε τον κοινό μας αγώνα ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς πολέμους και τη συμμετοχή των χωρών μας σε αυτούς.

Ο αγώνας μας ως γυναίκες δεν μπορεί παρά να καταγγείλει τις επιπτώσεις του πολέμου και του ιμπεριαλισμού στις χώρες μας, οι οποίες δημιουργούν ανισότητες μεταξύ των φύλων. Το αποτέλεσμα είναι η αυξημένη φτώχεια μεταξύ των γυναικών, η υποβολή τους σε ταπεινώσεις, κακοποίηση και κάθε είδους βία. Οι γυναίκες της Ευρώπης δεν μπορούν παρά να καταγγείλουν την αύξηση των βιασμών, της σεξουαλικής δουλείας, της πορνείας, των ανεπιθύμητων κυήσεων, των υποχρεωτικών γάμων και της αναγκαστικής στέρωσης που έρχονται στις χώρες μας. Η Ευρώπη είναι ο προορισμός και ο ενδιάμεσος σταθμός γυναικών και ανηλίκων θυμάτων trafficking, με σκοπό την εργασιακή και σεξουαλική εκμετάλλευση λόγω της νομοθεσίας που νομιμοποιεί την πολύ κερδοφόρα «επιχείρηση» της πορνείας στις ευρωπαϊκές χώρες εκμεταλλευσόμενη τη φτώχεια και την επισφάλεια μεταναστών και προσφύγων.

Αγωνιζόμαστε για:

- ✓ Την αποδέσμευση από το NATO
- ✓ Το κλείσιμο των βάσεων των ΗΠΑ - NATO που υποστηρίζουν τα ιμπεριαλιστικά σχέδια.
- ✓ Την κατάργηση όλων των πυρηνικών όπλων και την απαγόρευση των πυρηνικών δοκιμών.
- ✓ Κανένας στρατιώτης να μην στέλνεται έξω από τα σύνορα της χώρας του.
- ✓ Την αξιοπρέπεια των γυναικών και το δικαίωμά τους σε μια αξιοπρεπή ζωή ενάντια σε όλες τις μορφές βίας στις οποίες τις υποβάλλουν οι πόλεμοι.

Δεν αρκεί να αγανακτούμε...

ΠΑΛΕΥΟΥΜΕ για ΜΟΝΙΜΗ και ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΟΥΛΕΙΑ, με ΠΛΗΡΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ και ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Συμβασιούχοι κάθε μορφής, εργολαβικοί, εργαζόμενοι που «ανοικιάζονται» από τον έναν εργοδότη στον άλλο, συμβάσεις ορισμένου χρόνου με ολιγόμηνη διάρκεια, δουλειά φασόν, με το κομμάτι, τηλε-εργασία, συμβάσεις “μηδενικών ωρών”...

Οι ευέλικτες εργασιακές σχέσεις δεν είναι ούτε φυσικό φαινόμενο ούτε απλώς μια συγκυριακή επιλογή. Αποτελεί μια στρατηγική κατεύθυνση των επιχειρηματικών ομίλων, που υπηρετεί την κερδοφορία και ανταγωνιστικότητά τους. Αυτή τη στρατηγική ευλογούν, προσκυνούν και επαυξάνουν Ευρωπαϊκή Ένωση και κυβερνήσεις.

Την τελευταία δεκαετία σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση σημειώνει συνεχή άνοδο ο αριθμός των εργαζομένων, ιδιαίτερα των γυναικών, με ελαστικές μορφές εργασίας και «μπλοκάκι», καθώς αυτές οι εργασιακές σχέσεις μειώνουν το «κόστος» των εργαζομένων και τους προσαρμόζουν πλήρως στις ανάγκες των επιχειρήσεων. Σήμερα στην ΕΕ πάνω από το 1/3 των εργαζόμενων γυναικών εργάζονται σε θέσεις μερικής απασχόλησης (35,5%).

Χαρακτηριστικό παράδειγμα η πρωτοπόρα Ολλανδία, όπου το 2003, περίπου 1,7 εκατ. άνθρωποι εργάζονταν με ευέλικτες συμβάσεις ή με «μπλοκάκι», ενώ το 2018 οι εργαζόμενοι αυτοί ανέρχονταν σε 3,1 εκατ., όπως έδειξε νέα πρόσφατη έρευνα της εθνικής στατιστικής υπηρεσίας (CBS) και του ερευνητικού ινστιτούτου TNO. Στον ευρύτερο τομέα των

υπηρεσιών και του εμπορίου είναι εκτεταμένη η ελαστική απασχόληση, όπως οι «συμβάσεις μηδενικών ωρών», όπου ο εργαζόμενος είναι κυριολεκτικά καθημερινά πάνω από το τηλέφωνο, περιμένοντας ειδοποίηση του εργοδότη. Τέλος, οι ελαστικές εργασιακές σχέσεις επιβάλλονται κυρίως στις γυναίκες και στους νέους.

Στην Ελλάδα το ποσοστό της μερικής απασχόλησης διπλασιάστηκε τα χρόνια της κρίσης, προσεγγίζει περίπου το 10% του συνόλου των εργαζομένων. Για τους μισθωτούς ασφαλισμένους το ποσοστό αυτό φτάνει το 30%. Οι 6 λοιπόν στις 10 νέες προσλήψεις είναι ευέλικτης απασχόλησης, μερικής και εκ περιτροπής. Είναι χαρακτηριστικό ότι με βάση τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου του 2019 οι συμβάσεις μερικής απασχόλησης είναι πολύ περισσότερες από τις μισές (53,96%). Το 60% περίπου των μερικώς απασχολούμενων είναι γυναίκες.

Οι ελαστικές μορφές εργασίας είναι πληγή για τους εργαζόμενους και ιδιαίτερα για τις εργαζόμενες γυναίκες. Διαμορφώνουν ένα εργασιακό περιβάλλον ανασφάλειας, όπου ο εργαζόμενος καλείται να θυσιάσει όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από την εξαρτημένη σχέση εργασίας (άδειες, δώρα, επιδόματα, δικαιώματα στην εγκυμοσύνη, προστασία από ομαδικές απολύσεις κ.ά.). Η εργοδοτική τρομοκρατία, οι απολύσεις, τα εργατικά ατυχήματα που όλο και πληθαίνουν, αποτελούν συνήθη φαινόμενα.

Κάνοντας ένα αφιέρωμα στο πώς αυτές οι εργασιακές σχέσεις σε μια σειρά κλάδους επιδρούν στις εργαζόμενες δεν έχουμε στόχο να μείνουμε στην περιγραφή. Σκοπός μας είναι να αναδείξουμε ότι με τη δική μας δουλειά σήμερα παράγεται ο τεράστιος πλούτος. Η επιστήμη και η τεχνολογία προοδεύουν και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για να ζούμε καλύτερα, με λιγότερες ώρες δουλειάς και περισσότερο ελεύθερο χρόνο, με σταθερές και μόνιμες εργασιακές σχέσεις, με διευρυμένα εργατικά δικαιώματα, με ολόπλευρη προστασία της μητρότητας. Δηλαδή, ακριβώς το αντίθετο από αυτό που μας επιβάλλουν σήμερα ΕΕ, κυβερνήσεις και επιχειρηματικοί όμιλοι. Δεν αρκεί να αγανακτούμε. Να παλέψουμε για το δίκιο μας και για τη ζωή που μας αξίζει!

ΕΠΙΣΙΤΙΣΜΟΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Λήστιχο ωρήριο, λήστιχο ζωή για τις εργαζόμενες

Ρεκόρ κερδών για τους εργοδότες

Στον κλάδο του επισιτισμού - τουρισμού εργάζεται μεγάλο ποσοστό γυναικών, κατά κύριο λόγο σε βαριές και δύσκολες ειδικότητες που δεν απαιτούν ιδιαίτερη ειδίκευση. Γυναίκες όλων των ηλικιών απασχολούνται ως καμαριέρες, καθαρίστριες, λαντζιέρες, στα πλυντήρια, στις κουζίνες και στο σέρβις, σε μεγάλα και μικρά ξενοδοχεία και επισιτιστικά καταστήματα.

Οι εργαζόμενες αυτές κυρίως απασχολούνται με ελαστικές μορφές εργασίας καθώς αυτές επικρατούν συνολικά στον κλάδο. Οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου, μιας μέρας, η εκ περιτροπής εργασία, η "διαλείπουσα εργασία", ο δανεισμός εργαζομένων, η πρόσληψη μέσω δουλεμπορικών γραφείων, η εποχική εργασία κυρίως για την σεζόν του καλοκαιριού, τα voucher, η μαθητεία και η πρακτική άσκηση είναι κάποιες από τις 14 μορφές που αξιοποιούνται από τους μεγαλοεργοδότες για να ξεζουμίζουν όλο τον χρόνο τους εργαζόμενους, αποσπώντας το μέγιστο κέρδος. Οι μορφές αυτές συχνά εφαρμόζονται και συνδυαστικά και επιβάλλονται κάτω από το πρόσημα της εποχικότητας.

Πολλές φορές η εργοδοσία αξιοποιεί το επιχείρημα ότι η ευελιξία αυτών των μορφών εξυπηρετεί και τις εργαζόμενες, καθώς είναι ελεύθερες να εργάζονται σε 2 εργοδότες ταυτόχρονα ή να δουλέψουν ασταμάτητα μέσα σε λίγους μήνες (σεζόν) και μόλις πέσει η δουλειά να «κάτσουν», να τις αξιοποιήσουν για να συγκεντρώσουν μεγαλύτερη εργασιακή εμπειρία, καθώς μπορούν να αλλάζουν εργασιακό χώρο αλλά και ειδικότητα - πόσο μέσα σε μικρά χρονικά διαστήματα.

Σαν μοχλός πίεσης για να εφαρμοστούν και να επικρατήσουν αυτές οι μορφές αξιοποιήθηκαν και αξιοποιούνται οι γυναίκες. Όχι μόνο γιατί οι υποχρεώσεις και ο ρόλος τους μέσα στην οικογένεια τις κάνουν πιο ευάλωτες απέναντι στις εργοδοτικές επιθέσεις, τις πιέσεις, την τρομοκρατία και τους εκβιασμούς, αλλά και γιατί παράλληλα ενισχύουν την λογική, που λέει ότι για μια γυναίκα καλύτερη είναι η μερική απασχόληση, η δουλειά κάποιους μήνες το χρόνο κτλ., επικαλούμενοι το "συνδυασμό

οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων". Οι απαιτήσεις χαμηλώνουν ακόμα περισσότερο όσον αφορά τις γυναίκες μετανάστριες, που απασχολούνται με μεγάλη ποσοστά στον κλάδο λόγω της ανάγκης για ανειδίκευτη εργασία.

Η πείρα από τον κλάδο επιβεβαιώνει ότι το αντεργατικό οπλοστάσιο, που ενισχύθηκε σημαντικά στα χρόνια της κρίσης, αλλά και τα τελευταία χρόνια της μεγάλης ανάπτυξης του Τουρισμού, έπληξε περισσότερο τις γυναίκες, όλων των ηλικιών στον κλάδο.

Η κακοπληρωμένη εργασία, τα άστατα ωράρια, η δουλειά για λίγους μήνες τον χρόνο, η περιπλάνηση από εργοδότη σε εργοδότη έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην προσωπική και οικογενειακή ζωή και στην υγεία των γυναικών.

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι οι εργαζόμενες που απασχολούνται με ελαστικές σχέσεις στερούνται ακόμη και τα τσακισμένα δικαιώματα που διατηρούνται για τους εργαζόμενους με συμβάσεις αορίστου χρόνου. Τα ελάχιστα μεροκάματα και ένσημα, η ανασφάλιστη πολλές φορές εργασία που κυριαρχεί στον επισιτισμό, τις αποκλείουν από οποιαδήποτε παροχή στην υγεία, στην κοινωνική ασφάλιση, δεν υπάρχει ουσιαστικά καμία προστασία της μητρότητας, αφού δεν δικαιούνται άδειες κηφσεως-λοχείας κ.λπ., άρα και τα αντίστοιχα επιδόματα. Ας θυμηθούμε ότι απαιτούνται 200 ένσημα τα δύο τελευταία χρόνια πριν τον τοκετό για να δικαιούται η μητέρα άδεια και επίδομα κηφσεως, λοχείας κ.λπ. Δεν δικαιούνται το μειωμένο ωρήριο θηλασμού. Η προστασία από την εργοδοτική αυθαιρεσία και την απόλυση δεν μπορεί να εφαρμοστεί, αφού στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου η λήξη της σύμβασης δεν εκλαμβάνεται ως απόλυση.

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Στα παραπάνω προστίθενται οι σοβαρές επιπτώσεις στο γυναικείο οργανισμό από την εντατικοποίηση της εργασίας, τις ατέλειωτες ώρες δουλειάς τις περιόδους αιχμής χωρίς ρεπό, την πολύωρη ορθοστασία, τα βάρη, τις ανθυγιεινές συνθήκες δουλειάς, που επιβάλλονται μπροστά στην ανάγκη ο εργοδό-

της να μειώσει όσο γίνεται το «κόστος» της εργαζόμενης.

Οι ιδιαίτερες ανάγκες για μέτρα ξεκούρασης και προστασίας του γυναικείου οργανισμού τσακίζονται στο βωμό του κέρδους μπροστά στον ανταγωνισμό των μεγάλων πολυεθνικών που διαπερνά κάθε πόστο και εργαζόμενο. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι ίδιοι οι καθηγητές στις σχολές του κλάδου προετοιμάζουν τις μαθήτριες και εργαζόμενες, λέγοντάς τους ότι οι γυναίκες πρέπει να γίνουν πιο ανταγωνιστικές απέναντι στους άντρες εργαζόμενους, ξεπερνώντας προσωπικές δυσκολίες (οικογένεια-μητρότητα) και τα σωματικά τους όρια. Τα σπαστά ωράρια, οι συμβάσεις μια μέρας, η δουλειά λίγους μήνες τον χρόνο, σε συνδυασμό με τις οικογενειακές υποχρεώσεις, καθιστούν σχεδόν ακατόρθωτο να προγραμματίσουν οτιδήποτε στον ελάχιστο ελεύθερο χρόνο που απομένει.

Η εργασιακή ομηρία των ελαστικών σχέσεων εντείνει το φόβο για σύγκρουση και διεκδίκηση, ενώ βέβαια οι εργοδότες από την πλευρά τους αξιοποιούν ως «μοχλό πίεσης» τους ελαστικά απασχολούμενους απέναντι στους «μόνιμους» εργαζόμενους, συχνά ακόμη και ως απεργοσπαστικούς μηχανισμούς, ως μέσο για τη διάσπαση των εργαζόμενων σε μία επιχείρηση ή ακόμη και σε ένα τμήμα της.

Η δυσκολία αυτή αποτυπώνεται και στη συμμετοχή των γυναικών στη δράση, τη διεκδίκηση, την οργάνωση στο σωματείο. Πολλές εργαζόμενες, ενώ έχουν διάθεση να συμβάλλουν και εκφράζουν τη συμφωνία τους γύρω από τα αιτήματα του κλάδου, δυσκολεύονται να ξεπεράσουν εμπόδια με το χρόνο, τις υποχρεώσεις, τους φόβους και τις αναστολές.

Όμως, για όσες και όσους παλεύουμε μέσα από το Συνδικάτο Επισιτισμού - Ξενοδοχείων Αττικής είναι ζήτημα αποφασιστικής σημασίας η άνοδος της συμμετοχής των εργαζόμενων γυναικών και ιδιαίτερα των ελαστικά απασχολούμενων. Είναι ένα σημαντικό βήμα που μετράμε στους χώρους δουλειάς, όπου τα επιχειρησιακά σωματεία, οι επιτροπές του Συνδικάτου οργανώνουν την πάλη όλων των εργαζομένων για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων των ελαστικά απασχολούμενων και την μετατροπή των συμβάσεων τους σε αορίστου χρόνου. Αυτό σε συνδυασμό με τα ιδιαίτερα μέτρα για την εξασφάλιση της συμμετοχής των γυναικών είναι που βοηθά και τις εργαζόμενες γυναίκες να βγουν μπροστά, να απηφύσουν φόβους και αναστολές, ακόμη και να εκλεγούν σε όργανα των σωματείων τους.

Απαιτείται ενίσχυση αυτής της προσπάθειας, μέσα από τα σωματεία μας, ώστε όλο και μεγαλύτερο κομμάτι αυτών των γυναικών να απεγκλωβίζεται από την επιρροή της εργοδοσίας, να ξεπερνά τον φόβο και τα ψεύτικα διλήμματα, να μην σκοτώνεται μπροστά σε αυταπάτες. Η πάλη των σωματείων εκείνων που παλεύουν για κατάργηση των ελαστικών σχέσεων, για μόνιμη και σταθερή δουλειά πρέπει να δένεται με την πάλη για τα σύγχρονα δικαιώματα και τις ανάγκες των γυναικών, της εργατικής οικογένειας. Να αναβαθμιστεί η αλληλεγγύη, αλλά και η κοινή δράση, με νέες μορφές και πρωτοβουλίες, ώστε όλο και περισσότερες γυναίκες να έρθουν σε επαφή με το Συνδικάτο τους αλλά και τους συλλόγους της ΟΓΕ. Να γίνει η όσμωση και η συνεργασία όπου χρειάζεται του εργατικού με το ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα μέσα στους χώρους δουλειάς, στη γειτονιά. Κύρια να εξασφαλίζονται στην πράξη οι όροι για την αγωνιστική συμμετοχή των γυναικών αυτών, που έρχονται αντιμέτωπες με την σωματική και ψυχολογική εξόντωση, τις ατέλειωτες υποχρεώσεις της προσωπικής και οικογενειακής ζωής και τα αδιέξοδα που γεννά το εκμεταλλευτικό σύστημα.

ΛΙΝΑ ΡΑΛΛΗ

Οργανωτική γραμματέας του Συνδικάτου
Επισιτισμού Τουρισμού Ξενοδοχείων Αττικής

ΓΙΑΝΝΑ ΜΠΟΥΤΖΑ

Μέλος της ελεγκτικής επιτροπής του Συνδικάτου

Για τις νέες εργαζόμενες στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής

Ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής αποτελεί έναν από τους πλέον κερδοφόρους κλάδους της οικονομίας, βρίσκεται σε ανάπτυξη, μεγάλος όγκος εργαζόμενων δουλεύει σε αυτόν και ένα μεγάλο ποσοστό του είναι ηλικιακά νέοι εργαζόμενοι. Ταυτόχρονα, η ανάπτυξη και τα κέρδη των επιχειρήσεων του κλάδου μεταφράζονται σε ολοένα μεγαλύτερη εντατικοποίηση για τους εργαζόμενους, αύξηση του χρόνου εργασίας, χειρότερηση συνολικά των όρων δουλειάς. Πέρα από τη μερική απασχόληση και την ενοίκιαση εργαζομένων, που κυριαρχούν στα τηλεφωνικά κέντρα, εφαρμόζονται μια σειρά άλλες ελαστικές μορφές του χρόνου εργασίας, όπως είναι το "stand by" και το "on call" (προσωπικό επιφυλακής - ετοιμότητας). Με αυτόν τον τρόπο, αφού ο εργαζόμενος δεσμεύεται για 24ωρα, μειώνεται ο ελεύθερος χρόνος, μπαίνουν εμπόδια στον προγραμματισμό τόσο της προσωπικής ζωής όσο και της κοινωνικής δράσης.

Η νέα εργαζόμενη στις τηλεπικοινωνίες

Με βάση τα παραπάνω δεδομένα, μια νέα εργαζόμενη στις τηλεπικοινωνίες αγωνιά αν μπορεί να συνδυάσει τη δουλειά με την οικογένεια. Αν μπορεί, δηλαδή, να ανταπεξέλθει στις προσωπικές και οικογενειακές υποχρεώσεις, την ανατροφή ενός παιδιού, όταν δουλεύει σε βάρδιες σε ένα τηλεφωνικό κέντρο ή όταν δουλεύει υπερωρίες για να παραδοθεί ένα έργο στην πληροφορική, όταν αναγκάζεται να ανοίξει υπολογιστή και να δουλέψει το ξημέρωμα, γιατί είναι η εβδομάδα που είναι "stand by".

Φυσικά, η αγωνία αυτή της νέας κοπέλας γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης από τον εκάστοτε επιχειρηματικό όμιλο, ο οποίος με βάση τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προωθεί τα δικά του μέτρα προβάλλοντας ως πρόσχημα τη "συμφιλίωση καριέρας και οικογένειας". Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα της NOKIA, που μέσω άρθρου του διευθυντικού συμβούλου της προτείνει να αξιοποιηθεί η τεχνολογία (συστήματα cloud¹, τηλεδιασκέψεις, δίκτυα 3g, 4g και 5g κ.λπ.) για μεγαλύτερη ευελιξία στην εργασία, δήθεν για να διευκολυνθούν οι εργαζόμενες στο μεγάλωμα του παιδιού!

Δηλαδή, την ίδια στιγμή που υπάρχουν όλα αυτά τα τεχνο-

λογικά μέσα, για να μειωθεί ο εργάσιμος χρόνος τόσο για το σύνολο των εργαζόμενων, φυσικά και για τις νέες μητέρες, τα νέα ζευγάρια, η λύση που προτείνεται είναι η παραπέρα ευελιξία και ατομική επιλογή για τη φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού. Βέβαια, πλάσθεται σαν ατομική υπόθεση "η επιλογή ανάμεσα στην καριέρα ή την οικογένεια", συσκοτίζοντας τους κύριους παράγοντες που εμποδίζουν σήμερα μια νέα κοπέλα να κάνει οικογένεια. Από την άλλη **η αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας επιβάλλει όλο και περισσότερο ο εργάσιμος χρόνος να ταυτιστεί με το 24ωρο της εργαζόμενης, γι' αυτό η ευελιξία ανθεί. Η νέα εργαζόμενη μπλέκεται σε ένα κυνήγι άφταστων στόχων, δημιουργείται η ψευδαίσθηση ότι αν δουλέψει παραπάνω από το προβλεπόμενο θα αμειφθεί ανάλογα, θα "στεριώσει", θα "αποκτήσει καριέρα".**

Καλλιεργούνται οι μειωμένες απαιτήσεις, ο συμβιβασμός με τις 8,5 και 9 ώρες δουλειά τη μέρα, η παραδοχή κάθε αναχρονισμού σαν "πρόοδο". Τέτοιο παράδειγμα είναι το επίδομα τοκετού, που δίνεται μόνο στη μητέρα που θα γεννήσει στο σπίτι.

Το Cloud computing είναι η διάθεση εφαρμογών, δεδομένων, υπηρεσιών μέσω διαδικτύου. Αποτελούν πιθανότατα την πιο αποδοτική μέθοδο για τη χρήση, διατήρηση και αναβάθμιση των πληροφοριών του χρήστη. Δίνει σχεδόν απεριόριστη αποθήκευση, δημιουργία αντιγράφων ασφαλείας και αποκατάσταση, αυτόματη ενσωμάτωση λογισμικού, εύκολη πρόσβαση στις πληροφορίες, γρήγορη ανάπτυξη, μεγαλύτερη ευκολία για έναν πάροχο να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις των χρηστών, να παρέχει νέες υπηρεσίες. Από τις πιο διάσημες εφαρμογές cloud είναι το gmail, το google drive, το dropbox.

Μάλιστα με αφορμή την 8η Μάρτη σε εργασιακό χώρο του κλάδου των τηλεπικοινωνιών μαζί με σοκολατάκια στάλθηκε κι ένα ηλεκτρονικό μήνυμα. Αφού παραχάραξαν το ιστορικό της ημέρας ως φεμινιστική δράση, κατέληξαν με περισσό θράσος: "ΦΑΝΤΑΣΟΥ ΝΑ ΜΗΝ ΜΠΟΡΟΥΣΑΜΕ ΝΑ ΕΙΜΑΣΤΕ ΕΔΩ!". Δηλαδή, όχι μόνο καπηλεύονται τους αγώνες των εργαζομένων γυναικών, που συνέβαλαν στο να αποκτήσει η γυναίκα δικαίωμα στη μόρφωση και στην εργασία, αλλά καλλιεργούν την αντίληψη ότι όλα αυτά έγιναν για να "απολαμβάνουμε" σήμερα δουλειά με βάρδιες όλο το 24ωρο για 600€!!!

Ποια είναι η δύναμη και το στήριγμα μιας εργαζόμενης στις τηλεπικοινωνίες

Στις μέρες μας η πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας μπορεί να εξασφαλίσει μόνιμη και σταθερή δουλειά, με μισθό που να καλύπτει όλες τις ανάγκες, με πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα και λιγότερες ώρες εργασίας. Οι νέες εργαζόμενες δεν πρέπει να συμβιβαστούμε με τη χαμοζωή που μας επιβάλλουν!

Η διεξοδός μας βρίσκεται στη συλλογική δράση, την αγωνιστική στάση ζωής και τη διεκδίκηση. Γι αυτό δυναμώνουμε τα εργατικά σωματεία και το ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα. Σ' αυτή τη συλλογική δράση μπορεί να βρει αποκούμπι κάθε νέα κοπέλα που προβληματίζεται για τη ζωή και τη δουλειά της. Μπορεί να διεκδικήσει τα δικαιώματά της με βάση τις σύγχρονες ανάγκες της.

Στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής το κλαδικό συνδικάτο ΣΕΤΗΠ, έπειτα από 12 χρόνια δράσης, συζήτησε για πρώτη φορά και διαμόρφωσε σχέδιο κλαδικής σύμβασης, το οποίο το επόμενο διάστημα θα παλέψει για να εφαρμοστεί. Σε αυτή την πάλη έχει θέση κάθε νέα εργαζόμενη στον κλάδο των τηλεπικοινωνιών και της πληροφορικής. Καθώς η κλαδική σύμβαση την αφορά και ως γυναίκα, αφού βάζει συγκεκριμένα αιτήματα για τις γυναίκες εργαζόμενες στον κλάδο, για την προστασία της μητρότητας, της οικογένειας.

Συγκεκριμένα:

- Επέκταση της άδειας κύησης και τοκετού σε όλες τις γυναίκες. Να είναι δύο μήνες πριν τον τοκετό και έξι μετά, με πλήρεις αποδοχές και ασφαλιστικά δικαιώματα. Επιπλέον ένα χρόνο γονική άδεια με πλήρεις αποδοχές και ασφαλιστικά δικαιώματα στη μάνα ή τον πατέρα.
- Απαγόρευση απόλυσης κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και για 2 έτη μετά τον τοκετό.
- Οι εργαζόμενες μητέρες δικαιούνται για χρονικό διάστημα 24 μηνών από τον τοκετό είτε να προσέρχονται αργότερα στην εργασία τους είτε να αποχωρούν νωρίτερα κατά 2 ώρες κάθε μέρα και τους επόμενους δέκα μήνες αντίστοιχα κατά 1 ώρα.

- Μειωμένο ωράριο εργασίας για γονείς που έχουν παιδιά ΑμΕΑ, που προβλέπονται από το ν. 1483/84 χωρίς περικοπές των αποδοχών τους. Μεγαλύτερη άδεια στις μονογονεϊκές οικογένειες και σε γυναίκες με αναπηρία ή ανάπηρα παιδιά.
- Για την περίοδο της εγκυμοσύνης η έγκυος απομακρύνεται από βαριές και ανθυγιεινές εργασίες, χωρίς να χάνει τα δικαιώματά της (οικονομικά, ασφαλιστικά κ.ά.) Σαν τέτοια θεωρείται και η εργασία σε βάρδιες, το ακουστικό, τα νυχτερινά.
- Απαγόρευση της νυχτερινής εργασίας κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, της λοχείας, του θηλασμού και καθ' όλη τη διάρκεια της προσχολικής ηλικίας των παιδιών.
- Τα μέλη των μονογονεϊκών οικογενειών να εργάζονται μόνο πρωινή βάρδια ή μπορούν εναλλακτικά να επιλέξουν όποια επιθυμούν μέχρι τα παιδιά να φτάσουν στην ηλικία των 10 ετών.
- Υποχρεωτική πρωινή εργασία και απαγόρευση των βαρδιών, κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, της λοχείας, του θηλασμού και καθ' όλη τη διάρκεια της προσχολικής ηλικίας των παιδιών.

Οι κοινές αγωνιστικές δράσεις μέσα και έξω από τους χώρους δουλειάς πρέπει να συνδυάζονται και με τις διεκδικήσεις μας, που θα αγκαλιάζουν ολόπλευρα τη ζωή των εργαζόμενων γυναικών του κλάδου. Τέτοιες δράσεις είναι εκδηλώσεις για τα παιδιά των ανέργων, πρωτοβουλίες αλληλεγγύης για τις εργαζόμενες και τους εργαζομένους που έχουν σοβαρές δυσκολίες στο σπίτι (δεν παίρνουν τα παιδιά τους στον παιδικό σταθμό, έχουν απλήρωτους λογαριασμούς, δόσεις στεγαστικού δανείου κ.λπ.) και μπορούν να συσπειρώσουν επιχειρησιακά σωματεία, το κλαδικό συνδικάτο, αλλά και συλλόγους ή Ομάδες Γυναικών της ΟΓΕ. Η επαφή των εργαζόμενων γυναικών του κλάδου με τη δράση του ριζοσπαστικού γυναικείου κινήματος μπορεί να συμβάλει στην ένταξή τους στην κοινωνική δράση, στην ενίσχυση της αγωνιστικής τους στάσης και στην ενεργό συμμετοχή τους στα εργατικά σωματεία.

Μ. Κ.

Εργαζόμενη στο κλάδο της πληροφορικής

«Ωφελούμενες»...

κι από την αρχή να 'ναι όλα τελειωμένα

Τα τελευταία χρόνια, ακολουθώντας πιστά τις οδηγίες της ΕΕ, όλες ανεξαιρέτως οι κυβερνήσεις υλοποιούν προγράμματα, τις λεγόμενες "ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης", μέσω του ΟΑΕΔ. Πρόκειται για προγράμματα που πλάσονται τάχα για τη μείωση της ανεργίας, όμως η πραγματικότητα που επιφυλάσσουν για τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες είναι τελείως διαφορετική.

Τα ίδια τα προγράμματα σκιαγραφούν το εργασιακό τοπίο για το οποίο στελέχη της κυβέρνησης και του ΟΑΕΔ είναι περήφανοι: Πρόκειται για κακοπληρωμένες θέσεις εργασίας με ημερομηνία λήξης, που ανακυκλώνουν και μοιράζουν την ανεργία. Οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες στα προγράμματα της λεγόμενης «κοινωφελούς» εργασίας προέρχονται από τα πιο φτωχά λαϊκά στρώματα που υφίστανται και την πιο σκληρή εργασιακή εκμετάλλευση. Γι' αυτό και η πλειοψηφία τους είναι γυναίκες. Εργάζονται για 547 ευρώ κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες, με ημερομηνία λήξης, παρόλο που στις θέσεις που εργάζονται είναι απολύτως απαραίτητοι. Αντί για εργαζόμενοι όμως, παρότι κάνουν ακριβώς την ίδια δουλειά με τους μόνιμους και αορίστου χρόνου συναδέλφους τους, χαρακτηρίζονται «ωφελούμενοι»! Μια από τις ωραίες λέξεις που εφευρίσκουν αυτοί που κυβερνούν, για να κρύψουν την άγρια εκμετάλλευση.

Τους βαπτίζουν όμως "ωφελούμενους" και για ένα ακόμα λόγο: για να «ξεγράψουν» εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα, ακόμα και αυτά τα λίγα που έχουν απομείνει στους μόνιμους συναδέλφους τους. Δεν πρόκειται φυσικά για πρόχειρο σχεδιασμό, ή ανικανότητα, όπως καμιά φορά παρουσιάζεται. Πρόκειται για ένα οργανωμένο έγκλημα σε βάρος των εργαζομένων. Είναι μια επιλογή για την πολύμορφη ενίσχυση της μεγαλοεργοδοσίας και του κράτους για την ανακύκλωση της ανεργίας και την εξασφάλιση φτηνού εργατικού δυναμικού χωρίς δικαιώματα.

Διατηρούν σε ομηρία χιλιάδες εργαζόμενους σε όλη τη χώρα, αλλά συγχρόνως ρίχνουν τον πήχη σε μισθούς και σε εργασιακά δικαιώματα. Μετά από σύντομο «διάλειμμα» κάποιων μηνών, οι «ωφελούμενοι», όπως αποκαλούνται οι άνεργοι που συμμετέχουν στα προγράμματα, επιστρέφουν στις ουρές της ανεργίας, περιμένοντας να έρθει ξανά η σειρά τους, όταν το άθροισμα των μηνών της δικής τους ανεργίας ξεπεράσει το αντίστοιχο άθροισμα αυτών που στέκονται δίπλα τους στον ΟΑΕΔ.

Κι όταν ξαναβρεθούν στην ανεργία δεν δικαιούνται ούτε καν επίδομα ανεργίας. Κι αυτό ισχύει για το 90% των "ωφελουμένων". Γεγονός που εξηγεί εν μέρει γιατί μόνο ένας στους δέκα

από το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων παίρνει επίδομα ανεργίας. Για παράδειγμα τον Ιούλη 2019 από τους 970.201 εγγεγραμμένους ανέργους μόνο 111.990 πήραν επίδομα, δηλαδή μόλις στο 11,54% του συνόλου των ανέργων.

Πώς κάτω από τέτοιες συνθήκες ανασφάλειας μια νέα εργαζόμενη γυναίκα να αποφασίσει να κάνει οικογένεια; Πώς να μπορέσει να μεγαλώσει τα παιδιά της; Πώς να καλύψει τις υπέρογκες ανάγκες Υγείας, Παιδείας και Πρόνοιας για τις οποίες πρέπει να βάλει βαθιά το χέρι στην τσέπη;

Ας βάλουμε όμως εμείς οι ίδιες οι "ωφελούμενες" τα πράγματα στη θέση τους. Είναι προφανές ότι με πρόσοχη την καταπολέμηση της ανεργίας ιδιαίτερα των νέων και των γυναικών, μέσα από την κατάρτιση και την επανακατάρτισή τους για την ενίσχυση της «απασχολησιμότητάς» τους, οι κυβερνήσεις μετατρέπουν τους ανέργους σε «τζάμπα» εργαζόμενους για τις επιχειρήσεις και το κράτος. Επιμένουν να μας θεωρούν εργαζόμενους ως προς τις υποχρεώσεις και "ωφελούμενους" ως προς τους μισθούς και την ασφαλιστική μας κάλυψη. Η σχέση εργασίας αυτή λειτούργησε από την πρώτη στιγμή σαν πολιορκητικός κριός της μόνιμης και σταθερής εργασίας, αφού χρησιμοποιείται για την επέκταση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης και τη μείωση της τιμής της εργατικής μας δύναμης. Οι "ωφελούμενοι" χρησιμοποιήθηκαν για να χτυπηθεί η εργασία με δικαιώματα, αλλά και να προωθηθούν άλλες ευέλικτες μορφές, όπως οι ΚοινΣΕπ (Κοινωνικές Συνεταιρικές Επιχειρήσεις).

Όσοι έχουμε ενταχθεί σε πρόγραμμα σε Δήμο ή Περιφέρεια από την πρώτη ώρα εργασίας καταλαβαίνουμε ότι καλύπουμε μεγάλα κενά και ελλείψεις προσωπικού, συχνά χωρίς να μας παρέχονται ούτε τα στοιχειώδη Μέσα Ατομικής Προστασίας, οι απαραίτητοι εμβολιασμοί, το γάλα, οι προληπτικές εξετάσεις υγείας. Οι συνάδελφοι πολλές φορές αναγκάζονται από το

δήμο, την περιφέρεια ή το ΝΠΔΔ να εργάζονται σε άλλη θέση από αυτή που έχουν προσληφθεί σύμφωνα με την ειδικότητα στην αίτησή τους ή να δουλεύουν Σάββατα και Κυριακές, ακόμη και να καλύπτουν θέσεις που απαγορεύονται από το νόμο, όπως να ανεβαίνουν σε απορριμματοφόρα.

Και μέσα στα χρόνια της κρίσης η εντατικοποίηση της δουλειάς εξ αιτίας της έλλειψης προσωπικού, λόγω περικοπών στη χρηματοδότηση των ΟΤΑ, έχουν οδηγήσει σε καταστάσεις επικίνδυνες. Οι δήμοι αναδεικνύονται τα τελευταία χρόνια πρωταθλητές στα σοβαρά, ακόμα και θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα. Ενώ δεν λείπουν και τα κρούσματα αυταρχισμού, τρομοκρατίας. Πρόσφατο είναι το περιστατικό στην Κρήτη, όπου κοινοτικός σύμβουλος έφτασε έως τη χειροδικία σε εργαζόμενη του κοινωφελούς προγράμματος.

Άραγε, όσοι εργάστηκαν και εργάζονται με αυτή την εργασιακή σχέση, καλύπτουν έκτακτες ανάγκες; Μήπως δεν στελεχώνουν υπηρεσίες που είναι στα όρια της κατάρρευσης; Μήπως, ειδικά η τελευταία φουρνιά, δεν "χρησιμοποιήθηκε" και προεκλογικά; Πόσα κενά καλύφθηκαν; Πόσες ελλείψεις κρύφτηκαν;

Μας ανακοινώνουν πακέτα δήθεν παροχών. Αλήθεια, είναι παροχή να μειώνεται στο μισό ο ΦΠΑ στο ρεύμα, όταν το ρεύμα δεν μπορεί να το πληρώσει ούτως ή άλλως η πλειοψηφία των λαϊκών οικογενειών; Όταν οι περισσότεροι είμαστε στο Κοινωνικό Τιμολόγιο και δεν μπορούμε να καλύψουμε τα στοιχειώδη; Ποιες πολιτικές μας έφεραν σε αυτή την κατάσταση; Ακούμε για 120 δόσεις. Ποιες πολιτικές όμως έφεραν τους μισούς Έλληνες να χρωστάνε στην εφορία; Ποιος μπορεί από εμάς να πληρώνει τη ρύθμιση, καλύπτοντας ταυτόχρονα τις τρέχουσες υποχρεώσεις, ενώ η απόλυση είναι πάνω από τα κεφάλια μας; Μας λένε για αύξηση του επιδόματος ανεργίας. Πόσες από εμάς όμως θα δικαιούμαστε επίδομα ανεργίας; Πώς θα ζήσουμε μέχρι να αποκτήσουμε ξανά μόρια για να ενταχθούμε στο ίδιο πρόγραμμα, που θα έχει πάλι ημερομηνία λήξης;

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ μας έδωσε το «τυράκι» της 4μηνης παράτασης της σύμβασής μας προεκλογικά για να ξεχαστούμε προσωρινά. Η ανεργία όμως μας περιμένει στη γωνία για άλλη μια φορά. Είμαστε αναλώσιμες, ανακυκλώσιμες, τσάμπα εργαζόμενες και πολλαπλά ευέλικτες. Δήμοι αλλά και Περιφέρειες αναζητούν εργαζόμενους ειδικά με αυτή τη σχέση εργασίας, αφού έτσι μειώνεται το κονδύλι του προϋπολογισμού τους για μισθούς και ασφαλιστικές εισφορές.

Μπροστά σ' αυτήν την ομηρεία χωρίς ημερομηνία λήξης, ο μόνος δρόμος που μπορεί να μας βγάλει σε ξέφωτο βρίσκεται στην αντίθετη κατεύθυνση από την ηττοπάθεια και τη μοιρολατρία. Βρίσκεται στο δρόμο του αγώνα με κύριο αίτημα τη μόνιμη και σταθερή εργασία για όλους και όλες. Γι' αυτό και πολλοί από εμάς ανταποκριθήκαμε στο κάλεσμα του Συνδικάτου ΟΤΑ Αττικής και συγκροτήσαμε την "Παναττική Επιτροπή Εργαζομένων στην Κοινωφελή Εργασία". Σκοπός της Επιτροπής να οργανώνει τη διεκδίκηση για τα δικαιώματα των εργαζομένων στα οκτάμηνα προγράμματα, να ενημερώνει τους συναδέλφους και να δρα στο πλευρό του Συνδικάτου.

Συμπειρωθήκαμε στον αγώνα 150 συνδικαλιστικών οργανώσεων για την κατάργηση του άρθρου 103 του Συντάγματος, που απαγορεύει τη μονιμοποίηση των εργαζομένων στο Δημόσιο. Αντιπαρετεθήκαμε με τις δυνάμεις του εργοδοτικού και κυβερνητικού συνδικαλισμού, της ΠΟΕ-ΟΤΑ που αρνούνται να εγγράψουν τους συμβασιούχους στη δύναμή της, αποδυναμώνοντας στην ουσία τη διεκδίκηση των αιτημάτων μας.

Στην ενιαία επίθεση που δεχόμαστε από την ΕΕ, τις κυβερνήσεις, τον εργοδοτικό και κυβερνητικό συνδικαλισμό δίνουμε ενιαία απάντηση. Είναι η απάντηση των εργατριών και των εργατών που δεν δέχονται μοιρολατρικά όσα τους ετοιμάζουν, που αποφασιστικά παίρνουν τη μοίρα τους στα χέρια τους και απαιτούν όσα δικαιούνται.

Γι αυτό παλεύουμε για:

- ✓ Μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού για τις ανάγκες των υπηρεσιών των ΟΤΑ. Καμιά απόλυση. Μόνιμη και σταθερή εργασία για όλους και όλες.
- ✓ Κανένας εργαζόμενος στους δήμους κάτω από τα 751 ευρώ το μήνα.
- ✓ Καταβολή επιδομάτων - οικογενειακού, τριετίες. Ανθυγιεινό επίδομα σε όσους εργάζονται σε ανθυγιεινές εργασίες. Εφαρμογή των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας (ΜΑΠ, ιατρικές εξετάσεις).
- ✓ Επίδομα ανεργίας για όλους όσο καιρό διαρκεί η ανεργία.
- ✓ Συνταξιοδοτική αναγνώριση της ανεργίας.
- ✓ Κανένας χώρος εργασίας χωρίς γιατρό εργασίας.
- ✓ Να καταργηθεί το άρθρο 103 του Συντάγματος, που εμποδίζει την μετατροπή των συμβάσεων ορισμένου χρόνου σε αορίστου.
- ✓ Να ανοίξουμε αποφασιστικά το δρόμο για μόνιμη και σταθερή δουλειά για όλους.

ΝΑΤΑΣΑ ΚΑΜΠΕΛΗ
Εργαζόμενη ως ωφελούμενη
Μέλος του Προδρείου της ΟΓΕ

Οι εργαζόμενες μπήκαν μπροστά στην απεργία στην εταιρεία “MELLON”

για υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας για όλους και όλες

Οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες στην εταιρεία «Mellon C.S.» έδωσαν μέσα στο καλοκαίρι ένα μεγάλο αγώνα, συσπειρωμένοι δίπλα στο σωματείο τους, διεκδικώντας την υπογραφή Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που θα ισχύει για όλους και όλες, καθώς με βάση το αντεργατικό νομικό οπλοστάσιο της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ η πλειοψηφία των εργαζομένων δεν εντάσσεται στη ΣΣΕ. Πρόκειται για έναν αγώνα από τον οποίο μπορούμε να αντλήσουμε πλούσια πείρα για τα αιτήματα πάλης και τον προσανατολισμό τους, τις μορφές πάλης, καθώς και το πώς θα εξασφαλίσουμε τη μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη συμμετοχή των εργαζομένων και ιδιαίτερα των γυναικών σε αυτούς.

Στη «Mellon C.S.», εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών και θυγατρική του Ομίλου Mellon Technologies, εργάζονται περίπου 160 εργαζόμενοι, στη μεγάλη τους πλειοψηφία νέες ηλικίες (30 με 45 ετών) και γυναίκες (τουλάχιστον το 70%).

Στη συγκεκριμένη επιχείρηση εφαρμόζονται στο ακέραιο όλοι οι αντεργατικοί νόμοι των κυβερνήσεων που εξασφαλίζουν φθηνότερη εργατική δύναμη στους εργοδότες και εργαζόμενους με τσακισμένα δικαιώματα: Ενοικιαζόμενη εργασία, συμβάσεις ορισμένου χρόνου, απολύσεις, εργαζόμενοι πολλών ταχυτήτων, κατώτατος μισθός, είναι μερικά από τα κομμάτια του παζλ που συνθέτουν την εργασιακή καθημερινότητα των εργαζομένων.

Σε όλα αυτά έρχονται να προστεθούν οι επιπλέον δυσκολίες και τα προβλήματα που προκαλεί η ίδια η «φύση» της συγκεκριμένης δουλειάς, με δυσμενέστερες συνέπειες αυτών στις εργαζόμενες γυναίκες.

Οι εργαζόμενοι καθ' όλη τη διάρκεια του εργάσιμου χρόνου, διαχειρίζονται ασταμάτητα εξερχόμενες τηλεφωνικές κλήσεις που «πέφτουν» μέσω συστήματος ανά μερικά δευτερόλεπτα. Η συνεχόμενη έκθεση των ματιών στην οθόνη του υπολογιστή και η πολύωρη χρήση του ακουστικού βλάπτουν σημαντικά την όραση και την ακοή των εργαζομένων, ενώ ταυτόχρονα προκαλούν και μια σειρά άλλα προβλήματα, όπως μυοσκελετικά κ.ά. Παράλληλα, η εντατικοποίηση, η πίεση για την επίτευξη των στόχων, το άγχος και η ανασφάλεια μπροστά στο ενδεχόμενο απόλυσης και διάφορα άλλα, είναι λόγοι που επιφέρουν καθημερινά επιπλέον επιπτώσεις στην υγεία και την ψυχολογία των εργαζομένων, όπως πονοκέφαλοι, κρίσεις πανικού, ακόμα και λιποθυμίες.

Είναι χαρακτηριστικά τα αποτελέσματα ανώνυμου ερωτη-

ματολογίου με θέμα «εργασιακή καθημερινότητα και συνθήκες εργασίας», που απηύθυνε το επιχειρησιακό σωματείο στο σύνολο των εργαζομένων πριν δύο περίπου χρόνια.

Στην ερώτηση «θεωρείτε ότι το αντικείμενο δουλειάς και οι συνθήκες εργασίας έχουν επιπτώσεις στην υγεία των εργαζομένων», το 56% το εργαζομένων απάντησε «ναι» και το 26% απάντησε «μάλλον ναι».

Στην ερώτηση «θεωρείτε την πίεση και την εντατικοποίηση της δουλειάς χαμηλή, φυσιολογική ή υπερβολική» το 60% απάντησε «υπερβολική».

Στην ερώτηση «θεωρείτε ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα από την εταιρεία για την προστασία και τη διασφάλιση της υγείας των εργαζομένων στο χώρο δουλειάς», το 37% απάντησε «όχι» και το 28% απάντησε «μάλλον όχι».

Στην ερώτηση «πόσο επαρκείς κρίνετε τις ιατρικές και φαρμακευτικές παροχές της εταιρείας (π.χ. γιατρός εργασίας, χώρος ιατρείου, φαρμακείο κ.λπ.)» το 26% απάντησε «καθόλου» και το 39% απάντησε «λίγο».

Στην ερώτηση «εκτιμάτε ότι ο χρόνος διαλείμματος είναι αρκετός για την κάλυψη βασικών αναγκών», το 72% απάντησε «όχι».

Όλα τα παραπάνω δεν είναι ανατιολόγητα, ούτε γενικά και αόριστα. Συνδέονται με τον γνωστό σε όλους μας «νόμο του κέρδους», που για τους εργοδότες σημαίνει μεγαλύτερη εκμετάλλευση των εργαζομένων, μειωμένοι μισθοί και δικαιώματα, ανεπαρκή μέτρα προστασίας της υγείας και της ζωής των εργαζομένων στους χώρους δουλειάς. Στην ίδια ρότα κινούνται τα περισσότερα μέτρα των εκάστοτε κυβερνήσεων, που υπερασπίζονται την κερδοφορία των επιχειρήσεων, ενώ την ίδια στιγμή αφήνουν ανυπεράσπιστη την ζωή των εργα-

ζομένων, της νεολαίας, των γυναικών, μειώνουν κοινωνικές παροχές και συντάξεις, υποβαθμίζουν τη δημόσια και δωρεάν υγεία και παιδεία, δημιουργούν τεράστιες ελλείψεις σε μονάδες φροντίδας, πρόνοιας και σε άλλες κοινωνικές υπηρεσίες, που έχει ανάγκη η οικογένεια, τσαλαπατούν και διαλύουν τον κοινωνικό χαρακτήρα της μητρότητας.

Η γυναίκα σήμερα αναγκάζεται να αποδεχτεί τη μερική απασχόληση, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στους πολλαπλούς ρόλους και ευθύνες, από τη μία ως εργαζόμενη και από την άλλη με την ευθύνη του νοικοκυριού, της ανατροφής των παιδιών, της φροντίδας των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία, ευθύνες που όφειλε να παρέχει το κράτος δημόσια και δωρεάν.

Στην εταιρεία Mellon συγκεκριμένα αυξάνονται συνεχώς οι εργαζόμενες γυναίκες που ζητάνε να αλλάξουν το ωράριό τους από 8ωρο σε 6ωρο με αντίστοιχη μείωση στο μισθό, επειδή δεν προλαβαίνουν να παίρνουν τα παιδιά τους από το σχολείο ή να τα πάνε στις απογευματινές τους δραστηριότητες.

Επίσης, κάθε χρόνο δεν είναι λίγες οι εργαζόμενες μπότερες που δεν βρίσκουν θέση σε παιδικό σταθμό να βάλουν το παιδί τους ή καλούνται να πληρώσουν τροφεία. Γι' αυτές που αναγκάζονται να προσλάβουν γυναίκα για να κρατάει το παιδί τους όσο εκείνες δουλεύουν, το κόστος είναι τόσο μεγάλο που μπορεί να φτάνει και το ύψος του μισθού τους. Το τελευταίο διάστημα δύο εργαζόμενες αναγκάστηκαν να παραιτηθούν για να μπορούν να φροντίσουν την οικογένειά τους. Άλλες γυναίκες που πρόσφατα έχουν γεννήσει, μετά τη λήξη της άδειας λοχείας και μητρότητας, αναγκάζονται να κάνουν χρήση όλης της κανονικής τους άδειας συγκεντρωτικά ακόμα και ημερών άνευ αποδοχών, γιατί δεν έχουν εξασφαλίσει πού να αφήσουν τα βρέφη τους.

Δεν είναι τυχαίο λοιπόν στο ίδιο ερωτηματολόγιο στην ερώ-

τηση «πόσο θεωρείτε ότι επηρεάζει ο χρόνος εργασίας τον συνδυασμό προσωπικών/οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων» ότι το 44,5% απάντησε «πολύ» και το 20% απάντησε «πάρα πολύ». Μάλιστα, στην ερώτηση αυτή το 95% αυτών που απάντησαν θετικά είναι γυναίκες.

Η εργοδοσία της Mellon προσπαθεί να παρουσιαστεί με «κοινωνικό πρόσωπο». Επικαλείται γι' αυτό ότι τηρεί τη «νομιμότητα», επειδή πληρώνει τους εργαζόμενους στην ώρα τους, επειδή τηρεί τη νομοθεσία που είναι κομμένη και ραμμένη στα μέτρα της. Επίσης, προβάλλει ότι «διευκολύνει» δήθεν τις εργαζόμενες μπότερες που αναγκάζονται να επιλέξουν τη μερική απασχόληση για να τα βγάλουν πέρα με την οικογένεια και τα παιδιά τους. Εύκολα ωστόσο αποκαλύπτεται η πραγματική στάση της εργοδοσίας, όταν αυτή απαιτεί από πολύτεκνες μπότερες να κάνουν υπερεργασία, όταν ζητά από μωρομάνες που ακόμα κάνουν χρήση του μειωμένου μητρικού ωραρίου να εργάζονται στην απογευματινή βάρδια, όταν δεν διστάζει να προχωρήσει ακόμα και σε απόλυση εγκύων με διάφορα προσχήματα.

Με βάση τους δικούς τους νόμους, είναι καθ' όλα νόμιμοι. Με βάση όμως το δίκιο και τις ανάγκες των εργαζομένων, «παρανομούν» ασύστολα κι αυτό το απέδειξαν στην πράξη για άλλη μια φορά οι εργαζόμενοι στη Mellon, που τον Ιούνιο βρέθηκαν σε απεργιακές κινητοποιήσεις επί ένα μήνα, με κύριο αίτημα την υπογραφή Επιχειρησιακής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που θα καλύπτει όλους τους εργαζόμενους, με αυξήσεις στους μισθούς και συγκροτημένα δικαιώματα. Ας σημειώσουμε ότι η σύμβαση που έληγε τέλος Ιούνη αφορούσε μόνο τους μισούς εργαζόμενους.

Προς απογοήτευση της εργοδοσίας κι αυτών που τη στηρίζουν, οι αγώνες αυτοί είχαν μεγάλη μαζικότητα, με συμμετοχή των εργαζομένων στην απεργία, τις συγκεντρώσεις και τις κινητοποιήσεις, την ουσιαστική συμμετοχή όλων των εργαζομένων στις μαζικές διαδικασίες, στις Γενικές Συνελεύσεις και στις υπόλοιπες πρωτοβουλίες.

Ξεχωριστή σημασία είχε η συμβολή των γυναικών και των μανάδων, οι οποίες συμμετείχαν με ιδιαίτερη αυτοθυσία. Εργαζόμενες που είχαν προγραμματισμένες γονικές άδειες και τις ακύρωναν, άλλες που πήγαιναν έπαιρναν τους βαθμούς των παιδιών τους και έρχονταν ξανά στη συγκέντρωση. Κάθε μέρα γυναίκες έφερναν τα παιδιά τους, άλλες τους συζύγους τους. Συναδέλφισσες εργαζόμενες στην αντίστοιχη εταιρεία στη Θεσσαλονίκη ταξίδεψαν αυθημερόν για να συμπαρασταθούν στον αγώνα των υπόλοιπων εργαζομένων στην Αθήνα.

Η πείρα αυτή είναι πολύτιμη για τους εργαζόμενους στον κλάδο του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος, αλλά και άλλων κλάδων, συνολικά για το ταξικό εργατικό κίνημα, αλλά και το γυναικείο ριζοσπαστικό κίνημα. Επιβεβαιώνει ότι οι γυναίκες μπορούν και πρέπει να παίξουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των αγώνων για τα δικαιώματά τους, για την κατάργηση της εκμετάλλευσης και την ουσιαστική τους απελευθέρωση.

ΜΠΕΚΙΑΡΗ ΕΙΡΗΝΗ

Πρόεδρος Επιχειρησιακού Σωματίου
στην εταιρεία MELLON

Εργαζόμενη στην έρευνα

Σκέψεις με αφορμή πρόσφατα στοιχεία για την απασχόληση των γυναικών στον τομέα της έρευνας

Έντονη συζήτηση γίνεται το τελευταίο διάστημα γύρω από τη συμμετοχή των γυναικών στον τομέα της έρευνας και την προσπάθεια μείωσης των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων στο χώρο αυτό, ενώ προβάλλεται το λεγόμενο «φαινόμενο της γυάλινης οροφής» (glass ceiling), της συσσώρευσης, δηλαδή, των γυναικών στις χαμηλές βαθμίδες της ιεραρχίας. Με αφορμή ορισμένα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν - παρουσιάστηκαν πρόσφατα για την απασχόληση των γυναικών σε ερευνητικές δραστηριότητες σε Ελλάδα και Ευρώπη, θα επιχειρήσουμε να σκιαγραφήσουμε ποια είναι η κατάσταση που βιώνει σήμερα η εργαζόμενη στην έρευνα.

Τα στοιχεία είναι αποκαλυπτικά...

Όπως καταγράφεται στην έκθεση "She Figures 2018" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την απασχόληση των γυναικών ερευνητριών στις 28 χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και στις αντίστοιχες μελέτες του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και της ΕΛΕΓΥΠ για την Ελλάδα [1-5], μόλις το 1/3 όσων εργάζονται στην έρευνα είναι γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό των γυναικών ερευνητριών στην ΕΕ των 28 ανήλθε το 2015 σε 33,4%, ενώ στην Ελλάδα οι γυναίκες ερευνητρίες αποτελούσαν περίπου το 38% του συνόλου των ερευνητών. Επιπλέον, οι όροι εργασίας των ερευνητριών είναι χειρότεροι από των ανδρών συναδέλφων τους. Για παράδειγμα, με καθεστώς μερικής απασχόλησης εργάζονταν το 2016 το 13% των ερευνητριών έναντι 8% των ερευνητών στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ οι γυναίκες που απασχολούνταν σε δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης είχαν το 2014 εισόδημα 17% χαμηλότερο από αυτό των ανδρών συναδέλφων τους. Στη χώρα μας, η «ψαλίδα» μεταξύ ανδρών και γυναικών ανοίγει ακόμα περισσότερο, με τις γυναίκες στην έρευνα να έχουν εισόδημα κατά 23% χαμηλότερο από τους άνδρες ερευνητές, όταν μάλιστα η ανατισοικία μεταξύ των δύο φύλων στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας κυμαίνεται περίπου στο 12,5%.

Αντίστοιχη είναι η κατάσταση και στον ακαδημαϊκό χώρο: οι γυναίκες είναι περίπου το 31% των μελών ΔΕΠ και το 21% των τακτικών καθηγητριών στα ελληνικά πανεπιστήμια. Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η διακύμανση στα διάφορα επιστημονικά πεδία, καθώς οι γυναίκες φαίνεται να έχουν ισχυρή παρουσία στις λεγόμενες «ανθρωπιστικές επιστήμες» και πολύ μικρή συμμετοχή στις τεχνολογικές επιστήμες και στην επιστήμη υπολογιστών. Προβληματισμός επίσης υπάρχει για την επαγγελματική εξέλιξη των νέων γυναικών στον ερευνη-

τικό και ακαδημαϊκό χώρο, δεδομένου ότι και στην Ελλάδα - όπως καταγράφεται στις προαναφερθείσες εκθέσεις - τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών υπερτερούν των ανδρών στις χαμηλότερες ακαδημαϊκές βαθμίδες, ενώ στις υψηλότερες βαθμίδες η εικόνα αντιστρέφεται τελείως. Για παράδειγμα, παρότι η πλειοψηφία όσων φοιτούν στα ελληνικά πανεπιστήμια είναι γυναίκες (περίπου το 60% επί του συνόλου των φοιτητών), είναι εξαιρετικά χαμηλά τα ποσοστά των φοιτητριών που συνεχίζουν μετά το πέρας των σπουδών τους να εξελίσσονται επαγγελματικά και ακόμα χαμηλότερα εκείνα όσων ακολουθούν ακαδημαϊκή ή ερευνητική καριέρα. Διαπιστώνεται μάλιστα ότι «...ειδικά από την περίοδο της κρίσης κι έπειτα, οι γυναίκες απόφοιτοι των πανεπιστημίων έρχονται πολύ συχνότερα και πιο emphatikά αντιμετώπιες με το φάσμα της ανεργίας σε σχέση με τους άνδρες συναδέλφους τους» [5].

Γιατί όμως συμβαίνει αυτό;

Πίσω από τα νούμερα...

Προσπαθώντας να ερμηνεύσουμε τα όσα καταγράφονται παραπάνω, πρέπει καταρχήν να εξετάσουμε ποιο είναι το εργασιακό τοπίο για τις γυναίκες στην έρευνα. Ξεκινώντας από το ζήτημα των εργασιακών σχέσεων, η δουλειά με «μπλοκάκι» και οι «νέες» εργασιακές σχέσεις που έχουν πλέον γενικευτεί και στο χώρο της έρευνας αποτελούν μεγάλο εμπόδιο, ιδίως για τις γυναίκες. Είναι ενδεικτικό ότι για όσους εργάζονται με δελτίο παροχής υπηρεσιών δεν προβλέπονται ούτε κανονικές άδειες ούτε συγκεκριμένα εργασιακά δικαιώματα, ενώ σε περίπτωση απόλυσης, λήξης της σύμβασης, δεν προβλέπεται αποζημίωση. Επιπρόσθετα, οι αποδοχές είναι «ψαλιδισμένες» σημαντικά, δεδομένου ότι από το ποσό της αμοιβής καταβάλλονται ΦΠΑ, φόρος παρακράτησης και ασφαλιστικές εισφορές. Αυτό το «εργασιακό τοπίο» έχει ιδιαίτερο αντίκτυπο στις γυναίκες, στην προστασία της μητρότητας. Για τις νέες μητέρες, για παράδειγμα, δεν προβλέπεται άδεια ούτε πριν, ούτε μετά τον τοκετό. Η συντριπτική πλειοψηφία των γυναικών ερευνητριών μένουν απλήρωτες για το διάστημα που θα απουσιάσουν από τη δουλειά τους. Συχνά σταματούν να εργάζονται μια εβδομάδα πριν γεννήσουν και επιστρέφουν στη

δουλειά μόλις λίγες εβδομάδες μετά τον τοκετό. Στη «ζούγκλα» των εργασιακών σχέσεων προστίθεται η έλλειψη απαραίτητων για τη στήριξη της οικογένειας δημόσιων και δωρεάν υπηρεσιών και υποδομών Υγείας, Πρόνοιας, έλλειψη που δυσχεραίνει δραματικά την προσπάθεια των γυναικών να παραμείνουν στη δουλειά. Ας αναρωτηθούμε: Θα ήταν άραγε ίδια τα ποσοστά της γυναικείας παρουσίας στην έρευνα, αν η μητέρα εργαζόμενη δεν έπρεπε να τρέξει να πάρει τα παιδιά της από το σχολείο ή να κρατήσει τα μωρά της που δεν έγιναν δεκτά στον παιδικό σταθμό; Με άλλα λόγια, θα ήταν ίδια η κατάσταση αν μέσα από ένα δίκτυο δημόσιων και δωρεάν υποδομών εξασφαλιζόταν στήριξη της οικογένειας και των παιδιών και ελάφρυνση των μητέρων από τα πολλαπλά βάρη που καλούνται να σηκώσουν; Μάλλον όχι.

Σημαντική επίδραση στις νέες ερευνήτριες έχει και η λεγόμενη «κινητικότητα», που προωθείται κατά κόρον, με στόχο τη συγκέντρωση υψηλής ειδίκευσης επιστημονικού δυναμικού οπουδήποτε επιτάσσουν οι επιχειρηματικοί όμιλοι και οι στόχοι κερδοφορίας τους. Έτσι, η νέα επιστήμονας που θέλει να ασχοληθεί με το αντικείμενό της σπρώχνεται στο να μεταναστεύει συνεχώς από τόπο σε τόπο, κυνηγώντας τις «ευκαιρίες» που προκύπτουν πότε στη μία ήπειρο και πότε στην άλλη. Και μόλις το ερευνητικό πρόγραμμα λήξει, φτου κι από την αρχή, θα πρέπει πάλι να βγει στη...γύρα, ψάχνοντας σε ποια χώρα, σε ποιο ερευνητικό κέντρο υπάρχει ζήτηση για την ειδικότητά της. Η ώθηση στη διαρκή κινητικότητα αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για τις νέες ερευνήτριες που θέλουν να δημιουργήσουν οικογένεια, αλλά και για όσες έχουν ήδη κάνει οικογένεια και αναγκάζονται να μετακινούνται συνεχώς, είτε κουβαλώντας μαζί τους τα παιδιά τους είτε μεταναστεύοντας χωρίς αυτά.

Οι πρωταθλήτριες στην κινητικότητα ερευνήτριες είναι επίσης αναγκασμένες να αφιερώνουν ατελείωτες ώρες στη συγγραφή προτάσεων ενταγμένες στο ανηλεές κυνήγι των project. Πρόκειται για ερευνητικά προγράμματα στην υπηρεσία της κερδοφορίας των επιχειρηματικών ομίλων και των μηχανισμών τους, όπως η ΕΕ. Οι όμιλοι θέλουν τις ερευνήτριες ανταγωνιστικές και αυτό σημαίνει αφιερωμένες "ψυχή τε και σώματι" στους στόχους των προγραμμάτων, χωρίς να μπορούν να σκεφθούν αν και πότε θα γίνουν μητέρες, χωρίς να έχουν ελεύθερο χρόνο να τον αφιερώσουν στις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά τους. Γι' όσες έχουν παιδιά και οικογένεια η κατάσταση γίνεται ακόμα πιο δύσκολη, καθώς μαζί με τα προγράμματα πέφτουν στις πλάτες τους επιπλέον ευθύνες στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούν, λόγω της ανυπαρξίας δημόσιων και δωρεάν κοινωνικών υπηρεσιών.

Όλα αυτά κάνουν το χώρο της έρευνας κάθε άλλο παρά «φιλικό» για τα δικαιώματα των γυναικών, οδηγώντας αρκετές νέες στο να εγκαταλείψουν την ερευνητική εργασία.

Διεκδικούμε τα δικαιώματά μας

Μόνο όταν η έρευνα θα υπηρετεί τις ανάγκες των ίδιων των ερευνητριών, όταν θα βελτιώνει τη ζωή τη δική τους και των οικογένειών τους, τότε θα διασφαλίζεται η δυνατότητα των γυναικών να εργάζονται ισότιμα στον τομέα της έρευνας. Σήμερα, που υπάρχει τόσο μεγάλη πρόοδος της επιστήμης, της έρευνας και της τεχνολογίας, υπάρχουν όλες οι δυνατότητες που μπορούν να εξασφαλίσουν μια ζωή όπως αξίζει σε μας και τα παιδιά μας. Σήμερα μπορούμε να έχουμε όλες μόνιμη και σταθερή εργασία, με ολόπλευρη προστασία της μητρότητας από το κράτος, με ελεύθερο χρόνο που θα τον αξιοποιούμε δημιουργικά και θα μπορούμε να συμμετέχουμε στην κοινωνική δράση. Οι ανάγκες μας ωστόσο σκοντάφτουν στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κυβερνήσεων, όλων όσοι καταδικάζουν τις γυναίκες στην ανεργία, τη μερική απασχόληση, τη δουλειά χωρίς δικαιώματα, τη ζωή-λάστιχο. Η μόνη απάντηση είναι ο κοινός αγώνας ανδρών και γυναικών εργαζομένων, στον τομέα της έρευνας και συνολικά, για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας και την κάλυψη των σύγχρονων αναγκών μας, για τη ζωή που μπορούμε σήμερα να έχουμε, για τη ζωή που μας αξίζει.

ΔΩΡΑ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ

Εργαζόμενη στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»
Μέλος του προεδρείου της ΟΓΕ

[1] She Figures 2018, Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Δημοσίευση 11/3/2019, <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9540ffa1-4478-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-en>

[2] <https://metrics.ekt.gr/women-rd>

[3] <http://www.ekt.gr/el/news/22996>

[4] <http://www.ekt.gr/el/news/23322>

[5] <https://neaselida.gr/efimerida/oi-ellinides-ereynitries-anazitoy-n-tin-isotita/>

Το πρωί στο Μετρό...

Ετρεχα όσο μου επέτρεπαν οι δυνάμεις μου, κοιτώντας κάθε τόσο την ώρα. Αν πάρω το μετρό των 07:15 θα είμαι στις 7:35 στον προορισμό μου. Δέκα λεπτά περπάτημα και θα είμαι στην ώρα μου για την συνέντευξη για δουλειά.

Δουλειά! 4 ώρες την ημέρα για ένα εξάμηνο, μου είπαν. Εύκολη δουλειά, τηλεφωνα. Μετά από 8 μήνες ανεργία, λες όχι; Δεν λες. Παίρνεις τα 280 ευρώ μαύρα και λες και ευχαριστώ. Καλύτερα, σκέφτομαι, από τον φίλο μου τον Νίκο που πήγε στη Ρόδο να δουλέψει σε εστιατόριο και μένει με άλλους πέντε σε ένα παράπηγμα της κακιάς ώρας (κρίμα στο πτυχίο του!)

Περνάω γρήγορα τις μπάρες, με τον ήχο τσιιιιιιιιιιι να με ακολουθεί μέχρι το τέρμα της κυλιόμενης σκάλας και ώ! του θαύματος ταυτόχρονα ακούγεται ο ήχος του τραίνου που φθάνει. Του σκοτωμού όλοι συνωσιζόμαστε μπροστά στην πόρτα. Σπρώχνοντας και βρίζοντας, άλλοι βγαίνουν και άλλοι μπαίνουν μέσα. Προσπαθώντας να βρω σημείο να κρατηθώ, κολλάω με μια νεαρή. Η ανάσα της μύριζε βούτυρο και μέλι. Χμ! η «μανούλα» της έδωσε τη φέτα στο χέρι και έτρωγε στο δρόμο. Ένωσα αλληλεγγύη. Άλλη μια νέα γυναίκα που τρέχει το πρωί να προλάβει να είναι εγκαίρως στη δουλειά. Κυριολεκτικά με την μπουκιά στο στόμα! Ένα-δυο, που πρόλαβαν και κάθισαν, έκλεισαν ήδη τα μάτια τους να εξοικονομήσουν λίγο ύπνο ακόμα. Μια στρουμπουλή σαρανταπεντάρα κρατάει στα χέρια της μια σακούλα και από μέσα ξεχωρίζουν πρόχειρα ρούχα και ένα ζευγάρι σαγιονάρες. Καθαρίστρια, σκέφτομαι. Ταλαίπωρη γυναίκα! Δουλεύεις μόνη σου σε σπίτι ή κανένα αρπακτικό-εργοδότης σε εκμεταλλεύεται για ψίκουλα. Άλλο πράμα η δεσποινίς με παντελόνι και σακάκι και τσάντα-χαρτοφύλακα. Μαλλί σινιόν, προσεγμένο μακιγιάζ και ....ύφος. Ασκούμενη δικηγόρος; Ίσως. Πόσα παίρνεις κοπέλα μου για να ξεποδαριάξεις ανασφάλιστη ατέλειωτες ώρες; 300ευρώ; Και να είσαι ταυτόχρονα το παιδί για όλες τις δουλειές!

Στον επόμενο σταθμό κάποιος κατεβαίνει και αφήνει χώρο να ακουμπήσω την πλάτη μου. Ανασπενάζω με ανακούφιση. Ακούγονται οι ομιλίες δύο γυναικών πίσω μου. «4 ώρες Μαρία μου. Μια χαρά. Θα προλαβαίνω και το μεσημέρι να παίρνω τα παιδιά. Μετά το 8μηνο έχει ο Θεός!» Σκέφτομαι “Ο Θεός έχει, εσύ δεν θα έχεις”. Πώς

στην ευχή μάς πείσανε ότι είμαστε κερδισμένες δουλεύοντας 4ωρα, 5ωρα, μια μέρα τώρα - μια μέρα ύστερα, με δείγμα μισθού και χωρίς δικαιώματα! Πότε με συμβάσεις, πότε ανασφάλιστες..., μας παραμυθιάζουν ότι μας συμφέρει γιατί έτσι συνδυάζουμε τις «υποχρεώσεις μας» σαν εργαζόμενες-σύζυγοι-μητέρες, συμβάλλουμε τα μέγιστα στην “ανάπτυξη” και είναι όλοι ευχαριστημένοι! Να μην σκεφτόμαστε την ανασφάλεια και την αβεβαιότητα για το αύριο, αλλά το ότι εξασφαλίστηκε η επιβίωσή μας σήμερα... Να μην σκεφτόμαστε ότι δεν μπορούμε να προγραμματίσουμε τη ζωή μας, να κάνουμε σχέδια, ούτε καν όνειρα. Να μην μπορούμε να χαρούμε τη ζωή μας, αλλά ένας διαρκής κόμπος στο στομάχι να θυμίζει ότι όλα είναι προσωρινά. Προσωρινή δουλειά, προσωρινά έχεις φαγητό στο τραπέζι, προσωρινά μπορείς και στέλνεις τα παιδιά σου στα αγγλικά, προσωρινά έχεις και πας με τις φίλες σου στο σινεμά, προσωρινά ζεις. Και όχι «ζεις». Ψευτοζεις. Επιβιώνεις. Γιατί το 4ωρο, η ολιγόμηνη σύμβαση κ.λπ. δεν σου επιτρέπουν να ΖΕΙΣ. Ζωή δεν είναι μόνο το πιάτο φαΐ. Ζωή είναι να μην σκέφτεσαι αν μπορείς να σπουδάσεις, αν μπορείς να πας διακοπές, αν μπορείς να βρεις την υγεία σου αν αρρωστήσεις, αν το παιδί σου θα έχει δουλειά αύριο. Να μπορείς να χαίρεσαι χωρίς να σου κόβει την χαρά η σκέψη ότι αύριο θα είσαι άνεργη. Ζωή είναι η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ! Και όταν σου «κόβουν τα χέρια», πώς να δημιουργήσεις; Για ποιον «έχει ο θεός», τελικά; Αυτός που πλουτίζει από τη δική σου εντατικοποίηση στην εργασία των λίγων ωρών, λίγων μηνών, λίγων ημερών. Αποκομίζει τα μέγιστα κέρδη, πληρώνοντάς σε τα ελάχιστα, ξεζουμίζοντάς σε. Με κύριους αρωγούς τις κυβερνήσεις, που υπηρετούν την πολιτική, που σου χαρίζει εσένα μια μίζερη ζωή και σ’ αυτούς απίστευτο πλούτο.

Οι «ελαστικές σχέσεις εργασίας» δεν έγιναν για το “καλό μας” και την εξυπηρέτησή μας. Έγιναν για να φέρουν κέρδη και να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρηματικών ομίλων. Αυτή είναι η οικονομία και η “ανάπτυξή” τους!!!! Μόνο που υπάρχει κι άλλος δρόμος, ο δρόμος του αγώνα, που μπορεί να μας οδηγήσει σε μια κοινωνία χωρίς ανεργία, αγωνία και ανασφάλεια, χωρίς εκμετάλλευση και καταπίεση. Αξίζει να τον περπατήσουμε.....!!!!

ΟΛΥΜΠΙΑ ΧΑΛΤΣΟΤΑΚΗ
Σύλλογος Γυναικών Αργυρούπολης

Διαβάζω θα πει εξερευνώ...

«Βιβλίο; Και τι στην ευχή να το κάνεις;...»

Παρά τις προκλήσεις με τις οποίες έρχονται αντιμέτωπες οι σημερινές κοινωνίες, όπως η εκρηκτική εξέλιξη της τεχνολογίας και οι σαρωτικές αλλαγές στον τρόπο επικοινωνίας, υπάρχει μια γενική συμφωνία ότι η ανάγνωση ανήκει στις καλές συνήθειες της ζωής που καλλιεργούνται σε μικρή ηλικία. Με την ανάγνωση εξασκούμαστε στην πειθαρχία, την υπομονή, την περιουλογοή, το στοχασμό, γιατί το βιβλίο επιβάλλει τους δικούς του ρυθμούς, ανάλογα με το θέμα του και τις δυσκολίες που εμπεριέχει. Μιλώντας για τη σχέση του με αυτή τη διαδικασία, ο Προυστ τη χαρακτήριζε ως «*εθελούσια δουλειά, που μας οδηγεί όμως στην ελευθερία*»...

Ωστόσο, η καλή συνήθεια του διαβάσματος βρίσκεται αρκετά μακριά από την πλειονότητα των σημερινών παιδιών. Αντίθετα, οι νέες εξαρτήσεις που έχουν αποκτήσει από τη μικρή οθόνη της τηλεόρασης και του υπολογιστή ή την ακόμα πιο μικρή των ηλεκτρονικών παιχνιδιών και των κινητών απομακρύνουν όλο και περισσότερο τους υποψήφιους αναγνώστες από τον κάπως παλιομοδίτικο, χάρτινο κόσμο των εντύπων.

Πολλοί γονείς προβληματίζονται: πώς μπορεί το παιδί μου να κάνει μέρος της ζωής του το διάβασμα, να αγαπήσει τη λογοτεχνία, να ανακαλύψει μέσα στις σελίδες την ομορφιά, να συναντήσει τη γνώση, την εκφρασμένη και διατυπωμένη εμπειρία και όσα άλλα έχουν τα βιβλία να του προσφέρουν;...

Το 1988, ο Ουαλός συγγραφέας Ρόαλντ Νταλ βρήκε ένα τρόπο για να φέρει τα παιδιά κοντά στα βιβλία και να τους

αποδείξει ότι έχουν αξία. Δημιούργησε τη Ματίλντα, ένα διαφορετικό παιδί. Η διαφορά του ήταν η αγάπη για το βιβλίο. Για να πετύχει την ανατροπή, αντιστρέφει τους ρόλους. Το παιδί δεν παρακαλάει να δει τηλεόραση, ζητάει να διαβάσει ένα βιβλίο. Αντίθετα, οι γονείς αντιδρούν, λες και έχει αποκτήσει μια κακή συνήθεια!

«Μπαμπά, μήπως θα μπορούσες να μου αγοράσεις ένα βιβλίο;»

«Βιβλίο; Και τι στην ευχή να το κάνεις;...»

«Να το διαβάσω.»

«Γιατί, χάλασε η τηλεόραση; Να 'χουμε κοτζάμ τηλεόραση κι εσύ να γυρεύεις βιβλίο...»

Δυστυχώς, η εμπειρία και η στατιστική επιμένουν ότι δύσκολα ένα σύγχρονο παιδί, που το οικογενειακό και κοινωνικό του περιβάλλον βρίσκεται μακριά από το βιβλίο και την αναγνωστική διαδικασία, μπορεί να αποκομίσει αισθητική απόλαυση από το διάβασμα και να εντάξει τη συνήθεια αυτή στην καθημερινότητά του. Από την άλλη μεριά, το ευνοϊκό περιβάλλον έχει αποδειχτεί ότι δεν οδηγεί κατ' ανάγκην στη φιλαναγνωσία.

Το πώς γίνεται κανείς αναγνώστης, ακροατής και θεατής αφορά κυρίως την εκπαιδευτική διαδικασία. Όμως, η αισθητική καλλιέργεια είναι σχεδόν εξοστρακισμένη από τα σχολικά προγράμματα. Θεωρείται πολυτέλεια για τη μεγάλη μάζα των παιδιών από τις λαϊκές οικογένειες. Χωρίς εκπαιδευ-

τική κατεύθυνση, αναγνώστης γίνεται κανείς συνήθως από «τύχη». Καλός υποψήφιος αναγνώστης είναι εκείνος που δείχνει αγάπη για τις προκλήσεις της ζωής, που θέλει να έχει λόγο και ρόλο στο παρόν και το μέλλον του και δεν βαριέται να ριχτεί στην περιπέτεια. Η λογοτεχνία είναι ένας άλλος τρόπος για να έρθει σε επαφή ο αναγνώστης με τον κόσμο των ιδεών, με την πραγματικότητα του χθες και του σήμερα, με την πορεία των ανθρώπινων κοινωνιών σε κάθε τόπο ή εποχή της ιστορικής εξέλιξής τους.

«Από τη δουλεία στην ελευθερία...»

Στην αυτοβιογραφία του ο αφροαμερικανός δημοσιογράφος και συγγραφέας Φρέντερικ Ντάγκλας, γεννημένος δούλος στο Μέριλαντ των ΗΠΑ, λέει ότι, όταν ήταν μικρός, η γυναίκα του αφέντη του είχε αρχίσει να του μαθαίνει την αλφάβητο και μερικές απλές λέξεις. Όταν ο αφέντης του το ανακάλυψε, της απαγόρευσε να συνεχίσει τη διδασκαλία. Το να μαθαίνει κανείς ένα δούλο να διαβάζει ήταν, είπε, παράνομο και επικίνδυνο. Ποτέ πια δεν θα ήταν καλός για δούλος. Θα γινόταν αμέσως απείθαρχος και δεν θα είχε καμιά αξία για τον κύριό του... «Από κείνη τη στιγμή» διηγείται ο Ντάγκλας «κατάλαβα ποιος ήταν ο δρόμος που οδηγεί από τη δουλεία στην ελευθερία... Παρόλο που ήξερα πόσο δύσκολο είναι να μάθει γράμματα κάποιος χωρίς δάσκαλο, δεν έχασα το κουράγιο μου. Το έβαλα σκοπό να μάθω να διαβάζω με κάθε θυσία».

Μέσα από τα βιβλία (και τα λογοτεχνικά) αναπτύχθηκε ιδεολογική διαπάλη, κυρίως όταν η τυπογραφία έκανε δυνατή τη μαζική αναπαραγωγή του εντύπου. Όταν, δηλαδή, το βιβλίο άρχισε να γίνεται όλο και πιο προσιτό στα κατώτερα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα, στους ανθρώπους της δουλειάς, Το βιβλίο είναι όπλο που στοχεύει εκεί που ο

δημιουργός του επιλέγει να στρέψει την κάνη. Μόνο που «ο καλλιτέχνης τις περισσότερες φορές δημιουργεί ασυνείδητα... ό,τι του έχουν βάλει μέσα του εντελώς συνειδητά» (Μπέρτολτ Μπρεχτ). Άρα δεν υπάρχει ουδέτερο βιβλίο, ακόμα και αν ο ίδιος ο συγγραφέας το επιθυμεί ή το νομίζει.

Σαν ιδεολογικό όπλο στα χέρια των εργαζόμενων μαζών, το βιβλίο έγινε στόχος εκείνων που βλάπτονταν από την πρόοδο, που εξέφραζαν τα συμφέροντα της συντήρησης και της οπισθοδρόμησης. Στις 16 Αυγούστου του 1936, με εντολή της κυβέρνησης Μεταξά, κάπκαν σε κεντρικές πλατείες ελληνικών πόλεων βιβλία που θεωρήθηκαν «ανθελληνικά». Ο δικτάτορας, θαυμαστής των ναζί και του Χίτλερ, είχε αντιγράψει την πατέντα από το μεγάλο πρότυπό του. Στις 10 Μαΐου του 1933, τέσσερις μόλις μήνες μετά την άνοδο του ναζισμού στην εξουσία, 20.000 βιβλία ρίχτηκαν στην πυρά, στην πλατεία της Όπερας (σήμερα πλατεία Αύγουστου Μπέμπελ), στο Βερολίνο. Στο πλακόστρωτο της πλατείας τοποθετήθηκε μετά την πτώση του ναζισμού μια πλάκα για να μην ξεχαστεί ποτέ το αίσχος αυτό. Τα μάτια των περαστικών σταματούν στα λόγια του ποιητή Χάινριχ Χάινε, που αποδείχτηκαν τόσο οδυνηρά προφητικά: «Εκεί που καίνε βιβλία, μια μέρα θα καίνε και ανθρώπους».

Διαβάζω θα πει εξερευνώ... η εκπληκτική περιπέτεια του αναγνώστη

Παίρνουμε το δισάκι μας στον ώμο και γινόμαστε περιηγητές, αφού «διαβάζω» σημαίνει ακριβώς αυτό: γίνομαι «διαβάτης» σε μian άγνωστη και ανεξερεύνητη περιοχή, διασχίζοντας τις σελίδες, ψάχνοντας κι ανακαλύπτοντας θησαυρούς σε μέρη που δεν μπορεί κανείς να φανταστεί αν δεν μπει πρώτα στην περιπέτεια.

Ένα λογοτεχνικό βιβλίο, είτε είναι γραμμένο για μεγάλους είτε για παιδιά, παίρνει τη μορφή του από τη φαντασία του συγγραφέα που έφτιαξε τις εικόνες, τα πρόσωπα, τις ιστορίες. Επισκέφθηκε πρώτος και για λογαριασμό των αναγνώστων τόπους άγνωστους ή και γνωστούς που, όμως, κανείς προηγουμένως δεν τους είχε δει με τέτοια ματιά. Οι συνταξιδιώτες σε αυτό το ταξίδι, δηλαδή οι αναγνώστες, είναι συνεπιβάτες σ' ένα μεταφορικό μέσο που έχουν επιλέξει, αλλά μ' έναν προορισμό που δεν τον ξέρουν από πριν. Μπαίνουν σε μια μεγάλη περιπέτεια γεμάτη ανατροπές. Όταν τελειώνει ένα βιβλίο, οι εικόνες σβήνουν. Το ταξίδι έχει ολοκληρωθεί και ο αναγνώστης ξαναγυρίζει στην αφετηρία του.

Όταν η αυλαία του οπισθόφυλλου σκεπάσει και την τελευταία σελίδα, ο κόσμος που οι αναγνώστες συνάντησαν μέσα στο βιβλίο και τους κράτησε συντροφιά για όσο διάρκεσε η ανάγνωση παύει αυτόματα να υπάρχει. Ή μάλλον υπάρχει μόνο μέσα στις σιωπηλές πλέον παραγράφους του κλεισμένου τόμου.

«Τούτοι που έπαιζαν, όλοι ήταν πνεύματα και λιώσανε, γίναν αέρας, αέρας διάφανος...», γιατί είναι *«από την ύλη που είναι πλασμένα τα όνειρα»* (Τρικυμία, Σαίξπηρ).

Όστόσο, ένα βιβλίο σε τούτο διαφέρει από μία θεατρική παράσταση: τα πρόσωπα του «έργου» δεν αλλάζουν ζωή, όπως κάνουν οι ηθοποιοί όταν «ξεντύνονται» το ρόλο τους, για να ξαναγυρίσουν στη δική τους καθημερινότητα. Τα πρόσωπα που «παίζουν» μέσα σ' ένα βιβλίο έχουν το προνόμιο να μην

αποβάλλουν ποτέ την προσωπικότητα που τους έδωσε ο δημιουργός τους.

Όταν κλείνει το βιβλίο, ο αναγνώστης απλώς βγαίνει από ένα δωμάτιο σβήνοντας το φως. Αλλά το δωμάτιο είναι πάντα εκεί και μπορεί, αν θέλει, να το επισκεφτεί ξανά και ξανά, ρίχνοντας στις γωνιές του ένα καινούργιο φως. Και είναι βέβαιο ότι, κάθε φορά, όλο και κάτι καινούργιο θ' ανακαλύπτει.

Το άρωμα μιας θεατρικής παράστασης που παίζεται στη σκηνή είναι μεθυστικό, αλλά ξεθυμαίνει σχετικά γρήγορα. Το άρωμα μιας ιστορίας μέσα σ' ένα βιβλίο είναι ηπιότερο, αλλά μπορούμε να το διατηρήσουμε για πάντα.

Το ταξίδι προς την Ιθάκη

Η σύγχρονη παραγωγή λογοτεχνικών βιβλίων για παιδιά και νέους είναι εξαιρετικά μεγάλη, τόσο στη χώρα μας όσο και διεθνώς. Οι εκδοτικές εταιρείες έχουν βρει έναν κερδοφόρο τομέα παραγωγής εμπορευμάτων, κι ένας εξαιρετικά μεγάλος αριθμός συγγραφέων, συνεχώς διευρυνόμενος, καλύπτει επαρκώς την επιχειρηματική τους ανάγκη. Γενικώς, γράφουμε πολλοί και πολλά.

Όστόσο, η γνώση ότι το βιβλίο αντιμετωπίζεται σαν εμπόρευμα όχι μόνο από τους εκδότες αλλά και από πολλούς συγγραφείς, μπορεί να γεμίσει με σκεπτικισμό τους γονείς, τους παιδαγωγούς, τους δασκάλους: πώς να επιλέξουμε;...

Στο ταξίδι προς την Ιθάκη είναι βέβαιο ότι οι ανήλικοι αναγνώστες θα συναντήσουν Λαιστρυγόνες και Κύκλωπες. Ο δοκιμασμένος αναγνώστης διατρέχει μικρότερους κινδύνους στην περίπτωση μιας λιγότερο εύστοχης επιλογής από κάποιον που το βιβλίο δεν αποτελεί μέρος της ζωής του και δεν το έχει εντάξει στην καθημερινότητά του.

Πολλοί εκδότες διατείνονται ότι το έντυπο έχει συγκεκριμένο χρόνο ζωής. Ίσως, αν το δει κανείς σαν απλό προϊόν. Για τον αληθινό αναγνώστη όμως το περιεχόμενο ενός όμορφου και χρήσιμου βιβλίου δεν ξεθωριάζει επειδή γράφτηκε μερικές δεκαετίες πριν, δεν είναι αναλώσιμο προϊόν μίας χρήσης. Και είναι πάντα υπέροχο όταν μπορούμε να αφουγκραζόμαστε τη ζωή που πάλλεται μέσα του, όταν ανακαλύπτουμε τα ίχνη που μας άφησε ο συγγραφέας, ειδικά όταν αυτό έγινε πριν καιρό.

Ας πάρουμε λοιπόν από το χέρι τα παιδιά μας για να καταδυθούμε, ψάχνοντας μαζί τις υποβρύχιες σπηλιές και τα παλιά σεντούκια με τους κρυμμένους θησαυρούς. Ας τα βοηθήσουμε να ταξιδέψουν, να ονειρευτούν, να οραματιστούν, ας τα οδηγήσουμε σ' ένα παιχνίδι γνώσης και φαντασίας. Εξάλλου, η αλήθεια βρίσκεται πολύ κοντά στη φαντασία. Τα παιδιά που παίζουν το παιχνίδι της φαντασίας γίνονται καλλιτέχνες, ποιητές, ερευνητές, επιστήμονες, επαναστάτες... Και ποτέ δεν ξεχνούν ολότελα πώς να το παίζουν! Είναι απαραίτητο για τα παιδιά μας να μην το ξεχάσουν.

Αν δεν μπορείς να φανταστείς έναν διαφορετικό κόσμο, πώς θα διανοηθείς ποτέ να τον αλλάξεις;...

ΕΥΗ ΚΟΝΤΟΡΑ
Β' Αντιπρόεδρος της ΟΓΕ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΕΥΡΩΠΩΣΙΑΚΟ ΦΟΝΤΟ

Ένα κακοπαιγμένο «σίκουελ»... σε βάρος των δικαιωμάτων της γυναίκας στην εργασία και στην κοινωνική προστασία της μητρότητας

Μετά τις προγραμματικές δηλώσεις της νέας κυβέρνησης της ΝΔ, βρέθηκαν στο επίκεντρο της δημόσιας συζήτησης οι δημογραφικές εξελίξεις και η στήριξη της μητρότητας. Αφορμή στάθηκαν οι δηλώσεις της Υφυπουργού Εργασίας αρμόδιας για θέματα Πρόνοιας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Δόμνας Μιχαηλίδου. Στην ομιλία της στη Βουλή –ανάμεσα στ' άλλα– εξήγγειλε τη χορήγηση επιδόματος ύψους 2.000 ευρώ για κάθε παιδί που γεννιέται στην Ελλάδα και αναφέρθηκε στην πρόθεση της κυβέρνησης να ενισχύσει το πρόγραμμα «Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής», έτσι ώστε να αυξηθεί η «συμμετοχή των γυναικών, των μητέρων στην αγορά εργασίας». Στο πλαίσιο αντιμετώπισης του δημογραφικού, η υφυπουργός σημείωσε ότι η κυβέρνηση «εξετάζει τη δυνατότητα χορήγησης πρόσθετων κινήτρων ειδικά για νεαρότερες οικογένειες, αυτές που η γυναίκα τεκνοποιεί πριν τα τριάντα της χρόνια, μιας και ξέρουμε ότι όσο νεαρότερη είναι η γυναίκα, τόσο υψηλότερη είναι η πιθανότητα να τεκνοποιήσει πάνω από ένα παιδί.» Δίνοντας συνέχεια σε συνέντευξή της, ανέφερε ότι η κυβέρνηση της ΝΔ σκέφτεται «να μην εφαρμόσει τη χορήγηση του επιδόματος σε πολύ υψηλά εισοδήματα. Αν αυτό αφήνει περιθώριο ελευθερίας έτσι ώστε για τα πολύ χαμηλά εισοδήματα, για τους πολύ ευάλωτους, να αυξήσουμε λίγο παραπάνω το επίδομα.»

Οι συγκεκριμένες εξαγγελίες αποτέλεσαν ευκαιρία για να σηκωθεί ο τόνος της αντιπαράθεσης από την πρώην Γενική Γραμματέα Ισότητας των Φύλων, κ. Κούβελα, αλλά και από γυναίκες βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ που καταγγέλλουν την κυβέρνηση της ΝΔ για τη συντηρητική πολιτική της, στο πλαίσιο της οποίας λένε «η ισότητα δεν έχει χώρο». Ενώ σημείωναν ότι η αντιμετώπιση του δημογραφικού απαιτεί «ίσα δικαιώματα στην αγορά εργασίας, μέτρα συμφιλίωσης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, μακριά από έμφυλα στερεότυπα και ηλικιακές διακρίσεις».

Η «συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» και οι «ίσες ευκαιρίες» ως όχημα για την ένταση της εκμετάλλευσης και καταπίεσης των γυναικών

Ο ψευτοκαυγιάς αποτελεί πρόκληση για τις νέες γυναίκες, τις νέες μητέρες που διαχρονικά δέχονται την επίθεση όλων των κυβερνήσεων στα εργασιακά, ασφαλιστικά, κοινωνικά τους δικαιώματα. Επιβεβαιώνεται από τις πρόσφατες δηλώσεις τους ότι από κοινού δίνουν όρκους πίστης στη «συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής». Πρόκειται για το όχημα της ΕΕ, που περιλαμβάνει ένα σύνολο αντιλαϊκών μέτρων με τα

οποία η ΕΕ και οι κυβερνήσεις προσπαθούν να διαχειριστούν τις οξυμένες συνέπειες από την επέκταση της γυναικείας απασχόλησης και την έλλειψη στήριξης της μητρότητας. Ιδιαίτερα σε συνθήκες που συρρικνώνονται και εμπορευματοποιούνται οι υπηρεσίες Υγείας, Πρόνοιας. Αυτά τα μέτρα και οι πολιτικές πρακτικές κομματιάζουν την κοινωνική ζωή της γυναίκας, φέρνοντας σε αντιπαράθεση το δικαίωμά της στην εργασία, με την κοινωνική ανάγκη προστασίας της μητρότητας, της οικογένειας.

Έτσι, πίσω από τους υψηλούς τόνους της αντιπαράθεσης κρύβεται ότι οι προτάσεις της νέας κυβέρνησης για αύξηση του ποσοστού της γυναικείας απασχόλησης και οι επικλήσεις των στελεχών της πρώην κυβέρνησης στα «ίσα δικαιώματα στην αγορά εργασίας» μοιάζουν σαν δύο σταγόνες νερό. Εξάλλου, η κυβέρνηση της ΝΔ είναι έτοιμη να πατήσει στις ράγες της αντεργατικής πολιτικής που υλοποίησε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, με την κατάργηση της Κυριακής Αργίας στο Εμπόριο, με τη γενίκευση των ελαστικών σχέσεων εργασίας και των προγραμμάτων ανακύκλωσης της ανεργίας στις γυναίκες. Αυτό είναι το γόνιμο έδαφος που έχουν στρώσει, στερώντας ακόμα και τα στοιχειώδη μέτρα προστασίας της μητρότητας τόσο στον ιδιωτικό τομέα όσο και στο δημόσιο τομέα. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα απολύσεων εγκύων, ιδιαίτερα όσων εργάζονται με το καθεστώς της «σύμβασης έργου», οι ελλείψεις σε άδειες μητρότητας, επιδόματα για τις ελαστικά εργαζόμενες σε τομείς του δημοσίου. Άλλωστε, τόσο σήμερα με κυβέρνηση ΝΔ, όσο και πριν με κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, παραμένουν άθικτες απαράδεκτες νομοθετικές ρυθμίσεις του 1951, που στερούν το δικαίωμα σε άδειες μητρότητας και επιδόματα σε όσες γυναίκες έχουν λιγότερο από 200 ένσημα την τελευταία διετία.

Όση ευαισθησία και αν εκφράσουν, λοιπόν, τα γυναικεία στελέχη της προηγούμενης κυβέρνησης για την πρόταση της σημερινής Υφυπουργού να δώσει επιπλέον κίνητρα σε νέες μητέρες, με κριτήριο την ηλικία – πρόταση που όντως ενισχύει τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών– δεν μπορούν να κρύψουν ότι επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ παρέμειναν μια σειρά ανισότητες. Για παράδειγμα, διατηρήθηκε η απαράδεκτη ηλικιακή διάκριση στους μισθούς των νέων, με τον υποκατώτατο μισθό και με τα μεροκάματα πείνας της μαθητείας.

Γιατί, όμως, δεν ακούγεται κουβέντα για τους οικονομικούς, κοινωνικούς παράγοντες που οδηγούν μια νέα γυναίκα, ένα νέο ζευγάρι να αναβάλει τη δημιουργία οικογένειας σε μεγαλύτερη ηλικία; Γιατί απουσιάζει από το δημόσιο διάλογο η αναφορά στα εμπόδια που συναντά ένα νέο ζευγάρι στη διαδικασία της κοινής συμβίωσης, εμπόδια που μεγεθύνονται στην περίπτωση των μονογονεϊκών οικογενειών, ιδιαίτερα γυναικών;

Υπερασπιστές της παρωχημένης άποψης περί ατομικής-οικογενειακής ευθύνης

Γιατί είναι ιδιαίτερα βολικό να περιορίζεται η συζήτηση σε ορισμένα "ανώδυνα" μέτρα δήθεν διαχείρισης των δημογραφικών εξελίξεων. Έτσι, πίσω από την αντιπαράθεση για τα επιδόματα και τις ηλικιακές διακρίσεις, την ευαισθησία για την αντιμετώπιση των δημογραφικών εξελίξεων κρύβεται ότι τόσο η σημερινή κυβέρνηση της ΝΔ όσο και η προηγούμενη του ΣΥΡΙΖΑ, υπερασπίζονται την παρωχημένη, συντηρητική αντίληψη της ατομικής ευθύνης της οικογένειας. Χαρακτηριστική είναι η τοποθέτηση της Υφυπουργού στην ομιλία της στη Βουλή, όπου ανέφερε ότι *"η οικογένεια συνεχίζει να είναι βασικό κύτταρο της κοινωνίας και ισχυρότατος παράγοντας κοινωνικής προστασίας"*.

Οι κατευθύνσεις της ΕΕ και των ελληνικών κυβερνήσεων αντιμετωπίζουν τη φροντίδα της οικογένειας σαν μια ατομική ευθύνη, η οποία το πολύ πολύ να μοιράζεται πιο ισοτίμη ανάμεσα στις γυναίκες και τους άνδρες. Σε αυτό το πλαίσιο, η κρατική προστασία περιορίζεται σε ορισμένα επιδόματα, που είναι πολύ πίσω από τις ανάγκες, αποτελώντας ένα "ελάχιστο" δίκτυο για την εκτόνωση της λαϊκής δυσάρεσκιας. Οι ανάγκες προστασίας της μητρότητας, της οικογένειας λογαριάζονται με τη λογική του "κόστους" για τους επιχειρηματικούς ομίλους και το κράτος. Αυτό καθορίζει και την ανάπτυξη υπηρεσιών και δομών φροντίδας βρεφών και νηπίων, ηλικιωμένων, με προσαρμογή της λειτουργίας τους στις ευέλικτες εργασιακές σχέσεις των εργαζόμενων μητέρων, ως πάρκινγκ παιδιών, ώστε να είναι διαθέσιμες όποτε και για όσο διάστημα τις χρειάζεται ο εργοδότης.

Παρουσιάζουν ως ζήτημα ατομικής ευθύνης και ικανότητας της γυναίκας την "επιλογή" ανάμεσα στην "επαγγελματική ανέλιξη" και στη δημιουργία οικογένειας. Άλλοτε οι απόψεις

και οι πολιτικές πρακτικές επενδύονται με την άκρως συντηρητική, αναχρονιστική άποψη για τον πρωταρχικό ρόλο της γυναίκας στην οικογένεια, ως μητέρα και άλλοτε επενδύονται με τη δήθεν εκσυγχρονιστική αντίληψη περί "αυτοδιάθεσης". Πρόκειται για εξίσου αντιδραστική άποψη, που αποσιωπά ότι η πραγματικά ελεύθερη, ατομική απόφαση μιας γυναίκας, ή ενός ζευγαριού περιορίζεται από οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς παράγοντες.

Σήμερα, η επιστημονική, τεχνολογική ανάπτυξη μπορεί να εξασφαλίσει σε όλες τις γυναίκες εργασία με βάση το αντικείμενο ειδικεισής τους. Όσο με τη δραστηριότητά της η γυναίκα να συμβάλει δημιουργικά στην κοινωνική πρόοδο. Υπάρχει δυνατότητα να δουλεύει λιγότερες ώρες, με σταθερό ωράριο εργασίας και με άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Δηλαδή, μπορούν να διασφαλιστούν μέτρα για την προστασία της μητρότητας, του γυναικείου οργανισμού στο χώρο εργασίας. Σήμερα, μπορεί να ικανοποιηθεί η ανάγκη της γυναίκας στην πραγματικά ελεύθερη, δημιουργική αξιοποίηση του μη εργάσιμου χρόνου σε κάθε πεδίο των ενδιαφερόντων της, στη σχέση με το παιδί, την οικογένεια. Αλλά χρειάζεται να στηρίζεται σε ένα ενιαίο δίκτυο αποκλειστικά κρατικών και δωρεάν κοινωνικών υπηρεσιών και δομών για τις ανάγκες τις οικογένειας. Την ευθύνη για την ολόπλευρη διαπαιδαγώγηση του παιδιού πρέπει να την έχει η κοινωνία. Αυτή είναι η βάση για να στηριχθεί και η οικογένεια προκειμένου να παίξει ουσιαστικά τον ρόλο της. Για να είναι πραγματικά ελεύθερη η επιλογή ενός νέου ζευγαριού τότε και αν θα κάνει και πόσα παιδιά, στηριγμένη στον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ των δύο φύλων, στηριγμένη αποκλειστικά στη σωματική, πνευματική, ψυχική έλξη.

Με αφορμή... την καθιέρωση από την Ιερά Σύνοδο της ημέρας «αγέννητου παιδιού»

Η ημέρα για την «προστασία της ζωής του αγέννητου παιδιού» καθιέρωσε η εκκλησία της Ελλάδας την πρώτη Κυριακή μετά τα Χριστούγεννα, επαναφέροντας με τον τρόπο αυτό στο προσκήνιο τη θέση της ενάντια στις αμβλώσεις και μαζί με αυτή όλες τις αντιδραστικές απόψεις γύρω από τη δυνατότητα τεχνητής διακοπής της κύησης, την απόφαση και το δικαίωμα της γυναίκας να καταφύγει σε αυτή. Η σχετική εγκύκλιος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, που εκδόθηκε στις 9 Ιουλίου, έρχεται 33 χρόνια μετά τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων στην Ελλάδα. Μέσα από τη συγκεκριμένη εγκύκλιο αναπαράγοντας πλευρές αναχρονιστικών, συντηρητικών, οπισθοδρομικών αντιλήψεων για τη θέση των γυναικών στην οικογένεια, στην κοινωνία.

Όπως αναφέρει η εγκύκλιος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, η συγκεκριμένη απόφαση ελήφθη μετά από αίτημα της οργάνωσης «Αφήστε με να ζήσω». Τι είναι όμως η οργάνωση «Αφήστε με να ζήσω» και ποιες οι απόψεις της; Με βάση την ιστοσελίδα που διατηρεί η οργάνωση αυτοχαρακτηρίζεται ως ένα «κίνημα υπέρ της ζωής και εναντίον των εκτρώσεων», στο οποίο συμμετέχουν «19 ορθόδοξα χριστιανικά σωματεία Αθηνών» και η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδας. Ως σκοπό της η οργάνωση παρουσιάζει την «προώθηση του σεβασμού της ανθρώπινης ζωής από τη σύλληψή της και η προάσπιση των δικαιωμάτων του αγέννητου παιδιού» και η «αποτροπή των εκτρώσεων μέσω της σωστής ενημέρωσης». Σε αυτό το μήκος κύματος, ανάμεσα στις αναρτήσεις της, η έκτρωση χαρακτηρίζεται «έγκλημα» και «φόνος» και τον νόμο που την καθιστά νόμιμη «ανθρωποκτόνο». Τα σχετικά ...επιχειρήματα δεν σταματούν ούτε καν μπροστά στις περιπτώσεις εμβρύων με σοβαρές ασθένειες ή σε κυήσεις, που είναι αποτέλεσμα βιασμού της γυναίκας.

Η συγκεκριμένη εξέλιξη πυροδότησε σειρά δικαιολογημένων αντιδράσεων, καθώς επανέφερε τη συζήτηση για τον περιορισμό και την απαγόρευση της άμβλωσης. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο θα αποτελούσε οπωσδήποτε πλήγμα στα δικαιώματα των γυναικών, με κοινωνικοταξική διάσταση. Γιατί, οι συνέπειες της απαγόρευσης των εκτρώσεων δεν είναι οι ίδιες για όλες τις γυναίκες. Οι γυναίκες που διαθέτουν τα οικονομικά μέσα έχουν και τη δυνατότητα να ξεπεράσουν τις όποιες νομικές απαγορεύσεις, ταξιδεύοντας για παράδειγ-

μα σε μια γειτονική χώρα, επιλέγοντας μια ιδιωτική κλινική, παρακάμπτοντας έτσι τα νομικά εμπόδια. Δεν ισχύει το ίδιο για τις εργαζόμενες και άνεργες γυναίκες που η απαγόρευση υποχρεώνει να καταφεύγουν σε πρακτικές παράνομης έκτρωσης, εκθέτοντας την υγεία τους, ακόμα και την ίδια τους τη ζωή, σε κινδύνους. Όπως, επίσης, η άρση των νομικών απαγορεύσεων από μόνη της δε διασφαλίζει τη δυνατότητα κάθε γυναίκας να καταφύγει σε ασφαλή άμβλωση.

Από αυτή τη σκοπιά, ορισμένες αντιδράσεις, που επενδύθηκαν με το μανδύα της λεγόμενης «αυτοδιάθεσης του σώματος», κρύβουν μπόλικες δόσεις υποκρισίας....

Αλήθεια, πόσο ελεύθερη είναι μια κοπέλα να προχωρήσει ή όχι στη διαδικασία της άμβλωσης;

Πώς θα στηριχθεί ουσιαστικά η ατομική της απόφαση να συνεχίσει ή όχι την κύηση, την στιγμή που υπάρχει παντελής έλλειψη γνώσης από επιστημονικούς και κρατικούς φορείς για όλες τις παραμέτρους, τις συνέπειες από τη μια ή την άλλη επιλογή; Εξάλλου, αξιοσημείωτη είναι η παντελής έλλειψη σεξουαλικής αγωγής και οικογενειακού προγραμματισμού από επιστημονικούς και κρατικούς φορείς. Βέβαια, πέρα από τους οικονομικούς, κοινωνικούς παράγοντες, επίδραση σε μια τέτοια απόφαση ασκεί και το οικογενειακό, το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, κάτω και από την επιβίωση αναχρονιστικών απόψεων για τις σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων στην κοινωνική συνήθεια και συμπεριφορά, που οι σεξουαλικές σχέσεις πριν το γάμο αντιμετωπίζονται ως καταδικαστέες.

Στο σημερινό σύστημα Υγείας, όπου η υγεία αποτελεί εμπόρευμα, είναι φυσικό επακόλουθο η αναπαραγωγική διαδικασία, η άμβλωση, η γενικότερη πρόληψη και θεραπεία, ο προγεννητικός έλεγχος, η παρακολούθηση της εγκυμοσύνης, ο τοκετός, ο οικογενειακός προγραμματισμός και η ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή να αποτελούν κυρίως ατομική-οικογενειακή ευθύνη. Να γίνονται πεδία κερδοφορίας στον ιδιωτικό επιχειρηματικό τομέα της Υγείας, αλλά και στις δημόσιες μονάδες Υγείας, αφού ένα μέρος των εξετάσεων, των θεραπειών, των φαρμάκων δεν αποζημιώνονται από τον ΕΟΠΥΥ. Αλλά και αυτά που καλύπτονται από τον ΕΟΠΥΥ στην

πράξη δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν στις δημόσιες μονάδες λόγω της υποστελέχωσης, της έλλειψης εξοπλισμού και υποδομών με αποτέλεσμα τα νέα ζευγάρια να εξαναγκάζονται σε αναζήτηση υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα πληρώνοντας επιπλέον ποσά.

Η πραγματική ελευθερία επιλογής όσον αφορά στη μητρότητα και τη δημιουργία οικογένειας δεν περιορίζεται στο νομοθετικό πλαίσιο για τις αμβλώσεις. Απαιτεί πρώτα από όλα, σύγχρονα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα για τις

γυναίκες, δημόσιες και δωρεάν υπηρεσίες Υγείας, Πρόνοιας και Παιδείας, υποδομές στήριξης συνολικά της λαϊκής οικογένειας. Απαιτεί, με άλλα λόγια, συνθήκες τέτοιες που δε θα κάνουν τη μητρότητα να μοιάζει με Γολγοθά, όπως συμβαίνει σήμερα, αλλά θα εξασφαλίζουν τους όρους για την ουσιαστική άσκηση τους δικαιώματος αυτού.

ΕΥΤΥΧΙΑ ΧΑΪΝΤΟΥΤΗ
μέλος του ΔΣ της ΟΓΕ

Η άμβλωση στην Ελλάδα είναι νόμιμη από το 1986.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο 1609/1986 η τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης, με τη συναίνεση της εγκύου, μπορεί να γίνει όταν η κύηση δεν υπερβαίνει τις 12 εβδομάδες.

Στην περίπτωση βιασμού ή αιμομιξίας, η άμβλωση μπορεί να γίνει μέχρι την 19η εβδομάδα κύησης, ενώ σε περίπτωση ανωμαλιών στο έμβρυο τότε μπορεί να γίνει έκτρωση μέχρι την 24η εβδομάδα κύησης.

Σε περίπτωση αναπόφευκτου κινδύνου για τη ζωή της εγκύου ή εάν το έμβρυο ενέχει κίνδυνο για τη σωματική ή την ψυχική υγεία, η διακοπή της κύησης είναι νόμιμη οποιαδήποτε στιγμή πριν από τη γέννηση.

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Δημόσιες και δωρεάν δομές προσχολικής αγωγής που να καλύπτουν όλες τις ανάγκες

Για άλλη μια σχολική χρονιά διαμορφώνεται μια άσχημη κατάσταση σε σχέση με την προσχολική αγωγή στη χώρα μας. Υπάρχουν παιδιά που μένουν εκτός παιδικών και βρεφικών σταθμών. Ετοιμάζεται στοίβαγμα χιλιάδων νηπίων και προνηπίων, που τη νέα χρονιά θα πάνε νηπιαγωγείο.

Επιβεβαιώνεται για μια ακόμη φορά, ότι οι ανάγκες της εργατικής λαϊκής οικογένειας υπολογίζεται ως κόστος, τόσο σε κεντρικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο περιφέρειας και δήμου. "Έργα ανάπτυξης", που προωθούν την ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία των επιχειρήσεων γίνονται σε χρόνο ρεκόρ και με χρήματα που βρίσκονται πάντα από τη βαριά φορολογία των εργαζομένων, ενώ για τις ανάγκες της εργατικής λαϊκής οικογένειας, στην καλύτερη περίπτωση, γίνονται μπαλώματα, μόνο για την διαχείριση των οξυμμένων αναγκών.

Αυτή η κατάσταση είναι εξοργιστική και γίνεται ακόμα πιο προκλητική όταν αφορά τα παιδιά μας και την πιο ευαίσθητη ηλικία τους μέχρι 6 ετών. Πρόκειται για τα χρόνια που τα παιδιά κάνουν αναπτυξιακά άλματα και γι αυτό χρειάζονται ιδιαίτερη φροντίδα και αγωγή. Το κράτος οφείλει να εξασφαλίζει δημόσια και δωρεάν προσχολική αγωγή με επιστημονικά καταρτισμένο προσωπικό και πρόγραμμα.

Η πρόσφατη ανακοίνωση των αποτελεσμάτων για τους δικαιούχους του voucher για τους παιδικούς σταθμούς φέρνει στην επιφάνεια για άλλη μια φορά, όπως κάθε χρόνο, τις τεράστιες ελλείψεις και τα προβλήματα που υπάρχουν σε όλο το φάσμα του χώρου της Προσχολικής Αγωγής. 17.250 παιδιά από αυτά για τα οποία έγινε αίτηση στο ΕΣΠΑ, μένουν και φέτος εκτός προγράμματος (αριθμός αυξημένος κατά 6,3% σε

σχέση με πέρσι). Κι αυτό είναι μόνο η «κορυφή του παγόβουνου». Γιατί είναι πολύ περισσότερα τα παιδιά για τα οποία οι γονείς τους δεν μπαίνουν καν στη διαδικασία να κάνουν αίτηση στο πρόγραμμα, γνωρίζοντας ότι θα «κοπούν» λόγω εισοδηματικών ή άλλων κριτηρίων. Επίσης, σε πολλές περιοχές της χώρας, λόγω των έντονων προβλημάτων και ελλείψεων σε υποδομές, οικογένειες που καταλήγουν να παίρνουν το πολυπόθητο κουπόνι, αρχίζουν έναν νέο «Γολγοθά» προς αναζήτηση θέσης σε έναν παιδικό σταθμό και υπάρχουν περιπτώσεις που το κουπόνι μένει χωρίς αντίκρισμα λόγω έλλειψης θέσεων. Ακόμα, τεράστιο πρόβλημα είναι οι τεράστιες ελλείψεις ιδιαίτερα σε βρεφικά τμήματα, που είναι πιο απαιτητικά σε υποδομές και προσωπικό.

Η εικόνα της Προσχολικής Αγωγής είναι κατακερματισμένη ανάμεσα στους δήμους, τις ιδιωτικές δομές, αλλά και τα νηπιαγωγεία, που λειτουργούν όλα με διαφορετικούς όρους και προγράμματα και με τεράστιες ελλείψεις, αφήνοντας παιδιά εκτός δομών και οικογένειες σε απόγνωση. Πολύ σοβαρά είναι τα προβλήματα και στα νηπιαγωγεία, για άλλη μια χρονιά, μετά τη θεσμοθέτηση της δίχρονης υποχρεωτικής Προσχολικής Αγωγής χωρίς καθόλου χρηματοδότηση και σχεδιασμό για την ανάπτυξη των υποδομών που χρειάζονται και το επιπλέον προσωπικό.

Απέναντι σ' αυτήν την κατάσταση, νέες μητέρες, γονείς και εργαζόμενοι σε όλους τους χώρους της Προσχολικής Αγωγής πρέπει να προτάξουν τις σύγχρονες ανάγκες τους, διεκδικώντας τα αυτονόητα δικαιώματά τους: Να έχουν όλα τα παιδιά - από τη γέννησή τους μέχρι την είσοδό τους στο σχολείο - θέση σε προσχολική δομή δημόσια και δωρεάν.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΓΕ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

«Η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας (ΟΓΕ) καταγγέλλει τον αποκλεισμό χιλιάδων παιδιών από τη δωρεάν προσχολική αγωγή για τη νέα σχολική χρονιά 2019-2020.

Για μία ακόμα χρονιά χιλιάδες παιδιά αποκλείστηκαν από το πρόγραμμα της ΕΕΤΑΑ (ΕΣΠΑ) για "δωρεάν φιλοξενία στους βρεφονηπιακούς σταθμούς και τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών", γιατί οι γονείς τους δεν πληρούν τα κριτήρια που ορίζει το πρόγραμμα, δεν συγκέντρωσαν τα απαιτούμενα μόρια ή δεν έχουν καν δικαίωμα συμμετοχής σ' αυτό.

Για μία ακόμα χρονιά πολλοί από τους γονείς που απέκτησαν το περιβόητο "κουπόνι" (voucher) μάταια θα ψάχνουν για έναν παιδικό σταθμό στη γειτονιά τους που να έχει θέσεις

προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες τους. Σε 161 δήμους δεν υπάρχουν καν βρεφικοί σταθμοί, και σε 131 δήμους υπάρχει τουλάχιστον διπλάσια ζήτηση από τις θέσεις που διαθέτουν οι παιδικοί σταθμοί.

Οι χιλιάδες νέες μητέρες που δεν έχουν δικαίωμα να κάνουν ούτε καν αίτηση στο πρόγραμμα του ΕΣΠΑ, είναι υποχρεωμένες να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη για να πληρώσουν τα τροφεία στους δημοτικούς και τα δίδακτρα στους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς.

Οι κούφιες υποσχέσεις της νέας κυβέρνησης της ΝΔ διαδέχθηκαν τις ανέξοδες διακηρύξεις του ΣΥΡΙΖΑ ότι «κανένα παιδί στην Ελλάδα δεν θα μείνει εκτός βρεφονηπιακών σταθμών». Και οι δύο όμως κυβερνήσεις, χθεσινή και σημερινή,

μετατρέπουν το δικαίωμα των παιδιών μας σε εμπόρευμα και ευκαιριακή παροχή με ημερομηνία λήξης. Υλοποιούν την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που σημαίνει ότι η προσχολική αγωγή μετατρέπεται σε "parking" παιδιών προκειμένου οι επιχειρηματικοί όμιλοι να εκμεταλλευτούν περισσότερο και πιο ευέλικτα την εργασία της μητέρας.

Αποτελούν πρόκληση οι δηλώσεις των αρμόδιων Υπουργών της κυβέρνησης της ΝΔ, που θεωρούν "ευχάριστο γεγονός" ότι μόνο 155.000 παιδιά!!! έχουν ελπίδα για μια θέση στους βρεφονηπικούς σταθμούς δωρεάν. Αντί να παρέχεται δωρεάν σε όλα τα παιδιά, η αγωγή και φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας γίνεται πολυτέλεια, στην οποία φυσικά πρόσβαση θα έχουν όσοι μπορούν να αντέξουν το κόστος. Αντί να είναι υποχρέωση του κράτους αποτελεί ατομική υπόθεση κάθε οικογένειας.

Η εφαρμογή της υποχρεωτικής δίχρονης προσχολικής αγωγής για τα νήπια και τα προνήπια, από την πρώην κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ που θα υλοποιήσει η νυν κυβέρνηση της ΝΔ, δεν καλύπτει όλα τα παιδιά, αφήνοντας έξω τους μεγαλύτερους δήμους της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη κ.λπ). Προχωράει χωρίς να δοθεί ούτε ένα ευρώ από τον κρατικό προϋπολογισμό για να εξασφαλιστούν αίθουσες, κτήρια και το αναγκαίο προσωπικό με πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα, χωρίς να εξασφαλιστούν δηλαδή οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την αγωγή των παιδιών μας.

Αυτό που εξασφάλισε η προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ με το τελευταίο νομοθέτημα της πριν τις εκλογές και θα υλοποιήσει η νέα κυβέρνηση της ΝΔ, είναι να περάσουν τα παιδιά μας τα πιο ευαίσθητα χρόνια της ζωής τους μέσα σε κοντέινερ, να στοιβαχτούν σε τμήματα των 25 παιδιών και σε αύλειους χώρους δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων όπου τα νηπιαγωγεία τους θα συστεγάζονται, χωρίς να μπορούν να χαρούν το παιχνίδι, χωρίς να εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις για την ασφάλεια, τη σωματική και πνευματική τους ανάπτυξη μέσα στον κατάλληλο χώρο και με τα κατάλληλα μέσα.

Νέες μητέρες, νέοι γονείς

Η προσχολική αγωγή είναι αναγκαία για την σωματική, νοητική, συναισθηματική, αισθητική, κοινωνική ανάπτυξη του, που του δίνει τα εφόδια για την υπόλοιπη ζωή του. Στους βρεφονηπιακούς σταθμούς και τα νηπιαγωγεία το παιδί μπορεί πιο ολοκληρωμένα να μάθει όσα είναι αναγκαία για την ανάπτυξή του: Να σκέπτεται, να παρατηρεί το περιβάλλον, να συμβιώνει αρμονικά, να λειτουργεί ομαδικά, να πειθαρχεί, να διεκδικεί, να κάνει φίλους. Γι' αυτό η Προσχολική Αγωγή είναι δικαίωμα κάθε παιδιού. Δεν ανεχόμαστε να κάνουμε εκπτώσεις από αυτό που είναι σύγχρονο και αναγκαίο για τα παιδιά μας!

Οι Σύλλογοι και οι Ομάδες της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδας (ΟΓΕ) ενώνουμε τη φωνή μας με τις νέες μητέρες και τα νέα ζευγάρια, τις εργαζόμενες και τις άνεργες, τις απασχολούμενες και τις αγρότισσες, με τις βρεφονηπικούς και τις νηπιαγωγούς και ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ.

Απαιτούμε:

- ✓ Να εξασφαλίζεται από το κράτος για όλα τα παιδιά -από τη γέννησή τους μέχρι την είσοδό τους στο σχολείο- θέση σε προσχολική δομή δημόσια και δωρεάν. Χωρίς voucher, χωρίς τροφεία, χωρίς χρήματα γονιών για να καλύψουν λειτουργικές δαπάνες, εξόδους, πολιτιστικές δράσεις. Παιδικό σταθμοί και νηπιαγωγεία, τόσα όσα καλύπτουν τις ανάγκες όλων των παιδιών.
- ✓ Άμεση και ουσιαστική υλοποίηση της δίχρονης υποχρεωτικής Προσχολικής Αγωγής με κρατική χρηματοδότηση που θα καλύψει όλες τις ανάγκες σε κτήρια, αίθουσες και προσωπικό.
- ✓ Προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, όλων των αναγκαίων ειδικοτήτων, παιδαγωγών (βρεφονηπιοκόμων και νηπιαγωγών), ειδικού παιδαγωγικού, ειδικού επιστημονικού (λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, ψυχολόγοι), βοηθητικού προσωπικού.
- ✓ Μονιμοποίηση όλων των συμβασιούχων χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Να μη γίνει καμία απόλυση. Σταθερή και μόνιμη δουλειά για όλους τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες με 6ωρο, 5ημερο, 30ωρο.
- ✓ Κτίρια σύγχρονα, ασφαλή, με τους αναγκαίους χώρους για το παιχνίδι, τη σίτιση, την ξεκούραση των παιδιών.
- ✓ Η σίτιση να γίνεται με ευθύνη του κράτους, για όλα τα παιδιά, με το αναγκαίο προσωπικό, με ποιότητα και επάρκεια.
- ✓ Ενιαίο, επιστημονικό, αναβαθμισμένο σύγχρονο παιδαγωγικό πρόγραμμα με ευθύνη του κράτους (π.χ. υπουργείο Παιδείας). Το περιεχόμενο του παιδαγωγικού έργου δεν μπορεί να είναι στη δικαιοδοσία της εκάστοτε δημοτικής αρχής, διαφοροποιημένο και αποσπασματικό. Να συνδέεται το παιδαγωγικό έργο των παιδικών σταθμών με αυτό των νηπιαγωγείων».

24.7.2019

Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση στο στόχαστρο Ε.Ε. και κυβερνήσεων

Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορά στις αρχές και τις προτεραιότητες για το σχεδιασμό της Ειδικής Αγωγής θέτει ως βασική κατεύθυνση την απομάκρυνση από την παραδοσιακή νοοτροπία της ενιαίας λύσης για όλα, μετακλώντας την ευθύνη, σχεδιασμού και παρέμβασης, στα ίδια τα γενικά σχολεία. Από τα επίσημα κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καλούνται οι εκπαιδευτικοί και διευθυντές των σχολικών μονάδων να δημιουργήσουν ένα σαφή στρατηγικό όραμα που θα βελτιώνει τα μαθησιακά αποτελέσματα μέσω ευέλικτων και ενταξιακών πολιτικών.¹

Έτσι, προτρέπουν και συστήνουν σε εκπαιδευτικούς και διευθυντές των σχολείων να παρέχουν ένα ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών, που θα εξασφαλίζει τη συνάφεια για όλους τους μαθητές, που δεν θα πρέπει να έχει αυστηρά ακαδημαϊκό περιεχόμενο για να δημιουργήσουν «ευκαιρίες» επιλογής για τους μαθητές. Ενώ, στην κεντρική διοίκηση και το κράτος, ως διαμορφωτές αυτής της πολιτικής με επιτελική ευθύνη, συστήνουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το «τι αποδίδει», τη διευκόλυνση ενός εθνικού διαλόγου για την ανάπτυξη μιας κοινής αντίληψης σχετικά με την ενταξιακή εκπαίδευση.²

Έτσι, αποτελεί στρατηγική κατεύθυνση της ΕΕ, αλλά και διεθνώς, η αποδιάρθρωση των δομών Ειδικής Εκπαίδευσης και η «εγκατάλειψη» των παιδιών σε ένα γενικό σχολείο, αυτονομημένο, που έχει την αποκλειστική ευθύνη να σχεδιάζει, να υλοποιεί τις «ενταξιακές» κατευθύνσεις. Μια κατεύθυνση που είναι σε βάρος της Ειδικής Εκπαίδευσης, που έχει πολλαπλές απαιτήσεις ως προς το περιεχόμενο, τη στοχοθεσία της μαθησιακής διαδικασίας, την εξατομικευμένη παρέμβαση, τη διεπιστημονική πλαισίωση, για να επιτελέσει την αποστολή της, που δεν είναι άλλη από την ουσιαστική προετοιμασία του παιδιού με αναπηρία να ενταχθεί στην κοινωνία.

Μια κατεύθυνση που υλοποιείται εδώ και δεκαετίες σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και οι συνέπειές της είναι αρνητικές για τα ίδια τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Αυτό αποτυπώνεται σε παλαιότερη έκθεση, στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ευρυδίκη³, ότι, δηλαδή, το πλαίσιο ένταξης αυτών των παιδιών προσκρούει στο ανταγωνιστικό πνεύμα λειτουργίας που έχει κατακλύσει τα γενικά σχολεία. Έτσι, σύμφωνα με την ίδια έκθεση, αφού η κοινωνία γενικά ζητάει περισσότερα αποτελέσματα και οφέλη, αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ο τρόπος σκέψης με όρους αγοράς

να έχει εισαχθεί στα σχολεία. Αυτά, λοιπόν, κατηγοριοποιούνται με βάση τις επιδόσεις των μαθητών τους, αποκλείοντας τα παιδιά που υστερούν ή δεν μπορούν να πετύχουν υψηλούς στόχους δημιουργώντας αρνητικό «ισοζύγιο» στη συνολική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου της σχολικής μονάδας.

Εντοπίζουν, δηλαδή, τα αδιέξοδα και τις αντιφάσεις της δικής τους πολιτικής. Αφού ενισχύουν την αυτονομία της σχολικής μονάδας, εντείνοντας την ταξική κατηγοριοποίησή τους, δυσκολεύουν την ένταση των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε αυτά τα σχολεία, που είναι στρατηγικός τους στόχος. Παρά τον ψευδεπίγραφο ανθρωπισμό των κυβερνητικών και άλλων επιτελιών των χωρών της ΕΕ, η αυτονομία της σχολικής μονάδας και η κατηγοριοποίησή τους με βάση τις επιδόσεις των μαθητών, έχουν επεκταθεί και είναι καθεστώς, παρόλα τα αδιέξοδα και τις αντιφάσεις αυτής της πολιτικής. Σε αυτό το πλαίσιο, η ύπαρξη παιδιών με ειδικές ανάγκες λογίζεται περισσότερο ως βάρος, με αποτέλεσμα η ευθύνη να βαραίνει αποκλειστικά την ίδια την οικογένεια για το τι μπορεί να προσφέρει στο παιδί της, στρεφόμενη κυρίως στον κοστοβόρο ιδιωτικό τομέα.

Πάνω σε αυτή την στρατηγική κατεύθυνση κινήθηκαν διαχρονικά όλες προηγούμενες κυβερνήσεις, αλλά δεσμεύτηκε, δια στόματος υπουργού και η σημερινή ότι, δηλαδή, θα ενισχύσει την "ενταξιακή εκπαίδευση" ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις μορφωτικές ανάγκες των παιδιών.

Από τις πιο πρόσφατες νομοθετικές παρεμβάσεις μπορούμε να αναφέρουμε επιγραμματικά:

- Στο νόμο 4186, άρθρο 28, επεκτείνεται η πρόσληψη ιδιωτικής παράλληλης στήριξης από τη Γενική Εκπαίδευση που ίσχυε, στην Ειδική Εκπαίδευση, υποχρεώνοντας παραπέρα την ήδη επιβαρυνόμενη οικογένεια να καλύψει, με δικά της έξοδα, την υποστέλεχωση και τα χιλιάδες κενά, που ποτέ δεν καλύπτονται εξολοκλήρου, αλλά ούτε και στην ώρα τους.

- Στο άρθρο 48 του ίδιου νόμου, προβλέφθηκαν η πρόσληψη και η τοποθέτηση εκπαιδευτικών χωρίς κανένα επιστημονικό προσόν στην Ειδική Αγωγή. Αφού, λοιπόν, έγιναν «χειρουργικές» παρεμβάσεις σε βάρος της Γενικής Εκπαίδευσης (μείωση των ωρών της πρωινής ζώνης, των ωρών διδασκαλίας, κατάργηση του υπεύθυνου ολόημερου κ.τ.λ.), δημιουργήθηκε «πλεονάζον» προσωπικό, που με ταχύρυθμα σεμινάρια διατέθηκε στον ευαίσθητο τομέα της Ειδικής Εκπαίδευσης.

- Εάν συνυπολογίσουμε τις εξελίξεις στον τομέα της Υγείας με τον νέο Ενιαίο Κανονισμό Παροχής Υπηρεσιών του ΕΟΠΥΥ, με την αλλαγή του τρόπου συνταγογράφησης των ειδικών θεραπειών, που κόβονται θεραπείες, εξαφανίζονται ολόκληρες διαγνωστικές κατηγορίες, περικόπεται κατά 50% η δαπάνη για την Ειδική Αγωγή (από 106 εκατ. το 2015 σε 65 εκατ. το 2019), εξωθώντας τους γονείς είτε να επιβαρυνθούν με τερά-

1. «Ανάδειξη των επιτευγμάτων όλων των μαθητών στην ενταξιακή εκπαίδευση», τελική συνοπτική έκθεση, Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ειδική Αγωγή και την Ενταξιακή Εκπαίδευση, 2017.

2. Ο.π. σελ. 14.

3. «Ειδική Αγωγή στην Ευρώπη», Θεματική Έκδοση, από Ευρωπαϊκό Φορέα Ειδικής Αγωγής, 2003.

στια ποσά είτε να σταματήσουν τις αναγκαίες θεραπείες για τα παιδιά τους. Προκύπτει ότι ο ευαίσθητος χώρος της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης βάλλεται κατά ριπάς.

- Ο εμβληματικός νόμος, όμως, που με σαρωτικό τρόπο ανέτρεψε το χάρτη της Ειδικής Αγωγής προς το χειρότερο, είναι αυτός για τις νέες δομές, που μετακυλίνει, ουσιαστικά, την ευθύνη ειδικής παιδαγωγικής παρέμβασης στη Γενική Εκπαίδευση από το υπάρχον προσωπικό, με την κατάρτιση εξατομικευμένων προγραμμάτων. Προβλέπει τη συγκρότηση ομάδων εκπαιδευτικής υποστήριξης, πάλι από το υπάρχον προσωπικό, που θα έχουν στην ευθύνη τους όλο το παραπάνω έργο, σε συνεργασία με τα ΚΕΣΥ.

Η εικόνα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Πρόσφατα δημοσιεύτηκε έκθεση που αποτυπώνει με ποσοτικό τρόπο τις ελλείψεις στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Σύμφωνα με αυτή, το ποσοστό των μαθητών της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Ελλάδα είναι ένα από τα χαμηλότερα στην Ευρώπη, που κυμαίνεται από 1,8% έως 2,9% σε σχέση με τον γενικό μαθητικό πληθυσμό.

Από αυτό το ποσοστό, το 67,7% των μαθητών είναι στη Γενική Εκπαίδευση της πρωτοβάθμιας, είτε σε Τμήματα Ένταξης, είτε με παράλληλη στήριξη, ενώ οι μαθητές που φοιτούν σε σχολικές μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης αποτελούν το 32,3%. Ποσοστό που είναι υψηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ, καθώς η τοποθέτηση μαθητών με αναπηρία, στη Γενική Εκπαίδευση, στις 29 χώρες της ΕΕ, είναι στο 98,64% και μόλις το 1,54% των μαθητών φοιτούν σε ειδικά σχολεία. Γι' αυτό και η κυβέρνηση, με πολλαπλές νομοθετικές παρεμβάσεις, προσπαθεί να εναρμονιστεί με τις «βέλτιστες» ευρωπαϊκές πρακτικές!

4. Ετήσια Έκθεση (μέρος β') για την Εκπαίδευση 2017-2018 του ΚΑΝΕΠ – ΓΣΕΕ σε συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ με θέμα: "Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση στην Ελλάδα: ο μακρύς δρόμος για ένα σύστημα συνεκπαίδευσης στη χώρα μας", Δελτίου Τύπου 28/11/2018.

Παραπέρα, κατά τη μετάβαση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση ο συγκεκριμένος μαθητικός πληθυσμός μειώνεται δραματικά και σχεδόν εξαφανίζεται στο Λύκειο! Αντίστοιχα, σοβαρό έλλειμμα παρατηρείται και στη γεωγραφική κατανομή των ειδικών δομών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα ειδικά γενικά και επαγγελματικά Γυμνάσια είναι μηδενικά στις μισές Περιφερειακές Διευθύνσεις, ενώ για τα Λύκεια το ποσοστό αγγίζει το 80%.

Πάνω από το 60% όλων των εργαζομένων όλων των ειδικοτήτων στις ειδικές δομές Εκπαίδευσης εργάζονται με ελαστικές σχέσεις εργασίας.⁴

Από τα παραπάνω αποτυπώνεται με αριθμούς η υποβαθμισμένη παρέμβαση, διαχρονικά όλων των κυβερνήσεων, στον τόσο ευαίσθητο χώρο της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Απέναντι σε όλα αυτά χρειάζεται να βάλουμε μπροστά τις σύγχρονες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες αυτών των παιδιών.

Το ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα έχει ευθύνη να αποκαλύπτει στις γυναίκες των λαϊκών οικογενειών ότι η ευρωενωσιακή και κυβερνητική πολιτική στον τομέα της ειδικής αγωγής βαίνει σε βάρος των μορφωτικών δικαιωμάτων των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Να απαιτήσουμε η πρόοδος της επιστήμης να υπηρετήσει, όσον το δυνατόν πιο διευρυμένα τις ανάγκες της κοινωνίας στην πρόληψη των αναπηριών, την πρώιμη διάγνωση και παρέμβαση, την αποκατάσταση. Να διεκδικήσουμε γενναία αύξηση της χρηματοδότησης ώστε να καλυφθούν όλες οι ανάγκες σε δομές, μόνιμο προσωπικό όλων των ειδικοτήτων, αναβαθμισμένο επιστημονικό πρόγραμμα που να εναρμονίζεται με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, ώστε κάθε παιδί να εντάσσεται στο κατάλληλο σχολικό πλαίσιο, με την αντίστοιχη διεπιστημονική στήριξη που θα υπηρετεί την προετοιμασία του για την παραγωγική ένταξη για να μπορέσει να ζήσει αυτόνομο και ανεξάρτητο.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΟΥΣΚΟΥ
Σύλλογος Γυναικών Χαϊδαρίου

Ξενώνες φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων προσφυγόπουλων

Με το ξέσπασμα της προσφυγικής κρίσης το 2015, τα hot spots γέμισαν με εκατοντάδες ασυνόδευτα ανήλικα προσφυγόπουλα, δηλαδή με παιδιά τα οποία είναι κάτω των 18 ετών και έχουν φτάσει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύονται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική τους μέριμνα και για όσο χρόνο η γονική τους μέριμνα δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο.

Με βάση τα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τον μήνα Ιούλιο 2019, υπάρχουν στη χώρα μας 4.129 ασυνόδευτα ανήλικα. Από αυτά τα 1.131 ζουν σε άτυπες ή επισφαλείς συνθήκες στέγασης, ενώ άλλα 866 βρίσκονται σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Ο αριθμός αυτός είναι στην πραγματικότητα πολύ μεγαλύτερος, αφού οι ροές του Αυγούστου ήταν συνεχείς.

Στα παραπάνω στοιχεία έρχεται να προστεθεί το περιστατικό που έλαβε χώρα την τελευταία εβδομάδα του Αυγούστου στον καταυλισμό της Μόριας που είχε σαν αποτέλεσμα το θανάσιμο τραυματισμό ενός ανήλικου πρόσφυγα από συνομιλικό του και μάλιστα στον δήθεν πιο ασφαλή χώρο του καταυλισμού όπου φιλοξενούνται σχεδόν 70 ασυνόδευτα ανήλικα. Οι συνθήκες ζωής των παιδιών αυτών επιβαρύνουν κατά πολύ την ήδη άσχημη ψυχολογική τους κατάσταση, ενώ παράλληλα εκτίθενται συνεχώς σε κίνδυνο, αφού πέρα από την ασφαλή ζώνη, περισσότερα από 500 παιδιά ζουν σε διάφορα σημεία

του καταυλισμού πολλές φορές μαζί με ενήλικες.

Την ίδια στιγμή λοιπόν που η ανάγκη δημιουργίας δομών φιλοξενίας συνεχώς μεγαλώνει, οι ήδη υπάρχουσες δομές στέγασης ασυνόδευτων ανηλίκων, που όπως και κάθε άλλο κομμάτι του Προσφυγικού, έχει ανατεθεί εξολοκλήρου στις ΜΚΟ, λειτουργούν σε βάρος των παιδιών και των εργαζομένων.

Οι συγκεκριμένες δομές λειτουργούν με βάση τον «Οδηγό Εφαρμογής και Λειτουργίας Δομών Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων», που έχει καταρτιστεί από την «Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Εθνικών Προγραμμάτων των Ταμείων Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Εσωτερικής Ασφάλειας, στη βάση ρυθμίσεων της εθνικής νομοθεσίας των υπουργείων Μεταναστευτικής Πολιτικής, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (...) των Οδηγιών και εγγράφων του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ασύλου (EASO) και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ». Να σημειωθεί πως η χρηματοδότηση των ξενώνων γίνεται από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, που υπάγεται στο υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Θα σταθούμε σε ορισμένα μόνο από τα σημεία που ορίζονται από τον Οδηγό, καθώς έτσι κι αλλιώς στο σύνολό του είναι μακριά από τις ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων. Θα περιγράψουμε μόνο κάποιες από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν παιδιά και εργαζόμενοι, όπως άλλωστε καταγγέληκαν και μετά από κινητοποιήσεις τους.

Τεράστιες ελλείψεις προσωπικού

Αρχικά να αναφέρουμε πως η πλειοψηφία των ξενώνων είναι υποστελεχωμένοι, με ελλείψεις σε βασικές ειδικότητες για την εξασφάλιση της ομαλής διαβίωσης και ασφάλειας των παιδιών.

Οι περισσότεροι ξενώνες δεν έχουν νοσηλευτικό προσωπικό. Με βάση τον Οδηγό, η ειδικότητα του νοσηλευτή χρειάζεται «εφόσον η περιοχική εγκατάσταση της δομής φιλοξενίας δεν παρέχει εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες Υγείας ή η δομή στεγάζει παιδιά με αναπηρίες». Ως απόδειξη του πόσο ξεκομμένοι είναι από τις ανάγκες των παιδιών, αναφέρουμε ενδεικτικά ότι οι εργαζόμενοι γενικών καθηκόντων (φροντιστές) είναι υπεύθυνοι για τη χορήγηση φαρμακευτικών αγωγών (πολλές φορές βαρύτατων), είναι υπεύθυνοι να κάνουν την πρώτη ιατρική αξιολόγηση (!) και να κρίνουν εάν το παιδί πρέπει ή όχι να διακομιστεί σε νοσοκομείο.

Οι απορίες που προκύπτουν είναι αυτονόητες. Για ποιο λόγο δεν προβλέπεται πλήρης ιατρική κάλυψη στις δομές από παιδίατρο ή γενικό γιατρό; Γιατί δεν είναι υποχρεωτική η νοσηλευτική κάλυψη; Πόσο ασφαλές είναι να χορηγείται φαρμακευτική αγωγή από ανειδίκευτους εργαζόμενους;

Ανάλογες απορίες προκαλούνται και από τις ελλείψεις σε όλες τις άλλες ειδικότητες. Η αναλογία των κοινωνικών λειτουργών και των ψυχολόγων είναι 1:15. Αδιαφορούν για το γεγονός πως πρόκειται για παιδιά τα οποία έχουν υποστεί κάθε μορφή βίας, προέρχονται από πολέμους, έχουν επιβαρυνμένη φυσική και ψυχική υγεία. Ενώ στα λόγια δίνεται ιδιαίτερο βάρος στην παροχή ψυχοκοινωνικής στήριξης στα ανήλικα, στην πράξη είναι αδιανόητο ένας εργαζόμενος να έχει στην επίβλεψή του 15 παιδιά με τα χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν.

Το ίδιο αυθαίρετος είναι και ο αριθμός που προβλέπεται για άλλες ειδικότητες. Οι φροντιστές εργάζονται σε 24ωρες βάρδιες με κυλιόμενο πρόγραμμα και σε πολλές περιπτώσεις –αν όχι συνεχώς– βρίσκονται για ώρες μόνοι τους στις βάρδιες.

Η αναλογία τους με τα παιδιά είναι 1:30. Σημειωτέον πως οι φροντιστές είναι υπεύθυνοι για τη συνολική λειτουργία του ξενώνα και για την κάλυψη των κυριότερων αναγκών των παιδιών (διανομή γευμάτων, προσωπική υγιεινή κ.λπ.). Αναρωτιόμαστε λοιπόν πόσο ασφαλές είναι αυτό τόσο για τα παιδιά όσο και για τους ίδιους τους εργαζόμενους.

Όσο για τη φύλαξη των δομών, προβλέπεται φύλακας «στις περιοχές που κινδυνεύουν από ρατσιστικές επιθέσεις». Σαν να είναι σήμερα συγκεκριμένες οι περιοχές όπου πρόσφυγες και μετανάστες απειλούνται από διάφορα φασιστοειδή, αλλά και από όλους τους άλλους κινδύνους που ελλοχεύουν (είναι πολλά τα δημοσιεύματα για ασυνόδευτα ανήλικα που εμπλέκονται σε διαφόρων ειδών κυκλώματα).

Φυσικά, ενδεικτικό των προθέσεων τους είναι ότι ενώ όλες οι άλλες ειδικότητες είναι ελλιπέστατες, προβλέπεται να υπάρχει υπεύθυνος οικονομικών, αλλά και βοηθός αυτού αν κρίνεται απαραίτητο!

Γίνεται άμεσα αντιληπτή από όσα αναφέρθηκαν η εξουθένωση των εργαζομένων και το πλαίσιο στο οποίο καλούνται να δουλέψουν με ένα από τα πιο ευάλωτα πληθυσμιακά κομμάτια.

Μισοδουλειά και απληρωσιά

Σε αυτά έρχονται να προστεθούν και τα εξής:

1 Η πρόβλεψη από τον Οδηγό Συμβάσεων ορισμένου χρόνου. Ενώ οι ξενώνες έχουν ανοίξει από το 2015, το προσωπικό υπογράφει μηνιαίες, δίμηνες, εξάμηνες κ.ο.κ. συμβάσεις. Υπάρχουν καταγγελίες εργαζομένων για 1 ή ακόμη και 2 χρόνια με μηνιαίες συμβάσεις! Το συγκεκριμένο καταγγέλθηκε και στον ειδικό γραμματέα του ΣΕΠΕ, ο οποίος έδωσε δίκιο στο αίτημα των εργαζομένων, ωστόσο δεν προχώρησε σε καμιά άλλη ενέργεια.

2 Είναι γνωστές οι κινητοποιήσεις εργαζομένων για τα ζητήματα της απληρωσιάς. Αναφορικά με αυτό να πούμε πως οι περισσότερες ΜΚΟ βάζουν ως παράμετρο στις συμβάσεις ότι οι εργαζόμενοι θα πληρώνονται σύμφωνα με τη χρηματοροή. Πρόσφατη άλλωστε είναι και η εμπειρία από τη ΜΚΟ «PRAKSIS», όπου οι εργαζόμενοι λόγω της μη καταβολής της χρηματοδότησης ήσαν απλήρωτοι 11 μήνες.

Φυσικά, για όσα αναφέρθηκαν, ο Οδηγός αφήνει ένα μικρό παραθυράκι στον εκάστοτε φορέα να αναπροσαρμόσει τις κατευθύνσεις. Η εμπειρία όμως έχει δείξει ότι κυβέρνηση και ΜΚΟ πάνε χέρι χέρι. Ό,τι η κυβέρνηση προτάσσει, οι ΜΚΟ τρέχουν να το εφαρμόσουν.

Όλα τα παραπάνω αναφέρθηκαν για να γίνει ακόμα πιο σαφές το εξής: Οι ίδιες οι κυβερνήσεις, που με τις υπογραφές τους φαρδιάς – πλατιάς συμμετέχουν σε ΕΕ και ΝΑΤΟ, που είναι υπεύθυνες για τον ξεριζωμό των προσφύγων, έρχονται να ορίσουν τον τρόπο που αυτοί θα φιλοξενηθούν και μάλιστα λέγοντας ξανά και ξανά την αγαπημένη τους φράση για το «βέλτιστο συμφέρον» του ανηλίκου.

Στην πράξη, όμως, κάθε άλλο παρά αυτό τους νοιάζει, αφού η όποια φροντίδα του παιδιού είναι αποκλειστική έγνοια των εργαζομένων, καμιάς κυβέρνησης και καμιάς ΜΚΟ. Όταν άλλωστε οι κυβερνήσεις δίνουν εκατομμύρια ευρώ στο ΝΑΤΟ για να βομβαρδίζει και γεμίζουν βάσεις όλη τη χώρα, γνωρίζουν ότι το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, δηλαδή το να μεγαλώνει με την οικογένειά του με ασφάλεια και φροντίδα, πάει... περίπατο.

Οι εργαζόμενοι των ΜΚΟ, μέσα από το σωματείο τους, τον Σύνδεσμο Ιδιωτικών Υπαλλήλων Αθήνας και την Επιτροπή Αγώνα στις ΜΚΟ, θα συνεχίσουν να διεκδικούν τη δημιουργία δομών φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους, με αποκλειστική ευθύνη του κράτους και χωρίς την εμπλοκή ΜΚΟ, αξιοπρεπείς συνθήκες δουλειάς και διαβίωσης για πρόσφυγες και μετανάστες, κάνοντας ξεκάθαρο πως η πάλη για τα δικαιώματα των προσφύγων σημαίνει πάλη ενάντια στο σύστημα που τους μετατρέπει σε πρόσφυγες, πάλη ενάντια στον ιμπεριαλισμό.

ΜΑΡΑ ΚΑΤΗΦΟΡΗ

Μέλος του Συνδέσμου Ιδιωτικών Υπαλλήλων Αθήνας και της Επιτροπής Αγώνα Εργαζομένων σε ΜΚΟ

Η καταγωγή της φράσης...

Παιδιά, Κουζίνα, Εκκλησία

Η καταγωγή της φράσης «παιδιά, κουζίνα, εκκλησία» κατά πάσα πιθανότητα πρέπει να αναζητηθεί σε μια ρήση του γερμανού αυτοκράτορα Γουλιέλμου του 2ου, ή της πρώτης συζύγου του, Βικτώριας Αυγούστα. Αλλά και αυτή είναι πιθανό να το ανακάλυψε σε κάποιο κατάλογο με αποφθέγματα. Προέρχεται μάλλον από ένα Γλωσσάρι με γερμανικές παροιμίες με τίτλο «ο θησαυρός του γερμανικού λαού», του Καρλ Φρίντριχ Βίλελμ Βάντερ (δεύτερος τόμος, 1870). Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη παροιμία: *«μια θεοσεβούμενη γυναίκα οφείλει να μεριμνά για τα 4 Κ: την εκκλησία (Kirche), τους χώρους του σπιτιού (Kammer), την κουζίνα (Kuche) και τα παιδιά (Kinder)»*. Η προέλευσή της, ωστόσο, είναι ακόμα πιο παλιά, ανάγεται στον 16ο αιώνα. Τη βρίσκουμε σ' ένα σχόλιο του Μαθίσιους, που κι αυτός το έχει αλιεύσει από τον Εκκλησιαστή (ένα από τα 24 κεφάλαια της ιουδαϊκής Βίβλου). Σε αυτό μάλιστα είναι 5 τα Κ: *«μια καλή γυναίκα οφείλει να μεριμνά για τους χώρους του σπιτιού (Kammer), για τα παιδιά (Kinder), για την κουζίνα (kuche), για το κελάρι (Keller), δηλαδή την αποθήκη των τροφίμων, και για τα ρούχα της οικογένειας (Kleider)»*.

Στην πιο γνωστή της μορφή (Παιδιά, Κουζίνα, Εκκλησία), η φράση άρχισε να εμφανίζεται από το 1890. Η συγκεκριμένη φράση αναφερόταν συχνά σε σχετικές ομιλίες. Το 1899 η φιλελεύθερη βρετανική εφημερίδα Westminster Gazette, ασχολήθηκε εκτενώς με το θέμα, προσθέτοντας μάλιστα και το τέταρτο Κ (Kleider). Αφορμή στάθηκαν οι δηλώσεις του Κάιζερ, ύστερα από μία διάλεξη που έδωσαν στη Γερμανία δύο αμερικανίδες σουφραζέτες: *«θα συμφωνήσω με τη σύζυγό μου. Ξέρετε τι λέει;... Οι γυναίκες δεν έχουν καμιά δουλειά ν' ανακατεύονται σε άλλα πράγματα, εκτός από τη φροντίδα για τα 4 Κ: τα παιδιά, την κουζίνα, την εκκλησία και τα ρούχα της οικογένειας»*. Το 1911 ξανασυναντάμε τα 4 Κ του Κάιζερ στο βιβλίο της Σαρλότ Πέρκινς Γκίλμαν «Ο ανδροκρατούμενος κόσμος». Ωστόσο, πιο γνωστή έμεινε η εκδοχή των 3 Κ.

Όταν ο Χίτλερ ήρθε στην εξουσία το 1933, εισήγαγε νόμο για την ενθάρρυνση του γάμου. Σύμφωνα με αυτόν, κάθε νιόπαντρο ζευγάρι είχε δικαίωμα στη λήψη δανείου 1000 μάρκων, που ισοδυναμούσε με 9 περίπου μηνιάτικα εκείνης της εποχής (μέσος μισθός). Με κάθε παιδί, το ζευγάρι είχε τη δυνατότητα να οικειοποιηθεί 250 ευρώ από το ποσό του δανείου, πράγμα που σήμαινε ότι με το τέταρτο παιδί απαλλάσσόταν τελείως από την υποχρέωση επιστροφής του.

Τον Σεπτέμβριο του 1934, σε μια ομιλία του ενώπιον των μελών της οργάνωσης Εθνικοσοσιαλιστριών γυναικών, ο Χίτλερ υποστήριξε ότι ο κόσμος της γερμανίδας γυναίκας έπρεπε να περιορίζεται *«στον σύζυγο, στην οικογένεια, στα παιδιά και στο σπίτι!»* Η έκφραση «παιδιά και κουζίνα» κυ-

Ο γερμανός αυτοκράτορας Γουλιέλμος II και η σύζυγός του, Βικτώρια Αυγούστα

ριάρχησε στην προπαγάνδα των ναζί, ενώ οι γυναίκες που γίνονταν μπτέρες τεσσάρων και πλέον παιδιών παρασημοφορούνταν με τον σταυρό της Γερμανίδας Μπτέρας.

Σε άλλη γυναικεία συγκέντρωση, ο αρχηγός του Γ' Ράιχ είχε πει: *«Ποιο είναι εκείνο που έδωσε σε όλες εσάς ο εθνικοσοσιαλισμός; Σας έδωσε τον άντρα!»*

Αν εξαιρέσουμε τον «άντρα», ο εθνικοσοσιαλισμός δεν είχε όρεξη να προσφέρει στις γυναίκες σπουδαία πράγματα. *«Η μόρφωση δεν είναι για μια γυναίκα κάτι το ουσιαστικό. Η μητέρα μου, για παράδειγμα, θα έκανε πολύ άσχημη εντύπωση ανάμεσα στις καλλιεργημένες κυρίες του Ράιχ. Όμως εκείνη έδωσε ένα γιο στη Γερμανία»* [«Μυστικές συνομιλίες του Χίτλερ», Ρίχτερ 1954]. Την αμορφωσιά ο ναζισμός την προόριζε τόσο για τις γυναίκες όσο και για τους άντρες της εργατικής τάξης και των λαϊκών στρωμάτων. Υπήρχε απόλυτα ταξική αντιμετώπιση του ζητήματος, απλά η άποψη αυτή δείχνει, επιπλέον, και τη θέση της γυναίκας μέσα στο φασιστικό σύμπαν των εθνικοσοσιαλιστών. *«Η γενική μόρφωση είναι το πιο διαβρωτικό και διαλυτικό δηλητήριο που ο νεοφιλελευθερισμός βρήκε ποτέ για την καταστροφή του. Δεν μπορεί να υπάρξει παρά ένας βαθμός μορφώσεως για την κάθε τάξη και, σε κάθε τάξη, για την κάθε βαθμίδα. Η γενική μόρφωση είναι το προνόμιο της εκλεκτής τάξεως κι εκείνων που αυτή δέχεται στην αγκαλιά της. Όλος ο μηχανισμός της επιστήμης πρέπει να παραμείνει κάτω από συνεχή έλεγχο... Συνεπείς προς τις ιδέες μας, θα παραχωρήσουμε στη μεγάλη πλειονότητα της κατωτέρας τάξεως το ευεργέτημα του αναλφαβητισμού»* (από ομιλία του Χίτλερ σε συγκέντρωση ανώτερων ναζιστικών στελεχών τον Αύγουστο του 1932).

Κατά τη φασιστική αντίληψη, ο μόνος λόγος για τον οποίο αξίζουν οι γυναίκες της εργατικής τάξης προκύπτει εφόσον

Προπαγανδιστικές αφίσες της ναζιστικής Γερμανίας

έχουν τις προδιαγραφές ώστε να χρησιμοποιηθούν σαν δοχεία αναπαραγωγής καλών δειγμάτων της κυρίαρχης φυλής, μια και η φυλή είναι πάνω απ' όλα. Στο πρόγραμμα του ναζιστικού κόμματος υπάρχει και το άρθρο 21, «για την προστασία της μητρότητας και του παιδιού». Εξάλλου, «ο γερμανικός λαός είναι ο πιο μεγάλος του κόσμου» («Ο Αγών μου») και ένας τέτοιος περιούσιος λαός χρειάζεται νέο αίμα: «θα κάνουμε κομμάτια τον κόσμο! Σήμερα μας ανήκει η Γερμανία, αύριο θα κατακτήσουμε τη Γη ολόκληρη» (ύμνος της Χιτλερικής Νεολαίας). Η αποκλειστική αυτή «χρήση» των γυναικών επιβεβαιώνεται και από μία, κάπως δυσνόητη αρχικά, διάταξη των Νόμων της Νυρεμβέργης εναντίον των Εβραίων: Οι Εβραίοι δεν μπορούσαν να έχουν στην υπηρεσία τους γυναίκες με γερμανικό αίμα ηλικίας κάτω των 45 χρόνων... Αλλά γιατί επιτρεπόταν να εργάζονται σε Εβραίους γερμανίδες μεγαλύτερης ηλικίας; Μάλλον γιατί λογάριαζαν πως η αναπαραγωγική ηλικία της γυναίκας έχει ένα τέλος. Κατά πάσα πιθανότητα, την εποχή εκείνη προσδιοριζόταν στα 45! Άρα, μια ενδεχόμενη συνεύρεση των Εβραίων «κυρίων» με τη γερμανίδα «υπηρέτρια» δεν θα είχε κανένα πρακτικό αποτέλεσμα που να μπορεί να μολύνει το «καθαρό» αίμα της Άριας φυλής...

Ωστόσο, κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η έλλειψη εργατικών χεριών έβγαλε αναγκαστικά τις γερμανίδες από τον περιορισμένο μικρόκοσμο των παιδιών και της κουζίνας. Οι αυξανόμενες απώλειες στις ένοπλες δυνάμεις και η εκτεταμένη έλλειψη εξοπλισμού στις πρώτες γραμμές ανάγκασαν το καθεστώς να τις διοχετεύσει στα εργοστάσια, παρά τις εξαγγελίες για τον αποκλειστικό τους ρόλο στην αναπαραγωγή της άριας φυλής.

Κάπου νοτιότερα, συγκεκριμένα στην Ιβηρική Χερσόνησο, από το 1937 έως το 1977, τρία εκατομμύρια γυναίκες ηλικίας 17-35 ετών προσχώρησαν αναγκαστικά στη γυναικεία φασιστική οργάνωση (Sección Femenina), που προέτρεπε τα νεαρά κορίτσια να «μην κουράζουν τον εαυτό τους με τα

βιβλία... δεν υπάρχει λόγος να γίνει κάποιος διανοούμενος!» Η κατήχηση που κατέστρεψε τις ζωές ολόκληρων γενεών νεαρών γυναικών συνιστούσε μια έκφραση της υποκρισίας του καθεστώτος, καθώς εκείνες που διοικούσαν τη Sección Femenina ήταν κατά βάση ανύπαντρες γυναίκες σε ισχυρές θέσεις. Επικεφαλής της οργάνωσης ήταν η Πιλάρ Πρίμο ντε Ριβέρα, αδερφή του Χοσέ Αντόνιο Πρίμο ντε Ριβέρα (ιδεολογικού στυλοβάτη του καθεστώτος του Φράνκο), που ίδρυσε τη φασιστική Φάλαγγα. «Η ζωή κάθε γυναίκας... δεν είναι τίποτε περισσότερο από την αέναη επιθυμία να βρει κάποιον στον οποίο θα υποταχθεί», έγραψε ο Φράνκο, επιβεβαιώνοντας έτσι την ιδεολογική συγγένειά του με τον Χίτλερ. Για 40 χρόνια οι γυναίκες υποχρεώνονταν να προσφέρουν «κοινωνική υπηρεσία», μια μορφή στρατιωτικής θητείας που περιλάμβανε την παροχή δωρεάν εργασίας σε νοσοκομεία, κρατικά εστιατόρια και άλλους κοινωνικούς θεσμούς. Οι αθλητικές δραστηριότητες επιτρέπονταν και ενθαρρύνονταν, ωστόσο οι γυναίκες προειδοποιούνταν: «Μη χρησιμοποιείτε τις αθλητικές δραστηριότητες ως πρόσχημα για να φορέσετε άσεμνες στολές». Η Sección Femenina υπαγόρευε ως και τον τρόπο συμπεριφοράς στην εργασία: «Κάλυψε τη φυσική σου παρουσία στη δουλειά. Ας είμαστε ευγενικές και συμπαθείς σαν μικρά μυρμηγκία»... Ακόμα και συζυγικά εγχειρίδια κυκλοφορούσε η οργάνωση: «Αν ο σύζυγός σου ζητήσει ασυνήθιστες σεξουαλικές πράξεις, να είσαι υπάκουη και να μη διαμαρτύρεσαι. Αν προτείνει να συννευρεθείτε, συμφώνησε με ταπεινότητα...»!

Μετά την επικράτηση του φασιστικού καθεστώτος του Φράνκο, η θέση των γυναικών στην Ισπανία, ειδικά εκείνων που βρέθηκαν από την πλευρά των «ηττημένων», έγινε απελπιστική. Οι «κόκκινες» γυναίκες των ανταρτών που σκοτώθηκαν στον Εμφύλιο δεν έβρισκαν δουλειά και καταδικάζονταν στο μαρτύριο της πείνας μαζί με τα παιδιά τους.

ΧΩΡΟΙ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

«Εποπτευόμενος θάνατος»

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ πριν αποχωρήσει από την κυβερνητική εξουσία εξέδωσε την Υπουργική Απόφαση για τους κανόνες λειτουργίας των Χώρων Εποπτευόμενης Χρήσης ναρκωτικών ουσιών (ΧΕΧ), ανοίγοντας έτσι οριστικά το δρόμο για τη δημιουργία τέτοιων χώρων καταρχάς στην Αθήνα. Έτσι αποκαλύπτεται σε όλο του το μεγαλείο ο επικίνδυνος και αντιδραστικός χαρακτήρας του εγχειρήματος, που εντάσσεται στην πολιτική «μείωσης της βλάβης», της διαχείρισης δηλαδή, και αναπαραγωγής του προβλήματος.

Την απάνθρωπη και εγκληματική αυτή πολιτική, όπως απορρέει από τη στρατηγική της ΕΕ, είχαν στηρίξει στη Βουλή ο ΣΥΡΙΖΑ, η ΝΔ, το ΚΙΝΑΛ και η ναζιστική Χρυσή Αυγή. Μάλιστα, ο εκπρόσωπος της ΝΔ, που είναι πια κυβέρνηση, ήταν αυτός που ξεστόμισε ως «λαγός» το επόμενο βήμα, για χορήγηση της ηρωίνης από το κράτος, «προκειμένου οι χρήστες να μην παίρνουν νοθευμένα και πεθαίνουν»...

Οι ΧΕΧ, μαζί με τη δια βίου υποκατάσταση, αποτελούν τους «πυλώνες» της πολιτικής «μείωσης της βλάβης» από την τοξικοεξάρτηση, που υπονομεύει κάθε δυνατότητα για απεξάρτηση.

Πρακτικά, το πρόγραμμα «μείωσης της βλάβης» έχει αποτύχει, αφού οι χρήστες συμπληρώνουν τα υποκατάστατα με άλλα ναρκωτικά και συνωστίζονται στις πιάτσες, καθώς κανένα πρόγραμμα ουσιαστικής ψυχοκοινωνικής υποστήριξης δεν λειτουργεί, ενώ τα υποκατάστατα απλώς μοιράζονται στους εξαρτημένους, χωρίς καμία παρακολούθηση για την εξέλιξη της κατάστασής τους.

Οι ΧΕΧ λοιπόν έρχονται να συμπληρώσουν τα υπάρχοντα προγράμματα, στέλνοντας το μήνυμα ότι «δεν χρειάζεται καν να πάρετε υποκατάστατα, μείνετε με την ηρωίνη σας και θα σας διευκολύνουμε να μην πεθάνετε...».

Πίσω από την προσχηματική «ευαισθησία» για τους χρήστες που πεθαίνουν στα πεζοδρόμια, επιχειρούνται ο εγκλωβισμός τους σ' ένα νομιμοποιημένο περιθώριο και η άλωση των λαϊκών συνειδήσεων, προκειμένου το πρόβλημα και η χρήση ναρκωτικών να γίνουν κοινωνικά αποδεκτά, αρκεί να μην προκαλούν «όχληση». Καθόλου τυχαία, μάλιστα, η εφαρμογή των ΧΕΧ ήρθε σε μια περίοδο που άρχισαν να επενδύονται τεράστια κεφάλαια στο κέντρο της Αθήνας για την ανάπτυξη του τουρισμού και οι χρήστες ναρκωτικών όχι απλά δεν οδηγούνται

γούνται σε θεραπεία, αλλά κρύβονται κάτω από το χαλί.

Δικαιώνεται πλήρως ο χαρακτηρισμός «χώροι εποπτευόμενου θανάτου» για τους ΧΕΧ, όπου και με αυτές τις εξελίξεις αποκαλύπτεται πιο καθαρά η προσπάθεια από το κράτος να απεμπολήσει την όποια ευθύνη και χρηματοδότηση, ενισχύοντας το ρόλο των ΜΚΟ και των ιδιωτών, κόντρα σε οποιονδήποτε σχεδιασμό που είναι αναγκαίος, για ουσιαστική στήριξη και ενίσχυση των «στεγνών» προγραμμάτων απεξάρτησης.

Τι δείχνει η διεθνής εμπειρία

Ήδη από τη δεκαετία του '90 έχουν λειτουργήσει τέτοιοι χώροι σε πολλές χώρες της Ευρώπης, στις ΗΠΑ, στον Καναδά και την Αυστραλία. Είναι συχνές οι παρεμβάσεις του Διεθνούς Συμβουλίου Ελέγχου των Ναρκωτικών (INCB), που επισημαίνουν ότι η λειτουργία τους δεν συνάδει ούτε με τις διεθνείς συμβάσεις για την καταπολέμηση των ναρκωτικών!

Από τα ίδια τα στοιχεία που δίνουν η κυβέρνηση της Ολλανδίας και το υπουργείο Υγείας προς το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών, δεν προκύπτει από πουθενά η αποτελεσματικότητα αυτού του μέτρου ως προς τη μείωση της χρήσης ή ως προς τη μείωση των θανάτων από ηρωίνη.

Σήμερα στην Ολλανδία διαγράφεται σταθερά αύξηση της χρήσης ηρωίνης, μια τάση που είναι ανοδική εδώ και δεκαετίες και συμβαδίζει με την «αντιαπαγορευτική» πολιτική στην κάνναβη. Επιπλέον, τα στοιχεία δείχνουν ότι από τα «shooting rooms» ή «χώροι τρυπήματος» στην Ολλανδία δεν υπάρχει τάση ένταξης χρηστών σε πρόγραμμα θεραπείας.

Είναι δε τέτοια η επιστημονική αναξιοπιστία του εγχειρήματος, ώστε μόλις σε 7 από τις 28 χώρες της Ε.Ε. λειτουργούν τέτοιοι χώροι, παρά την ευρωενωσιακή κατεύθυνση για την υιοθέτησή τους από τις κυβερνήσεις, ενώ και παγκόσμια, μόλις σε 9 χώρες από το σύνολο των κρατών - μελών του ΟΗΕ λειτουργούν ΧΕΧ.

Σε άλλες περιπτώσεις, όπως σε Ισπανία και Ελβετία, όπου λειτουργούσαν τέτοιοι χώροι, σιγά σιγά κλείνουν, επειδή δεν υπάρχουν «ενδιαφερόμενοι» να τους χρησιμοποιήσουν, καθώς οι συνδυασμοί ουσιών που χρησιμοποιούν πλέον οι τοξικοεξαρτημένοι δεν απαιτούν τη χρήση σύριγγας.

Ποιοι τελικά ωφελούνται;

Αυτοί που τελικά ωφελούνται και από τους ΧΕΧ είναι όσοι κερδίζουν ασύλληπτα ποσά από τη διακίνηση και εμπορία των ναρκωτικών, αλλά και μια παράπλευρη «βιομηχανία» που δραστηριοποιείται γύρω από τα προγράμματα μείωσης της βλάβης και χρηματοδοτείται με κρατικά και ευρωπαϊκά κονδύλια. Έτσι, αντί το κράτος να αντιμετωπίζει τις αιτίες και να βοηθάει τα νέα παιδιά να ξεφύγουν από τη χρήση, «φυλακίζει» τους τοξικοεξαρτημένους σ' ένα νομιμοποιημένο περιθώριο, που δεν πρέπει να γίνει ανεκτό από τη νεολαία και συνολικά τη κοινωνία μας.

Η πολιτική αυτή, όπως και η γενικότερη ανοχή στις ουσίες, με πρώτη την κάνναβη, που καλλιεργείται έντονα και στη χώρα μας, έρχεται στην ουσία να «συμφιλίωσει» τους χρήστες με την εξάρτησή τους.

Οι εξαρτημένοι από ουσίες δεν έχουν έλλειψη από «χώρους για να σουτάρουν ηρωίνη», αλλά από δημόσια και δωρεάν θεραπευτικά προγράμματα που αντιμετωπίζουν ανθρώπινα και αποτελεσματικά το πρόβλημά τους. Η νεολαία έχει ανάγκη από χώρους για να μορφωθεί, να αθληθεί, να εκφραστεί πολιτιστικά, χώρους που θα ενισχύουν την ολοκλήρωση της προσωπικότητας και όχι χώρους που θα αποδέχονται και θα παγιώνουν την αποχή της από τη ζωή.

Η ΟΓΕ σε συνεργασία με το ΕΣΥΝ (Εθνικό Συμβούλιο κατά των Ναρκωτικών) καλεί στον αγώνα για:

- ✓ Αντιναρκωτική πολιτική με τη δημιουργία αποκλειστικά δημόσιου και δωρεάν Ενιαιού Φορέα Πρόληψης - Θεραπείας - Κοινωνικής Επανάταξης.
- ✓ Στήριξη και αύξηση των «στεγνών» θεραπευτικών προγραμμάτων ως το κύριο μοντέλο θεραπείας.
- ✓ Να ενισχυθεί ο ρόλος των Κέντρων Πρόληψης. Να εφαρμοστούν προγράμματα εκπαίδευσης για τις εξαρτήσεις σε όλες τις σχολικές βαθμίδες, στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και στα στρατόπεδα.
- ✓ Μέτρα για την αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής, μέτρα για την προστασία των ανέργων και των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων. Ενίσχυση της δωρεάν αθλητικής και πολιτιστικής δραστηριότητας των νέων ανθρώπων.
- ✓ Πολλαπλασιασμό των κέντρων ενημέρωσης, των προγραμμάτων δράσης στο δρόμο, των κέντρων υποστήριξης χρηστών με κρατική χρηματοδότηση.
- ✓ Να σταματήσει κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα ιδιωτικών φορέων και ΜΚΟ στους τομείς της Πρόληψης και της Απεξάρτησης.

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΑΣΥΛΟΥ «Άσυλο» στα συμφέροντα των επιχειρηματικών ομίλων σε βάρος των λαϊκών αναγκών

Το άσυλο κατακτήθηκε με σκληρούς και αιματηρούς αγώνες από φοιτητές και εργαζόμενους, δεν ήταν ποτέ δεδομένο. Δεν είναι «κούφιο γράμμα», γι' αυτό και αποτελεί εδώ και χρόνια στόχο όλων των αντιλαϊκών κυβερνήσεων, που ποτέ δεν δίστασαν να αξιοποιήσουν την καταστολή, στην προσπάθειά τους να επιβάλουν την πολιτική τους.

Η ΝΔ, παραλαμβάνοντας τη σκυτάλη από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, με το ζήτημα της κατάργησης του ακαδημαϊκού ασύλου επιδιώκει να στείλει ένα μήνυμα, ότι για την "ανάπτυξη" και την κερδοφορία των επιχειρηματικών ομίλων είναι αποφασισμένη να επιβάλει με σιδερένια πυγμή την πολιτική της.

Παράλληλα, δίνοντας έμφαση στη σχέση Εκπαίδευσης - Έρευνας - "ανάπτυξης", επιδιώκουν να επιβάλουν σιγή νεκροταφείου και μέσα στα πανεπιστήμια, για να μπορούν οι επιχειρηματικοί όμιλοι να κάνουν ανενόχλητοι τις μπιζνές για τα κέρδη τους στις πλάτες

των φοιτητών, των εργαζομένων, των νέων επιστημόνων και των πανεπιστημιακών δασκάλων. Για να εφαρμόζεται χωρίς εμπόδια η πολιτική που προωθεί την επιχειρηματική δραστηριότητα στα ιδρύματα, ενισχύει την κατηγοριοποίη-

ση πτυχίων, ιδρυμάτων και αποφοίτων, τσακίζει τις προοπτικές της νεολαίας που σήμερα πασχίζει να ολοκληρώσει τις σπουδές της για να βρει μια ικανοποιητική δουλειά.

Το άσυλο θα υπερασπιστούν οι φοιτητές μέσα από τους φοιτητικούς συλλόγους, οι εργαζόμενοι στα πανεπιστήμια και οι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι μέσα από τους συνδικαλιστικούς φορείς τους, το εργατικό - λαϊκό κίνημα συνολικά, μέσα από τον συλλογικό και οργανωμένο αγώνα, διεκδικώντας την ικανοποίηση των σύγχρονων αναγκών των εργαζομένων, της νεολαίας στη μόρφωση, στη δουλειά, στη ζωή.

Η ΟΓΕ από την πρώτη στιγμή με την ανακοίνωση της κατήγγειλε την απόφαση της κυβέρνησης της ΝΔ για την κατάργηση του ακαδημαϊκού ασύλου, δήλωσε στήριξη και συμμετείχε στις αγωνιστικές κινητοποιήσεις φοιτητικών συλλόγων, συλλόγων εκπαιδευτικών και άλλων εργαζομένων.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΤΗΣ ΟΓΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ

Η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας καταγγέλλει την απόφαση της κυβέρνησης της ΝΔ να καταργήσει το πανεπιστημιακό άσυλο, ως ένα από τα πρώτα δείγματα γραφής του δόγματος της "Νόμος και Τάξη". Στόχος η ένταση της καταστολής σε βάρος του εργατικού - λαϊκού κινήματος. Να σφίξει περισσότερο η θηλιά στο λαιμό του λαού, για να μη σηκώσει κεφάλι, να μην παλέψει, να μη διεκδικήσει τα δικαιώματά του, σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες του.

Το δήθεν ενδιαφέρον της κυβέρνησης για την εγκληματικότητα στα Ανώτατα Ιδρύματα είναι υποκριτικό. Άλλωστε, δεν είναι το πανεπιστημιακό άσυλο αυτό που εμποδίζει την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας και της διακίνησης των ναρκωτικών στα Πανεπιστήμια, μιας και το ήδη υπάρχον πλαίσιο για τα Πανεπιστήμια μπορεί να αντιμετωπίσει ζητήματα εγκληματικότητας μέσα σ' αυτά.

Εμείς οι γυναίκες της ΟΓΕ γνωρίζουμε καλά το στόχο αυτού του μέτρου. Θέλουν ένα πανεπιστήμιο αποστειρωμένο

από την οργανωμένη δράση και διεκδίκηση για τα σύγχρονα δικαιώματα φοιτητών και εργαζομένων. Θέλουν ένα πανεπιστήμιο που θα είναι ακόμα πιο "ανοιχτό" στα πήγαινε-έλα των επιχειρήσεων, ώστε να υποτάσσεται η επιστημονική γνώση στην ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία τους.

Το ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα αγωνίζεται διαχρονικά για Αποκλειστικά Δημόσια και Δωρεάν Ανώτατη Εκπαίδευση, για να μπορεί κάθε νέα και κάθε νέος να ζήσει και να σπουδάσει, χωρίς να αναγκάζεται ταυτόχρονα να εργάζεται για να τα βγάλει πέρα και το κράτος να έχει την ευθύνη της σίτισης και της στέγασης, των δωρεάν συγγραμμάτων, συνολικά της φοιτητικής μέριμνας.

Η ΟΓΕ, στηρίζει τη σημερινή κινητοποίηση φοιτητικών συλλόγων, συλλόγων εκπαιδευτικών και άλλων εργαζομένων, στις 7.30μμ, στα Προπύλαια, ενάντια στην κατάργηση του ασύλου. Συμμετέχει ενεργά στον αγώνα για τις σύγχρονες ανάγκες της νεολαίας στη μόρφωση, τη δουλειά και τη ζωή.

Κόκκινο Λιμανάκι, Μάτι, Νέος Βουτζάς, Προβάλινθος: Ένας χρόνος μετά

102 νεκροί. Δεκάδες τραυματίες. Περιουσίες που καταστράφηκαν και μια καθημερινότητα που δεν θα είναι ποτέ πια η ίδια. Η πυρκαγιά της 23ης Ιουλίου μπορεί κάποια στιγμή να λησμονηθεί, όμως οι τραγικές της συνέπειες δεν θα ξεπεραστούν ποτέ από τους ανθρώπους που μέσα σε μια νύχτα έχασαν συγγενείς, φίλους, γείτονες, περιουσίες, ολόκληρη τη ζωή τους. Θα αποτελεί ακόμα μια πληγή στο «σώμα» του ελληνικού λαού, δίπλα σε αυτές της Ηλείας, της Μάνδρας, της Κινέτας, της Χαλκιδικής και τόσων άλλων. Πληγές που θυμίζουν συνεχώς ότι, οι ανάγκες της λαϊκής οικογένειας μπαίνουν διαχρονικά στο ζύγι της κερδοφορίας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρηματικών ομίλων.

Ένας χρόνος μετά... και, παρά τον τραγικό απολογισμό, το κράτος, ανεξάρτητα από το ποιος βρίσκεται στο τιμόνι, φάνηκε πως δεν είναι διατεθειμένο να κάνει απολύτως τίποτα για την αποφυγή ανάλογων περιστατικών. Τρανή απόδειξη οι δεκάδες πυρκαγιές που κατέκαψαν για ακόμα μια χρονιά απ' άκρη σ' άκρη τη χώρα μας, με αποκορύφωμα τη φωτιά που για τρεις ολόκληρες μέρες έκαψε στην Εύβοια, ευτυχώς χωρίς ανθρώπινα θύματα αυτήν τη φορά. Την ίδια στιγμή, χρησιμοποιώντας τη λογική που έχει επικρατήσει ότι, στην εποχή των ρομπότ και της τεχνητής νοημοσύνης, η ανθρώπινη ζωή παραμένει ανυπεράσπιστη απέναντι στις φυσικές καταστροφές, τα ΜΜΕ και τα διάφορα κυβερνητικά στελέχη, παρουσίαζαν το αυτονόητο, την προστασία δηλαδή της ανθρώπινης ζωής, ως πρωτοφανή επιτυχία...

Ένας χρόνος μετά... και η νεοσύστατη κυβέρνηση της ΝΔ, με τις αλλεπάλληλες επισκέψεις του πρωθυπουργού στις περιοχές μας, συνεχίζει την τακτική που ακολούθησε όλο το προηγούμενο διάστημα η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, μοιράζοντας ανέξοδες υποσχέσεις, ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζει την υπερβολικά καθυστερημένη απομάκρυνση των βλαβερών υπολειμμάτων της αποψίλωσης από τον οικιστικό ιστό, ως ένα μικρό θαύμα του «νέου και βελτιωμένου κρατικού μηχανισμού»!

Ένας χρόνος μετά... και η ουσιαστική ανακούφιση των πληγέντων συνεχίζει να βρίσκεται σε δεύτερη μοίρα, καθώς ακόμα υπάρχουν άνθρωποι χωρίς άδειες ανοικοδόμησης, που βρίσκονται «στον αέρα» για το αν το σπίτι τους βρίσκεται σε δασική ή όχι έκταση, που αναγκάζονται να ξεριζωθούν από τον τόπο τους, εγκαταλείποντας την όποια προσπάθεια να τους επιστραφούν όλα αυτά που στερήθηκαν.

Ένας χρόνος μετά... και οι διάφορες υπουργικές αποφάσεις και ρυθμίσεις φαίνεται πως χρησιμοποιούνται μόνο και μόνο

για να διχάσουν τους πληγέντες. Δημιουργούν υποπεριπτώσεις των υποπεριπτώσεων, αναγκάζοντάς τους ακόμα και σήμερα να τρέχουν από υπηρεσία σε υπηρεσία με ένα φάκελο στο χέρι, καθώς έρχονται αντιμέτωποι με το «τέρας» της γραφειοκρατίας, ένα τέρας που διαχρονικά γίνεται «αρνάκι», όταν πρόκειται να εξυπηρετηθούν τα συμφέροντα των μεγάλων επιχειρήσεων.

Ένα χρόνο μετά... και η αποκατάσταση των πληγέντων περιοχών, όπου προχωράει, γίνεται με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς. Ακόμα δεν έχει ολοκληρωθεί η υλοτόμηση, ούτε έχει γίνει η αποκομιδή του συνόλου των κομμένων κλαδιών από τις περιοχές. Η απομάκρυνση του αμιάντου βρίσκεται σε εκκρεμότητα, όπως και οι κατεδαφίσεις κατεστραμμένων κτιρίων. Ο κρατικός μηχανισμός επέδειξε ιδιαίτερη ολιγωρία, δημιούργησε τεράστιες καθυστερήσεις, ενώ μπαίνουν συνεχώς εμπόδια στους πληγέντες, που συνεχίζουν να δίνουν έναν τεράστιο αγώνα για την αποκατάσταση των ζωών και των περιουσιών τους.

Ένας αγώνας που φαίνεται ότι δεν περιορίζεται μόνο στην αποκατάσταση των υλικών αγαθών, αφού οι πληγές είναι βαθύτερες κι εκφράζονται στο σύνολο της ζωής της κάθε οικογένειας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η κατάσταση ομηρίας στην οποία βρίσκονται δεκάδες τελειόφοιτοι μαθητές της περιοχής, αναμένοντας την ενεργοποίηση της διάταξης, που προέβλεπε μοριοδότηση για την εισαγωγή τους σε ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Ένα χρόνο πριν, λίγες μόνο μέρες μετά την καταστροφή, το «Εργατικό Κέντρο Λαυρίου και Ανατολικής Αττικής» και το στέκι αλληλεγγύης που στήθηκε αναδείκνυε την ανάγκη της κοινής πάλης των κατοίκων, ανεξαρτήτως περιοχής κατοικίας, με βασικό αίτημα την 100% αποζημίωση όλων των πυρόπληκτων, χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Ωστόσο, η δράση των επιτελείων της κυβέρνησης και "πατραρχάμενων", οδήγησε την πλειοψηφία των κατοίκων να αναζητούν ατομικά λύση, σε ένα γενικότερο πρόβλημα.

Ένα χρόνο μετά... η πικρή αλλά πολύτιμη πείρα που αποκόμισε ο λαός της περιοχής είναι ότι μόνο με μαζική, οργανωμένη και στοχευμένη δράση ενάντια στη ρίζα που γεννά το κάθε πρόβλημα, μπορεί να δοθεί οριστική λύση. Γιατί η πραγματική δύναμη βρίσκεται στα χέρια των πολλών.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΛΟΓΘΕΤΗ

Αγωνιστική Ομάδα Γυναικών Νέας Μάρκρης - Μαραθώνα

Η ανάπτυξή τους τσακίζει το λαό! Φτώχεια, ανεργία και σκουπιδαριό! Να κλείσει ο ΧΥΤΑ Φυλής

Αθλια και επικίνδυνα παιχνίδια της ΝΔ και του ΣΥΡΙΖΑ στην Περιφέρεια Αττικής παίζονται σε βάρος της ζωής των κατοίκων της Δυτικής Αττικής και του περιβάλλοντος του Λεκανοπεδίου Αττικής.

Η νέα χωματερή - βόμβα που έχει αποφασίσει να κατασκευάσει στη Φυλή η διοίκηση του Ενιαίου Διαβαθμιδικού Συνδέσμου Νομού Αττικής (ΕΔΣΝΑ), πρόεδρος του οποίου είναι ο εκάστοτε περιφερειάρχης Αττικής, φτιάχνεται για να δεχτεί 4 εκατομμύρια κυβικά μέτρα σκουπιδιών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παρατείνεται η λειτουργία της χωματερής για τουλάχιστον 3,5 χρόνια ακόμα.

Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι πως αυτή η χωματερή θα είναι σε μία εντελώς νέα θέση! Πρόκειται για έναν νέο χώρο στη θέση Σκαλιστήρι, που βρίσκεται πιο κοντά στον οικιστικό ιστό των Ανω Λιοσίων και συγκεκριμένα στο συγκρότημα εργατικών κατοικιών «Γεννημάτα 2». Μπορεί λοιπόν να «βαφτίσουν» αυτήν την απόφαση ως «επέκταση της χωματερής», ωστόσο αποκαλύπτεται πως η πραγματικότητα είναι διαφορετική.

Αυτή η απόφαση έρχεται μόλις τέσσερις μέρες πριν από τη λήξη της θητείας ΣΥΡΙΖΑ και την ανάληψη της νέας θητείας της ΝΔ, που αποκαλύπτει ότι όχι μόνο συμφώνησαν στη διατήρηση της χωματερής στη Φυλή, αλλά και στη δημιουργία και νέας, που βαφτίζουν «επέκταση» της σημερινής.

Ενώ δηλαδή, εδώ και δεκαετίες, κυβερνήσεις και περιφερειακές και δημοτικές αρχές έχουν καταδικάσει δεκάδες χιλιάδες εργατικές - λαϊκές οικογένειες να ζουν «αγκαλιά» με τα σκουπίδια και τον καρκίνο, αποφασίζουν τώρα όχι απλά την επέκταση της λειτουργίας της χωματερής, αλλά τη δημιουργία μιας νέας χωματερής που θα λειτουργεί για πολλά χρόνια ακόμα!

Δεν βάζουν μπουρλότο μόνο στο Θριάσιο και τη Δυτική Αττική, αλλά συμπαράσφουρουν και άλλες περιοχές του Λεκανοπεδίου, αφού, επικαλούμενοι τα προβλήματα στη διαχείριση απορριμμάτων, θα προχωρήσουν και άλλους σχεδιασμούς για νέους Χώρους Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων, όπως για παράδειγμα στο Γραμματικό.

Διαχείριση απορριμμάτων - τρελός χορός εκατομμυρίων για επενδυτές, που θα θησαυρίσουν

Είναι προφανές ότι ο σχεδιασμός τους προβλέπει η Δυτική Αθήνα και το Θριάσιο να βιώνουν ακόμα μεγαλύτερη επιβάρυνση, με επέκταση της χωματερής, με εργοστάσια επεξεργασίας απορριμμάτων, με παραγωγή καυσίμων αποβλήτων κυρίως για τιμμεντοβιομηχανίες. Πρόκειται για μια περιοχή όπου συγκεντρώνονται βιομηχανίες, δεκάδες μονάδες διαχείρισης επικίνδυνων και μη αποβλήτων, οικιστικές ζώνες και ήδη αντιμετωπίζει δραματική επιβάρυνση.

Ταυτόχρονα, ανοίγει ο δρόμος και για νέες χωματερές, σε άλλα μέρη της Δυτικής Αθήνας, με την ενεργοποίηση του νόμου που δίνει ακόμα και τα ανενεργά λατομεία στη διαχείριση των απορριμμάτων, παράλληλα με την επικείμενη λειτουργία του ΧΥΤΑ Γραμματικού.

Αγωνιστικές κινητοποιήσεις ενάντια στους επικίνδυνους σχεδιασμούς

Κινητοποίηση διοργανώθηκε με αφορμή τη φιέστα της ορκωμοσίας του νέου δημάρχου Φυλής, που στηρίχτηκε από ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ και στηρίζει τους αντιδραστικούς σχεδιασμούς στη διαχείριση των απορριμμάτων. Στην κινητοποίηση συμμετείχαν το Εργατικό Κέντρο Λαυρίου και Ανατολικής Αττικής, το Συνδικάτο ΟΤΑ Αττικής, το Σωματείο Εργαζομένων Δήμου Αγίων Αναργύρων - Καματερού, η ΟΓΕ και άλλοι. Το «παρών» έδωσε και ο δήμος Κρωπίας. Η κινητοποίηση επιχειρήθηκε να εμποδιστεί από ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις, με την παρουσία μπράβων που είχε επιστρατεύσει η δημοτική αρχή της Φυλής, χτυπώντας διαδηλωτές.

Οι συγκεντρωμένοι φωνάζοντας συνθήματα έφτασαν στο σημείο της ορκωμοσίας, ξεδιπλώνοντας πανό και εκφράζοντας τη λαϊκή απαίτηση να σταματήσει κάθε σχεδιασμός για νέα χωματερή, για να κλείσει άμεσα και οριστικά ο ΧΥΤΑ.

Το κεντρικό πανό έγραφε: «Ξεσηκωμός παντού! Φτιάχνουν νέο ΧΥΤΑ στη Φυλή».

Το Συνδικάτο ΟΤΑ Αττικής έδωσε επίσης το «παρών» στην κινητοποίηση με το δικό του πανό που έγραφε: «Να κλείσει ο ΧΥΤΑ Φυλής. Κανένας δεν μπορεί να παίξει με τις ζωές μας».

Ακολουθεί ανακοίνωση του Συλλόγου Δημοκρατικών Γυναικών Πετρούπολης, που καλούσε σε λαϊκή αντίδραση και αγώνα με συμμετοχή στις κινητοποιήσεις:

Μετά και τη δημοσίευση της προκήρυξη για τη δημο-πράτηση νέου ΧΥΤΑ στη Δυτική Αττική, του 3ου στη σειρά μέσα στην ΟΕΔΑ Φυλής, με αναθέτουσα αρχή τον Ειδικό Διαβαθμιδικό Σύνδεσμο Νομού Αττικής (ΕΔΣΝΑ) στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που δημοσιεύτηκε πριν από μερικές ημέρες (27/8/2019), δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η νέα διοίκηση Πατούλη –με τις ευλογίες της ΝΔ– στην Περιφέρεια της Αττικής βιάζεται να αποτελειώσει αυτό που ξεκίνησε η κυρία Δούρου του ΣΥΡΙΖΑ. Πρόκειται για διαγωνισμό που επιδιώκει την κατασκευή νέας χωματερής δίπλα στην υγειονομική βόμβα της ήδη υπάρχουσας, με ελάχιστη χωρητικότητα 4.000.000 κυβικά μέτρα και με δυνατότητα διπλασιασμού της. Η πρόσφατη αυτή δημοσίευση, έρχεται να προστεθεί στις εξαγγελίες τους για δημιουργία νέας χωματερής (ΧΥΤΥ) στο πρώην Λατομείο Μουσαμά στην Πετρούπολη.

Οι γυναίκες των λαϊκών οικογενειών της περιοχής μας γνωρίζουμε καλά τί σημαίνει αυτό, αφού για πάνω από μισό αιώνα η λειτουργία της χωματερής δηλητηριάζει τις ζωές μας, την υγεία των παιδιών μας. Οι αποφάσεις αυτές επιβεβαιώνουν ότι δεν τους καίγεται καρφί για την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής, αδιαφορούν για την ίδια τη ζωή τους. Αυτό που απασχολεί τις κυβερνήσεις του κεφαλαίου διαχρονικά και τους εκλεκτούς τους σε Περιφέρεια και δήμους είναι να εξυπηρετήσουν την πολιτική που αντιμετωπίζει τα σκουπίδια ως πεδίο κερδοφορίας μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων. Η επίκληση της ασφυκτικής κατάστασης με τη διαχείριση των απορριμμάτων στο λεκανοπέδιο από τους ίδιους τους υπεύθυνους για την κατάσταση αυτή, προμηνύει νέα έκτακτα μέτρα εις βάρος των κατοίκων της περιοχής μας.

Όμως, για εμάς δεν υπάρχουν περιθώρια! Καλούμε λαό της περιοχής σε ξεσηκωμό! Να μην επιτρέψει να του καταστρέφουν τη ζωή. Να αξιοποιήσει την εμπειρία του προηγούμενου διαστήματος από τον αγώνα σωματείων και φορέων της περιοχής.

Διεκδικούμε:

- **Να κλείσει τώρα ο ΧΥΤΑ Φυλής.** Να αποκατασταθούν ο χώρος και η ευρύτερη περιοχή, να μετεγκατασταθεί σε ασφαλή θέση ο αποτεφρωτήρας, να εκπονηθεί ολοκληρωμένη επιδημιολογική μελέτη χωρίς καθυστερήσεις.
- Να απαγορευθεί κάθε νέα δραστηριότητα διαχείρισης αποβλήτων στην ευρύτερη περιοχή. **ΟΥΤΕ να το σκέφτεστε για δημιουργία νέου ΧΥΤΑ στη Φυλή!**
- **Καμία σκέψη για δημιουργία ΧΥΤΥ στα παλιά λατομεία Μουσαμά και Μελετάνι.**
- Να μπει τέρμα στην ιδιωτικοποίηση της λειτουργίας του συνόλου σχεδόν των εγκαταστάσεων του ΕΣΔΝΑ. Να καταργηθεί κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα στον τομέα διαχείρισης απορριμμάτων.
- Όχι στην καύση των απορριμμάτων.
- Όχι στη μετατόπιση των βαρών στις πλάτες των λαϊκών στρωμάτων μέσα από τα ανταποδοτικά τέλη και με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Να πληρώσει το κεφάλαιο με πρόσθετη φορολογία.
- Να διασφαλιστούν απόλυτα όλοι οι εργαζόμενοι χωρίς όρους και προϋποθέσεις, με πλήρη εργασιακά και ασφαλιστικά δικαιώματα. Να τηρούνται και να επεκταθούν τα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος.

ΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΤΙΣ 14.30

ΣΤΟΝ ΕΣΔΝΑ (Αντερσεν 6 & Μωραϊτη 90)
(Αναχώρηση πούλμαν 13:20 από την πλατεία Ηρώ)

**Συμμετέχουμε και δυναμώνουμε τον αγώνα!
Οργανώνουμε τη λαϊκή αντίδραση!**

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Μπορεί αυτός που προκαλεί το πρόβλημα να το λύσει;

Τον τελευταίο καιρό, με αφορμή την εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων στην Ελλάδα και γενικότερα την Ευρώπη, έχει επανέλθει στο προσκήνιο της δημόσιας συζήτησης, το ζήτημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη και της κλιματικής αλλαγής.

Η συζήτηση βέβαια προσπαθεί να κρύψει τους κοινωνικο-οικονομικούς παράγοντες που επιδρούν στην εξέλιξη του φαινομένου «κλιματική αλλαγή» και στο πού βρίσκεται η πραγματική αντιμετώπισή τους.

Οι επιχειρηματικοί όμιλοι στοχεύουν στο κέρδος και απ' τα προβλήματα που οι ίδιοι προκαλούν

Για παράδειγμα, οι «ανησυχίες» των ιμπεριαλιστικών ενώσεων, της ΕΕ, των κυβερνήσεων και των επιτελείων τους, ανάμεσά τους και οι ΜΚΟ, περιορίζονται μόνο στο ζήτημα του «ενεργειακού μείγματος». Αυτή η επιλεκτική επικέντρωση δεν είναι τυχαία, αφού «κουμπώνει» με την ατζέντα που βάζουν μπροστά οι επιχειρηματικοί όμιλοι και από κοντά η ΕΕ και οι κυβερνήσεις, με βάση τα συμφέροντά τους και τους σχεδιασμούς που έχουν ιεραρχήσει.

Η κλιματική αλλαγή αξιοποιείται για την ενίσχυση των επενδύσεων, ώστε το κεφάλαιο να βγάλει και κέρδος και από τα προβλήματα που το ίδιο προκαλεί. Οι «πράσινες» τεχνολογίες και η λεγόμενη «πράσινη οικονομία» που προωθούνται στο όνομα της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, αποσκο-

πούν στο να ανοίξουν νέα επενδυτικά πεδία στα μονοπώλια με μεγάλα και γρήγορα κέρδη.

Άλλωστε, ως βασικός μηχανισμός για την καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη στην ΕΕ παρουσιάζεται το «σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών ρύπων», ένα αισχρό «χρηματιστήριο εκπομπών ρύπων», όπου βιομηχανίες που εκπέμπουν αέρια θερμοκηπίου χαμηλότερα από το πλαφόν που τους έχει τεθεί, μπορούν να πωλούν, για την ποσότητα που δεν κάλυψαν, «δικαιώματα ρύπανσης». Από την άλλη, όμιλοι με ενεργοβόρες εγκαταστάσεις μπορούν να αγοράσουν το «περίσσειμα» αυτό, αποκτώντας το «δικαίωμα» να ρυπαίνουν κατά το δοκούν. Πρόκειται δηλαδή για ένα μηχανισμό επικερδούς αγοραπωλησίας της ίδιας της ρύπανσης που προκαλούν βιομηχανίες, που όχι απλώς δεν προστατεύει, αλλά αποδεδειγμένα έχει εντείνει την υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Χαρακτηριστικό ακόμη είναι ότι υπάρχουν και επιχειρηματικοί όμιλοι που δεν βλέπουν με κακό μάτι κάποιες μεταβολές που θα φέρει η υπερθέρμανση του πλανήτη, όπως το λιώσιμο των πάγων στην Αρκτική. Για παράδειγμα, τμήματα του κεφαλαίου όπως ο κατασκευαστικός τομέας, προσβλέπουν ως «επιχειρηματική ευκαιρία» την αντιμετώπιση των συνεπειών στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας, που θα πλήξει παράκτιες πόλεις. Αλλά και ενεργειακοί κολοσσοί «πιάνουν θέση» στο ζήτημα της εκμετάλλευσης του υποθαλάσσιου πλούτου που υπάρχει κάτω από το Βόρειο Πόλο.

Σε κάθε περίπτωση, η αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής γίνεται με τους γνωστούς όρους «κόστος - οφέλους» για το κεφάλαιο. Γι' αυτό και το πραγματικό «ακραίο» σε όλες τις χώρες, όπως και στην Ελλάδα, είναι η έλλειψη ακόμα και στοιχειωδών έργων και μέσων που να υπηρετούν τις λαϊκές ανάγκες, να προστατεύουν τα λαϊκά στρώματα από τις συνέπειες των οξυμένων φαινομένων, με έργα αντιπλημμυρικής, αντιπυρικής, αντισεισμικής προστασίας κ.λπ. Αλλά και όπου αυτά γίνονται, είναι και πάλι με τους όρους που επιβάλλει η κερδοφορία του κεφαλαίου.

Γι' αυτό εξάλλου από τη συζήτηση αυτή, σταθερή είναι η προσπάθεια να περάσει ως αντίληψη στους εργαζόμενους το ζήτημα της «ατομικής ευθύνης», ενώ την ίδια αποπροσανατολιστική κατεύθυνση υπηρετούν και συνθήματα όπως π.χ. για την «ευθύνη των γενεών».

Πρόκειται για προκλητική επιχείρηση μετατόπισης της ευθύνης από τα μονοπώλια και τις κυβερνήσεις τους στα λαϊκά στρώματα, όταν σύμφωνα με έρευνες «100 εταιρείες αποτελούν την πηγή άνω του 70% των παγκόσμιων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από το 1988».

Σε αυτό τον αποπροσανατολισμό των εργαζομένων, σημαντικό ρόλο παίζουν διάφορες ΜΚΟ, που επί της ουσίας ακυρώνουν τους διακηρυγμένους σκοπούς τους για την προστασία του περιβάλλοντος, αφού συμπλέουν τελικά με τις στρατηγικές επιλογές του μεγάλου κεφαλαίου, αποδέχονται τη φιλοσοφία της αντιλαϊκής, βαθιά ταξικής αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», πιέζουν για το παραπέρα χαράτσωμα των εργαζομένων μέσα από την προώθηση των περιβαλλοντικών φόρων, αποδέχονται, στο όνομα του εφικτού, αντιπεριβαλλοντικές κατά βάση συνθήκες και αναγνωρίζουν χώρο φιλοπεριβαλλοντικής δράσης στο κεφάλαιο.

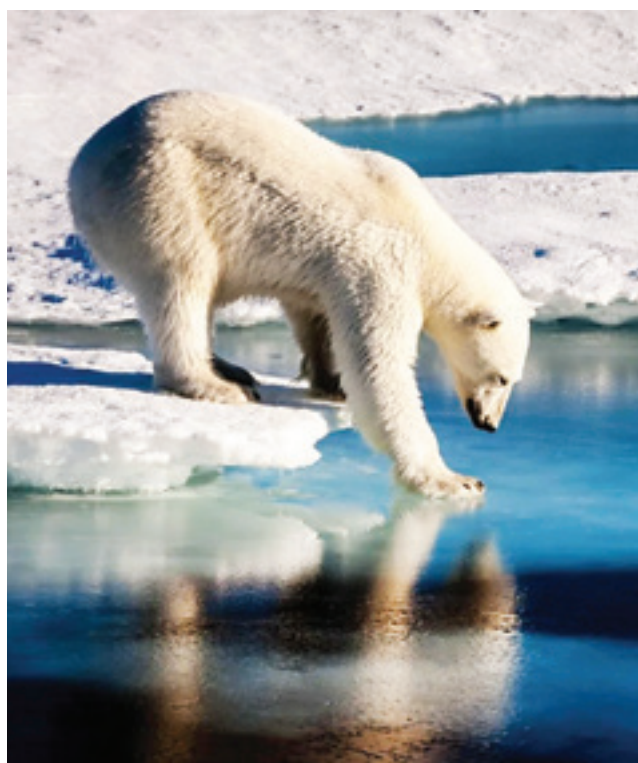
Η προστασία του περιβάλλοντος προϋποθέτει ανάπτυξης με επίκεντρο τις λαϊκές ανάγκες

Σε κάθε περίπτωση αποτελεί τουλάχιστον πρόκληση οι πολιτικοί εκπρόσωποι των επιχειρηματικών ομίλων, ΕΕ και κυβερνήσεις, αυτοί που ανεβοκατεβάζουν τα όρια των εκπομπών ρύπων ανάλογα με τα συμφέροντα των βιομηχανιών, να εμφανίζονται ως προστάτες του περιβάλλοντος.

Η μείωση των εκπομπών ρύπων που επιδρούν αρνητικά

στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον είναι αναγκαία. Για να επιτευχθεί, απαιτείται να λαμβάνονται μέτρα πρόληψης του κινδύνου στην πηγή, αξιοποιώντας τις δυνατότητες που δίνει η πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας. Τέτοια μέτρα όμως, στο βαθμό που έρχονται σε αντίθεση με το κριτήριο του κέρδους, δεν μπορούν να εφαρμοστούν γενικευμένα στη βάση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού.

Στον αντίποδα αυτής της πολιτικής, η προστασία του περιβάλλοντος, προϋποθέτει ένα ριζικά διαφορετικό δρόμο ανάπτυξης. Ο πλανήτης κινδυνεύει από την ίδια την ανάπτυξη με επίκεντρο το κέρδος των επιχειρηματικών ομίλων. Γι' αυτό και η προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας των εργαζομένων πρέπει να γίνει στοιχείο της πάλης των εργαζομένων για μια οικονομία και κοινωνία, που θα έχει στο επίκεντρο τις λαϊκές ανάγκες κι όχι την ανταγωνιστικότητα και την κερδοφορία των ομίλων, ενάντια στις πολιτικές των ιμπεριαλιστικών ενώσεων και των κυβερνήσεων, που τους υπηρετούν.

ΜΕΛΕΤΗ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

«Ληγός» για νέες και διαρκείς αυξήσεις των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης

Οι κυβερνήσεις έρχονται και παρέχονται, η προηγούμενη δίνοντας τη σκυτάλη στην επόμενη, αλλά οι πολιτικές τους είναι πάντα πιστές στις κατευθύνσεις της ΕΕ, του ΟΟΣΑ, κι όλων εκείνων των οργανισμών, που στο όνομα της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας των επιχειρήσεων, και με κάθε τρόπο προωθούν την επίθεση διαρκείας στο Ασφαλιστικό.

Σε αυτή την κατεύθυνση βρίσκεται και μελέτη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), που με πρόσημα τη «βιωσιμότητα» των συνταξιοδοτικών συστημάτων και... την απόδοση επαρκών συντάξεων, προκρίνει αύξηση των γενικών ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, ώστε οι εργαζόμενοι να εξαναγκάζονται να δουλεύουν περισσότερα χρόνια (περίοδος εργασίας) και να παίρνουν λιγότερα χρόνια σύνταξη (περίοδος συνταξιοδότησης).

Ο ΟΟΣΑ, μάλιστα, στην ίδια μελέτη προτείνει και **την αυτόματη σύνδεση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής**, ως έναν «έξυπνο» μηχανισμό, καθώς με μια τέτοια αυτόματη σύνδεση οι αστικές κυβερνήσεις θα αποφεύγουν την επαναλαμβανόμενη νομοθετική αλλαγή των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, ελπίζοντας έτσι ότι θα αμβλύνουν τις κοινωνικές αντιστάσεις και αντιδράσεις...

Η μελέτη του ΟΟΣΑ «διαπιστώνει» ότι οι ήδη νομοθετημένες αυξήσεις στα γενικά όρια ηλικίας συνταξιοδότησης «δεν επαρκούν», λόγω της επικείμενης αύξησης του προσδόκιμου ζωής, γ' αυτό ισχυρίζεται ότι χρειάζεται νέα αύξηση των ορίων.

Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι τα γενικά όρια ηλικίας συντα-

ξιοδότησης με βάση τις μεταρρυθμίσεις που νομοθετήθηκαν μέχρι το 2017 «θα αυξηθούν σταδιακά περίπου κατά 3 έτη, από τα 62,9 έτη για τους άνδρες που γεννήθηκαν το 1940 σε 65,8 έτη για όσους γεννήθηκαν στα μέσα της δεκαετίας του 1990, στις χώρες του ΟΟΣΑ, κατά μέσο όρο».

Στη συνέχεια επισημαίνει ότι το προσδόκιμο ζωής όσων βρίσκονται στην ηλικία των 65 ετών «προβλέπεται να αυξηθεί κατά μέσο όρο 6 χρόνια» μεταξύ των δύο ομάδων (των γεννηθέντων του 1940 και των γεννηθέντων του 1996) και κατά συνέπεια «το μερίδιο της περιόδου συνταξιοδότησης αναμένεται να αυξηθεί κατά σχεδόν 10%, μεταξύ των γεννηθέντων του 1940 και του 1996».

Αντιμετωπίζουν ως... «κατάρρα» την αύξηση του προσδόκιμου ζωής

Με βάση την αύξηση του προσδόκιμου ζωής και άρα την αύξηση των ετών που ένας εργαζόμενος θα παίρνει σύνταξη, ο ΟΟΣΑ μιλά για ανάγκη πολιτικής παρέμβασης, ώστε να μειωθεί η περίοδος συνταξιοδότησης. Με τον εκβιασμό ότι σε διαφορετική περίπτωση θα μειωθούν τα ποσοστά αναπλήρωσης, επιχειρείται να «τεκμηριωθεί» και να «εμπεδωθεί» η ανάγκη των επιχειρηματικών ομίλων να ξεζουμίζουν για περισσότερα χρόνια κάθε εργαζόμενο.

Συγκεκριμένα, σημειώνεται:

«Η αναλογία μεταξύ των περιόδων εργασίμου βίου και συνταξιοδότησης είναι στην ουσία πολιτική επιλογή. Είναι σημαντικό να συμβάλλουμε στη διατήρηση των ποσοστών αναπλή-

ρωσης παρά στην αύξηση της μακροζωίας. Η νομοθετημένη αύξηση των ηλικιακών ορίων συνταξιοδότησης (σ.σ. από τα 62,9 στα 65,8) είναι μικρότερη από αυτή που χρειάζεται για τη σταθεροποίηση της ισορροπίας μεταξύ των περιόδων συνταξιοδότησης και εργασίας. (...) Αυτό σημαίνει ότι για να σταθεροποιηθεί το μερίδιο της περιόδου συνταξιοδότησης στο τρέχον επίπεδο, το γενικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησης θα πρέπει να διαμορφωθεί στα 67,2 έτη κατά μέσο όρο για τους γεννηθέντες το 1996, έναντι των 65,8 ετών που προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία». **Δηλαδή προτείνεται η αύξηση των γενικών ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης να είναι ακόμα μεγαλύτερη.**

Για να γίνει πιο «πειστικός», ο ΟΟΣΑ αναφέρει ότι τα ποσοστά αναπλήρωσης «κατά μέσο όρο θα μειωθούν κατά 6%», παρουσιάζοντας ως αιτία... τους συνταξιούχους που ζουν περισσότερο και όχι τις διαρκείς αντιασφαλιστικές επιτροπές που επιβάλλουν όλες οι κυβερνήσεις, σε όλο τον κόσμο.

Ανάμεσα στις χώρες που αντιμετωπίζουν «ρόβλημα» ονομάζει και την Ελλάδα: «Μεγάλες μειώσεις αναμένονται επίσης στη Χιλή, στην Ελλάδα, στην Πολωνία και στην Ελβετία. Αντιστρόφως, σε χώρες όπως η Εσθονία, το Ισραήλ και η Κορέα, όπου τα ποσοστά αναπλήρωσης ήταν χαμηλά, θα σημειωθούν μεγάλες αυξήσεις. Ορισμένες άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένων της Τσεχίας, της Δανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας και της Τουρκίας, θα αποφύγουν τις απότομες περικοπές, με την προϋπόθεση ότι οι εργαζόμενοι θα εργαστούν για παραπάνω χρόνια, σύμφωνα με το αυξημένο ηλικιακό όριο συνταξιοδότησης».

Αποκαλυπτικές διαπιστώσεις δείχνουν δραματικές εξελίξεις

Εξετάζοντας το είδος των «μεταρρυθμίσεων» που έχουν γίνει μέχρι τώρα, επισημαίνει ότι μια συνήθης τακτική «είναι η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, είτε απευθείας είτε μέσω ενός μηχανισμού αυτόματης σύνδεσης των ορίων με το προσδόκιμο ζωής. Ταυτόχρονα, οι ηλικίες συνταξιοδότησης ανδρών και γυναικών συγκλίνουν».

Ειδικότερα η σύγκλιση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ανδρών - γυναικών, όπως παραδέχεται και η μελέτη, **πρακτικά σημαίνει αύξηση των ορίων ηλικίας, αφού αυτή επιτυγχάνεται μέσω της εξίσωσης προς τα πάνω, με το πρόσχημα μάλιστα της ισότητας ανδρών - γυναικών!**

Η μελέτη του ΟΟΣΑ αναφέρεται ακόμα στις «μεταρρυθμίσεις» δημοσίων συστημάτων Ασφάλισης από καθορισμένων παροχών σε καθορισμένων εισφορών, δηλαδή από συστήματα στα οποία ο ασφαλισμένος γνωρίζει ποια θα είναι η σύνταξή του, μετά το τέλος του εργάσιμου βίου, στα συστήματα «καθορισμένων εισφορών», στα οποία ο ασφαλισμένος γνωρίζει μόνο τι δίνει ως εισφορά, χωρίς να υπάρχει καμία εγγύηση για το ύψος της σύνταξης μετά το τέλος του εργάσιμου βίου.

Μια τέτοια ανατροπή έγινε ήδη στην επικουρική σύνταξη στη χώρα μας, που δίνει πλέον το ΕΤΕΑΕΠ. Με την ψήφιση του νόμου Κατρούγκαλου (4387/2016), ο οποίος ενσωμάτωσε τον σχετικό νόμο της ΝΔ του 2014 για την επικουρική, οι σημε-

ρινοί ασφαλισμένοι στο ΕΤΕΑΕΠ (Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών) γνωρίζουν μόνο τι εισφορά πληρώνουν (ποσοστό επί του μισθού τους), δεν υπάρχει όμως καμία εγγύηση για το ύψος της επικουρικής σύνταξης που θα λάβουν, καθώς αυτό εξαρτάται από την οικονομική κατάσταση του Ταμείου!

Είναι μάλιστα χαρακτηριστικό πως η μελέτη, ως προς το σύστημα καθορισμένων εισφορών, παρατηρεί ότι υπάρχει ακόμα... ισχυρή σύνδεση εισφορών - παροχών και πως η μετάβαση σε αυτό «αποτελεί μέρος μιας τάσης για πιο εξατομικευμένες συνταξιοδοτικές παροχές».

Παράλληλα, αναφέρει ότι όπου εφαρμόζονται τα συστήματα καθορισμένων εισφορών έχουν οδηγήσει «σε σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά αναπλήρωσης για μελλοντικές ομάδες συνταξιούχων», ενώ ιδιαίτερα για την Ιταλία αναφέρει ότι η μείωση του ποσοστού αναπλήρωσης «αποφεύγεται μόνο από την απότομη αύξηση της ηλικίας συνταξιοδότησης».

Χαράσσοντας τις αντιασφαλιστικές κατευθύνσεις, στοχεύουν και στην «άμβλυση» της αντίστασης των εργαζομένων

Ο ΟΟΣΑ, αναφερόμενος στη σύνδεση των γενικών ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης με το προσδόκιμο ζωής, τη χαρακτηρίζει «μια ουσιαστική πολιτική καινοτομία» που επιτρέπει την «άμβλυση της πολιτικής πίεσης που προκαλεί η επαναλαμβανόμενη ανάγκη προσαρμογής (σ.σ. δηλαδή αύξησης) των ηλικιακών ορίων συνταξιοδότησης».

Στη μελέτη φαίνεται καθαρά ότι τα ασφαλιστικά συστήματα, αντί να υπηρετούν τα δικαιώματα και τις ανάγκες των εργαζομένων και συνταξιούχων, **λειτουργούν ολοένα και περισσότερο ως πεδία επιχειρηματικής δράσης.**

Σημειώνεται συγκεκριμένα: «Οι συνέπειες της χρηματοπιστωτικής αγοράς εκτιμάται ότι έχουν μεγάλο αντίκτυπο σε πολλές χώρες. Αυτό συμβαίνει ιδίως στη Χιλή, στη Δανία και στην Ελβετία. Στις Κάτω Χώρες ο αντίκτυπος είναι έμμεσος, αλλά μεγάλος επίσης. Εκεί, το περιβάλλον χαμηλού επιτοκίου έχει αποδυναμώσει τη φερεγγυότητα των χρηματοδοτούμενων επαγγελματικών προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, με αποτέλεσμα να αλλάξει ο υπολογισμός των παροχών».

Συμπερασματικά η μελέτη συνοψίζει:

«Οι ηλικίες συνταξιοδότησης αυξάνονται, ώστε οι μελλοντικοί συνταξιούχοι να εργάζονται για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, ένα κρίσιμο ζήτημα για τη χρηματοδότηση των ποσοστών αναπλήρωσης των συντάξεων σχετίζεται με την αναλογία ανάμεσα στη διάρκεια των περιόδων εργασίας και συνταξιοδότησης. Το μερίδιο της ενήλικης ζωής που διανύεται μετά την ηλικία συνταξιοδότησης αυξήθηκε ελαφρά από τους γεννηθέντες το 1940 και μετά. Με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, θα αυξηθεί περαιτέρω και σχεδόν κατά 10% μεταξύ των ατόμων που γεννήθηκαν το 1940 και το 1996. **Αυτό σημαίνει ότι για να σταθεροποιηθεί το μερίδιο της περιόδου συνταξιοδότησης για τη γενιά του 1996, η ηλικία συνταξιοδότησης πρέπει να είναι 67,2 έτη κατά μέσο όρο, έναντι 65,8 ετών βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας».**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΟΤΟΚΗΣ (1872-1923)

«Η τιμή και το χρήμα»

Ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης, συγγραφέας της νουβέλας «Η τιμή και το χρήμα», καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια της Κέρκυρας. Γρήγορα, ωστόσο, αποτίναξε τον αριστοκρατισμό και, βάζοντας το αυτί του στο μεγάλο παλμό της ζωής του προλεταριάτου, έγινε κήρυκας και ερμηνευτής του πόνου της παθιασμένης αυτής τάξης και παρασκευαστής του αυριανού θριάμβου της.

«Η Τιμή και το Χρήμα», το πρώτο κατά χρονολογική σειρά μεγάλο διήγημά του (νουβέλα), έργο

γραμμένο –όπως λέει ο ίδιος σε γράμμα του– «πριν από το βαλκανικό πόλεμο», περιγράφει την κατάσταση στην Κέρκυρα την εποχή της πρωθυπουργίας του συνονόματού του Γεωργίου Θεοτόκη. Δημοσιεύτηκε σε συνέχειες το 1912 στο περιοδικό «Νουμάς» και εκδόθηκε σε βιβλίο το 1914.

Ο συγγραφέας καυτηριάζει σατιρίζοντας τα πολιτικά συστήματα της τότε εποχής, το κυρίαρχο ρουσφετολόι, την πρόοδο του συστηματικού λαθρεμπορίου στις Κερκυραϊκές ακτές και την εξαχρέωση του εκλογέα.

Οι ήρωές του ζουν στο Μαντούκι, βιομηχανικό κέντρο της περιοχής

Στο Μαντούκι, το Κερκυραϊκό προάστιο στο οποίο τοποθετούνται οι ήρωές του, τα πρώτα εργοστάσια εμφανίστηκαν κατά το τέλος του 19ου αιώνα. Ήταν η περιοχή με τις περισσότερες βιομηχανικές μονάδες, γιατί βρισκόταν κοντά στο λιμάνι, ώστε να διευκολυνθεί η φορτοεκφόρτωση των προϊόντων. Ήδη όμως από το 1890 λειτουργούσαν

13 ατμοκίνητα εργοστάσια στο νησί. Αλλά και πριν την ατμοκίνηση, τα εργοστάσια απασχολούσαν γυναικείο εργατικό δυναμικό, και μάλιστα σε πολύ τρυφερές ηλικίες. Το εργοστάσιο κατασκευής παιγνιοχάρτων του Ασιπώτη στην Κέρκυρα απασχολούσε το 1887 κορίτσια από την ηλικία των 8 ετών. Ας σημειωθεί ότι σε αυτό το εργοστάσιο, το 1896, υπήρχε

ταμείο προστίμων για καθυστερήσεις ή παραπτώματα κατά τη διάρκεια της εργασίας. Υπολογιζόταν ότι ο βιομήχανος κατακρατούσε το 25% του ημερομισθίου, μέσω της επιβολής προστίμων. Αν οι εργάτριες αργούσαν έστω και μόνο για πέντε λεπτά, τους επιβαλλόταν πρόστιμο και ήξεραν ότι όλη εκείνη τη μέρα θα δούλευαν τζάμπα! Στο εργοστάσιο του Ασιπώτη παρατηρήθηκε μάλιστα και επιβίωση του φεουδαλικού δοσίματος, του «κανισκίου» που πρόσφεραν οι καλλιεργητές στον φεουδάρχη! Το είχε καθιερώσει ο ίδιος ο βιομήχανος. Σύμφωνα με αυτό το «έθιμο», κάθε εργάτρια έπρεπε να φέρνει στον Ασιπώτη κάθε Πάσχα δώδεκα αυγά! Αν υπήρχε κάποια που αρνιόταν ή δεν μπορούσε να τα αγοράσει, πάντα βρισκόταν «εύλογη» αφορμή για να της επιβληθεί πρόστιμο.

Η νουβέλα «Η Τιμή και το Χρήμα» (1914)

Στη νουβέλα του Κωνσταντίνου Θεοτόκη, οι εργάτριες δουλεύουν σε εργοστάσιο που ράβονταν σφυρίδες, δηλαδή λινόπανα καμωμένα από βούρλα ή κάναβη. Πρόκειται μάλλον για το εργοστάσιο σφυρίδων του Ζερβού στη Γαρίτσα.

Κεντρικά πρόσωπα στο έργο αυτό είναι ο Αντρέας και η Ρήνη. Το τυροφέρο και γεμάτο ποιητική αφέλεια ειδύλλιο τους το παραστέκει η χρηματική ανάγκη, για να το χτυπήσει θανάσιμα. Η επωδός «ανάθεμά τα τα τάλαρα!» είναι τόσο συχνή στα χείλη όλων, ώστε κρέμεται όχι πια σαν επιφώνημα πάνω από τις τύχες των ανθρώπων, αλλά σα μια χειροπιαστή απειλή που διαφεντεύει τη ζωή και την ευτυχία τους. Η «τιμή» είναι κυρίαρχη έννοια, που διατρέχει το έργο απ' άκρη σ' άκρη, πότε με τη σημασία της υπόληψης των προσώπων και πότε με τη σημασία του χρηματικού ανταλλάγματος. Πολύ συχνά, οι δύο αυτές σημασίες όχι μόνο τέμνονται αλλά και ταυτίζονται, με αποτέλεσμα να μην είναι απολύτως εφικτό να διακριθούν, για να αποδοθεί το ειδικό βάρος της καθεμιάς στη ζωή και τη συνείδηση των πρωταγωνιστών.

Η μορφή της γυναίκας είναι κυρίαρχη σε ολόκληρο το διήγημα. Η σίορα Επιστήμη, η μάνα της Ρήνης, δουλεύει στο εργοστάσιο. Είναι γεγονός. Στο πρώτο μισό του εικοστού αιώνα οι γυναίκες έχουν ήδη εισβάλει στα εργοστάσια... «Προίκα» τους είναι η αξιοσύνη και η διάθεση να στηριχτούν στα δικά τους πόδια. Παράλληλα, σε καιρούς πολύ δύσκολους για τη φτωχολογία, κυνηγεί τη δεκάρα στην κυριολεξία όπου τη βρει. Κάνοντας επιπλέον τη μια ή την άλλη μικροδουλειά, δε διστάζει να εισχωρήσει ακόμη και στα μουσικά του λαθρεμπόριου, μ' όλο τον κίνδυνο που περικλείει αυτή της η ασχολία, προκειμένου να συντηρήσει το σπιτικό της. Εδώ δεν έχουμε μόνο τη γυναικεία μορφή που συνδράμει

απλά την οικογένειά της με την εργασία της, αλλά το ίδιο το πρόσωπο που σηκώνει στους ώμους του το οικονομικό βάρος του σπιτιού και που παίρνει την ευθύνη για όλες τις καθοριστικές αποφάσεις που αφορούν στη ζωή και το μέλλον των δικών του ανθρώπων.

Αλλά αν η βασική έννοια της «τιμής» –και με τις δυο σημασίες– κυριαρχεί στο διήγημα του Κωνσταντίνου Θεοτόκη, η έννοια της εργασίας μπαίνει κι αυτή στο μικροσκοπικό εφόνιο, δεν έχει για όλους το ίδιο βάρος, ούτε την ίδια αξία. Εξαρτάται από την οπτική γωνία του καθενός. Ο Αντρέας κι η Ρήνη δεν έχουν τις ίδιες αξίες γιατί, απλούστατα, δεν έχουν την ίδια καταγωγή. Η πεμπτουσία της ζωής του νέου άντρα είναι η προσπάθειά του να μην ξεπέσει κοινωνικά, παρά τον έρωτά του για την κοπέλα. Αντίθετα, η νεαρή γυναίκα έχει άλλες ιδέες.

«Δουλεύτρα είμαι, μαθημένη στην εργασία, όπου κι αν πάω ζω με τον κόπο μου. Ποιόνε θα 'χουμε ανάγκη; Αχ, ο Αντρέας εσκιαζότου μην ξεπέσει! Και μη δεν το σήκωσε η μάνα μου,

ένα φτωχογύναικο, το σπίτι μου, μ' όλο που ο πατέρας είναι σπατάλης; Και δεν ήμουνα κι εγώ καλή να κάμω το ίδιο; Ω, ας μ' είχε πάρει, και θα το 'βλεπε. Δεν θα μετάνιωνε. Μα εσκιαζότου. Ήθελε να μ' έχει καθισμένη στην καρέκλα, για να κάνω την κυρά, μήπως κι εξευτελιζότουε τ' όνομά του, γιατί οι γυναίκες του σπιτιού του ήτανε μαθημένες να μη δουλεύουνε. Τι σάπιες, τι σκουριασμένες ιδέες! Γι' αυτό και η φτώχεια τον εκατάβαλε.»

Στο έργο του Θεοτόκη, αν και ρομάντζο, νικητής δε βγαίνει ο έρωτας. Βγαίνει όμως νικήτρια η γυναίκα! Το ειδύλλιο της Ρήνης και του Αντρέα ισοπεδώνεται κάτω από το βάρος των αντιθέσεων που χαρακτηρίζουν τις διαφορετικές τάξεις στις οποίες ανήκουν. Ο ξεπεσμένος αριστοκράτης δεν μπορεί να υπερβεί τα «τάλαρα» που του χρειάζονται προκειμένου να διατηρήσει την ψεύτικη λάμψη του ετοιμοθάνατου κόσμου του. Η κοπέλα όμως, έχοντας κιάλας συνείδηση για τη δύναμη της τάξης της, βρίσκει το κουράγιο και βάζει εκείνη το τέλος στην αδιέξοδη και θνησιγενή σχέση.

Η τιμή της αγάπης (1983)

Βασισμένη στη νουβέλα του Κωνσταντίνου Θεοτόκη, η ταινία της Τώνιας Μαρκετάκη «Η τιμή της αγάπης» (τιμημένη με 7 κρατικά βραβεία), θεωρείται από τις σπουδαιότερες ταινίες της δεκαετίας του '80.

Πρωταγωνιστούν: Άννη Λούλου, Τούλα Σταθοπούλου, Στρατής Τσοπανέλης. Η μουσική της ταινίας υπογράφεται από την Ελένη Καραϊνδρου.

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ

Η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας την Τρίτη, 3 του Σεπτεμβρίου, παρακολούθησε τη θεατρική παράσταση «*Προμηθέας Δεσμώτης*» στο ανοιχτό θέατρο Πέτρας στη Πετρούπολη.

Η παράσταση ήταν του ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας, με την οποία συμμετείχε φέτος στο Φεστιβάλ Επιδαύρου. Ο «*Προμηθέας Δεσμώτης*» του Αισχύλου είναι ένα κορυφαίο έργο της αρχαίας ελληνικής δραματουργίας. Η σκηνοθεσία ήταν του καλλιτεχνικού διευθυντή του ΔΗΠΕΘΕ, Σταύρου Σ. Τσακίρη και το ρόλο του Προμηθέα –στην πρώτη της εμφάνιση στην Επίδαυρο– ερμήνευσε η Κάθριν Χάντερ, ένα δυνατό όνομα της παγκόσμιας θεατρικής σκηνής, βραβευμένη με το Olivier Award.

Ποιος είναι ο Προμηθέας, σύμφωνα με το μύθο...

Ο Προμηθέας στην ελληνική μυθολογία ήταν αυτός που θυσιάστηκε και τιμωρήθηκε από τους θεούς, γιατί έδωσε στους ανθρώπους το δώρο της φωτιάς. Οι άνθρωποι μέχρι τότε ήταν απελπισμένοι και ανίσχυροι, αλλά η φωτιά τους βοήθησε να αλλάξουν τη ζωή τους προς το καλύτερο και τους γέμισε ελπίδα, γιατί έγινε η βάση για την επιβίωση και τον πολιτισμό.

Ο Δίας τιμώρησε τον Προμηθέα με τον σκληρότερο τρόπο. Τον έδεσε στην κορυφή του Καυκάσου. Κάθε ημέρα ένας αετός πετούσε μέχρι εκεί και του έτρωγε το συκώτι. Μέχρι το άλλο πρωί οι πληγές του είχαν επουλωθεί, αλλά ο αετός ερχόταν ξανά και το μαρτύριο ξανάρχιζε.

Χρειάστηκαν τριάντα χρόνια για να ελευθερωθεί ο Προμηθέας από έναν άλλο ήρωα της ελληνικής μυθολογίας, τον Ηρακλή.

Η Κάθριν Χάντερ στο ρόλο του Προμηθέα

Λίγα λόγια για την υπόθεση της τραγωδίας

Στην κορυφή του Καυκάσου, ο Ήφαιστος και οι συνοδοί του στήνουν έναν ψηλό στύλο, όπου δένουν τον τιμωρημένο Προμηθέα. Μόνοι του συμπαραστάτες οι άνθρωποι που νίκησαν το φόβο τους. Κάποια στιγμή φτάνει ο Ωκεανός. Του προτείνει να συμβιβαστεί με τον θεό και να ζητήσει συγγνώμη. Ο Προμηθέας δεν τον εμπιστεύεται και τον διώχνει. Μόνος στα δεσμά του, συνεχίζει.

Μετά φτάνει η Ιώ, που φέρνει την άνοιξη στον έρημο τόπο. Ο Προμηθέας χαιρέται, αλλά γνωρίζει ότι σύντομα η Ιώ θα χαθεί μέσα στους μεγάλους δρόμους, όπως είναι η μοίρα που της έδωσε η κατάρρα της Ήρας. Καταχνιά σκεπάζει τα πάντα και πάλι.

Μετά εμφανίζεται ο Ερμής, που του ανακοινώνει την τελική καταδίκη του, να χαθεί στο παντοτινό σκοτάδι...

Ο μύθος παρουσιάζεται από την παράσταση σαν ένας παντοτινός λαϊκός

θρύλος που ισχύει ακόμα και στις μέρες μας. Όσο οι προκαταλήψεις απέναντι στην Ελευθερία του ατόμου ισχύουν, όσο η ανθρώπινη σκέψη ποδηγετείται από θρησκείες και εξουσίες, όσο υπάρ-

χει εκμετάλλευση από άνθρωπο σε άνθρωπο, ο Προμηθέας θα παραμένει δεσμώτης κάπου στη Γη, μέσα στις μεγαλουπόλεις. Περιμένει ακόμη να τον ελευθερώσουμε...

Ο Σταύρος Τσακίρης, καλλιτεχνικός διευθυντής του ΔΗΠΕΘΕ Πάτρας χαρακτήρισε το κείμενο «ίσως το πιο φωτισμένο όλων των εποχών». Τόνισε ότι: «όταν χρησιμοποιούμε τον επιθετικό προσδιορισμό «φωτισμένο» για ένα κείμενο, σημαίνει ότι αυτό το κείμενο είναι μεγάλης έμπνευσης ή ότι ο δημιουργός του βρισκόταν σε τέτοια στιγμή, που μπόρεσε και συνέλαβε θέματα, μεγαλύτερα και από το ίδιο το θέμα που πραγματεύεται.

Είναι ένα αποκαλυπτικό κείμενο. Πολλές φορές στα ανέβασματά του προσπαθούμε να το ερμηνεύσουμε είτε ως μια αλληγορία, είτε ως μια παραβολή ή σαν ένα συμβολιστικό κείμενο. Η δική μας ενασχόληση με το κείμενο μας έδειξε ότι **το κείμενο δεν κρύβει τίποτα. Απλά, η αλήθεια του είναι γυμνή και πολύ μεγάλη.**

Δεν μιλά μόνο για την εποχή που γράφτηκε, άρα πρέπει να βρεθούν όλες εκείνες οι συγγένειες, για να μπορέσεις να το φέρεις στην εποχή μας. Το κείμενο λέει γυμνές τις αλήθειες. Θέλει γερό στομάχι, για να τις αντέξεις. Το κείμενο

εκφράζει τη σύγκρουση με τη λογική της εξουσίας, στο πώς οι άνθρωποι ερμηνεύουν ακόμα και το θείο.

Το κείμενο είναι ζωντανό, γιατί ο Προμηθέας είναι «ζωντανός». Πώς θα σωθεί ο Προμηθέας, ποιος είναι αυτός που θα τον λύσει; Ο Προμηθέας θα λυθεί αν εξορίσουμε από τα μυαλά μας τις προ-

καταλήψεις για οτιδήποτε μας ξενίζει, αν ξεχάσουμε το φόβο απέναντι στους συνανθρώπους μας. «Αν μπορώ να είμαι χρήσιμος για τους συνανθρώπους μου, να ζω καλά με τους ανθρώπους», όπως λέει ο Προμηθέας. Άρα, το μόνο που ζητά, για να λυθεί, είναι να αγωνιστούμε για την πρόοδο...». (646)

Η ουσία της παράστασης είναι και οι δημιουργοί της

Ο Σταύρος Σ. Τσακίρης στη σκηνοθεσία, η Κάθριν Χάντερ, στο ρόλο του Προμηθέα, ο Νικήτας Τσακίρογλου, ως αφηγητής, ο Δημήτρης Πιατάς, στο ρόλο του Ήφαιστου, η Ελέγκυ Τρικαλιώτη, υποδύθηκε την Ιώ, ο Γεράσιμος Γεννατάς, στο ρόλο του Ωκεανού, ο Αλέξανδρος Μπουρδούμης, στο ρόλο του Κράτους. Η Ηλιάνα Μαυρομάτη, η Αντιγόνη Φρυδά και ο Κωνσταντίνος Νικουλί, μοιράστηκαν το ρόλο του Ερμή.

Ο εννιαμελής χορός είχε ως Κορυφαίο τον Περικλή Βασιλόπουλο. Ο γλύπτης Κώστας Βαρώτσος, επιμελήθηκε τη σκηνογραφία, ο Γιάννης Μετζικώφ σχεδίασε τα κοστούμια και τις μάσκες και ο Ιταλός Μαρτσέλο Μάνι, επιμελήθηκε την κίνηση.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΟΓΕ)
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 1 (4ος όροφος) • ΠΛ. ΚΑΝΙΓΓΟΣ • ΑΘΗΝΑ Τ.Κ.106 77
ΤΗΛ./FAX: 210 3629460

FEDERATION OF GREEK WOMEN (OGE)
1, VERANZEROU STR. (4th floor) • 106 77 ATHENS • GREECE
E-mail: ogegr@otenet.gr • Site: www.oge.gr

